22. ULUSAL AİLE HEKİMLİĞİ KONGRESİ

26-29 EKİM 2023

ANKARA

KONGRE KİTABI

www.tahud.org.tr

KURULLAR

TAHUD Genel Başkanı
Prof. Dr. Esra Saatçı

Kongre Başkanı
Prof. Dr. Serdar Öztora

Kongre Sekreteri
Uzm. Dr. Nur Şehnaz Hatipoğlu

Düzenleme Kurulu
Prof. Dr. Ayşe Çaylan (Edirne Şube Başkanı)
Prof. Dr. Süleyman Görpelioğlu (TAHUD MYK Başkan Yardımcısı ve Ankara Şube Başkanı)
Prof. Dr. Tamer Edirne (Denizli Şube Başkanı)
Prof. Dr. Yasemin Çayır (Erzurum Şube Başkanı)
Doç. Dr. Ali Ramazan Benli (Kayseri Şube Başkanı)
Doç. Dr. Erdinç Yavuz (TAHUD MYK Üyesi ve Samsun Şube Başkanı)
Doç. Dr. Güzin Zeren Öztürk (İstanbul Şube Başkanı)
Doç. Dr. Memet Taşkın Egici (TAHUD MYK Üyesi)
Uzm. Dr. Erdem Birgül (TAHUD MYK Üyesi)
Uzm. Dr. Berk Geroğlu (TAHUD MYK Üyesi)
Uzm. Dr. Halil Volkan Tekayak (Adana Şube Başkanı)
Uzm. Dr. İrep Karataş Eray (TAHUD MYK Üyesi)

ORGANİZASYON SEKRETARYA

Valor KONGRE organizasyonları
Turan Güneş Bulvarı Galip Erdem Caddesi
576.Sokak No:28 06550 Oran / Ankara
Tel : 0312. 491 88 88
Faks : 0312. 491 99 89
e-posta : valor@valor.com.tr

İçindekiler

Kongre Programı 5
Sözel Bildiriler 9
Abstracts 9
Türkiye'nin doğusunda bir ilde yaşayan 18-49 yaş kadınların kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlarının incelenmesi 9
2-6 yaş grubu çocukların alt solunum yolu enfeksiyonları ile gerçekleşen poliklinik başvurularının değerlendirilmesi 10
ADÖLESANLARDA VÜCUT AĞIRLIĞININ UYKU SÜRESİ VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
AİLE EĞİTİMİNİN BEBEKLERDEKİ DEMİR PROFİLAKSİ UYUMUNA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI 12
Aile Hekimlerinin Erişkin Bağışıklama ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışlarının İncelenmesi: Sistematik Derleme 13
Aile Hekimlerinin sürücü adaylarına verilen sağlık raporlarına ilişkin yaklaşımları ve ilgili mevzuatı kullanımları 14
Aile Hekimlerinin Yenidoğan Metabolik ve Endokrin Tarama Programı Hakkındaki Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi 15
AİLE HEKİMLİĞİ POLİKİNLİĞİNE BAŞVURAN 18-49 YAŞ ARASI PREMENOPOZAL KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANS SIKLIĞI, İLİŞKİLİ FAKTÖRLER, BEDEN İMGESİ ALGISI VE ÜRİNER İNKONTİNANSIN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ 16
Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastalarda Sağlıklı Yaşam Dinamiklerinin Değerlendirilmesi Ön Sonuçları; Yozgat Örneği 17
AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN KİŞİLERDE CHA2DS2-VASC SKORUNUN KİŞİLERİN DEPRESİF SEMPTOMLARINA VE YAŞAM KALİTELERİNE OLAN ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 18
AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURANLARDA ÇOCUKLUK ÇAĞI RUHSAL TRAVMALARI GÖRÜLME ORANI VE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER 19
Aile Hekimliği Tıpta Uzmanlık Tezlerinin Bibliyometrik Analizi: Müdahale Araştırmaları 20
Aile Sağlığı Merkezleri'ne Kayıtlı 18-36 Aylık Çocuğu Olan Ebeveynlerin Otizm Spektrum Bozukluğu Hakkındaki Farkındalıkları ve Bilgi Düzeyleri: Samsun Örneği 21
Analitik Hiyerarşik Süreç yöntemini kullanarak, tanı vasıtalarının öncelik sırasının hekim tercihlerine göre belirlenmesi. 22
Bir İlçe Devlet Hastanesinde Yürütülen Evde Sağlık Hizmetlerinin Kapsamı: Çamoluk Örneği 23
Birinci Basamak Sağlık Hizmetine Başvuran ve Evde Sağlık Hizmeti Alan Yaşlılarda Pnömokok ve İnfluenza Aşıları ile Aşılanma Oranlarının Değerlendirilmesi 24
Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Sosyoekonomik Seviyeye Göre Gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testine Bakışlarında Medyanın Rolü 25
BİRİNCİ BASAMAKTA DİYABETİK HASTALARDA TANI KONMUŞ KANSER SIKLIĞI VE RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 26
BİRİNCİ BASAMAKTA FAZLA KİLOLU VE OBEZ HASTALARA PANDEMİ DÖNEMİNDE UYGULANAN YOĞUN YAŞAM TARZI MÜDAHALESİNİN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 27
Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Eğitimin Etkinliğinin Araştırılması 28
COVID-19 PANDEMİSİNİN BEDEN KİTLE İNDEKSİNDEKİ ETKİLERİ 29
Diz Osteoartritli Hastalarda Fizik Tedavi Modaliteleri ile Yaş Kupa Tedavilerinin Etkinliklerinin Karşılaştırılması: Randomize Kontrollü Çalışma 30
DOĞURGANLIK ÇAĞINDAKİ KADINLARIN YAŞADIKLARI COĞRAFYA İLE DOĞURGANLIK KORKULARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 31
Edirne'de Bir Aile Sağlığı Merkezine Bağlı Nüfusta Kuşaklar Arası Toplumsal Cinsiyet Rolünün Değerlendirilmesi 32
Ergenlerde Aile Aidiyeti ve Sosyal Medya Bağımlılığının Değerlendirilmesi 33
Ergenlik döneminde sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığının anksiyete ile ilişkisinin değerlendirilmesi 34
HEKİMLERDE MESLEKİ DOYUM DÜZEYLERİ VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 35
HEKİMLERDE TÜKENMİŞLİK DÜZEYİ VE ALGILANAN STRES DÜZEYİNİN SİGARA İÇME DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ 36
Hekimlerin Yapay Zekanın Akademik Kullanımıyla İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi 37
Hospitalize Edilen Pediatrik Yanık Olgularının Değerlendirilmesi: Samsun İli Örneği 38
İstanbul'da Bir Sigara Bırakma Polikliniğinde Deprem Haberleri Sonrası Tetiklenen Deprem Risk Algısının Danışanlar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 39
Kadınlarda saç dökülmesi ile TSH, ferritin ve B12 vitamin düzeyi ilişkisinin değerlendirilmesi 40
KRONİK BÖBREK HASTALARININ DEMOGRAFİK VE ETYOLOJİK YÖNDEN DEĞERLENDİRLMESİ 41
KRONİK OBSTRUKTİF AKCİĞER HASTALIĞI OLAN HASTALARDA HASTALIK ALGISI İLE SİGARA KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ 42

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE SAĞLIKLA İLGİLİ YAŞAM KALİTESİNİ ETKİLEYEN SOSYODEMOGRAFİK FAKTÖRLER 43
METAVERSEDE MÜLKİYET SAHİBİ OLAN VE OLMAYAN KİŞİLERİN PSİKOLOJİK ÖLÇEKLERLE DEĞERLENDİRİLMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI 44
MÜLTECİ KADINLARDA OBSTETRİK ÖZELLİKLERİN VE KONTRASEPTİF YÖNTEM KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ 45
ORDU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİNE BAĞLI EVDE SAĞLIK HASTALARINDA BMI İLE BİYOKİMYASAL PARAMETRELERİN KARŞILAŞTIRILMASI 46
Ortopedik alt ekstremite travmalı hastalarda sağlık okuryazarlığı: Kesitsel bir anket çalışması 47
Postmenapozal Kadınlarda Fiziksel Aktivite Düzeyinin Uyku ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi 48
SAĞLIĞI DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK MOTİVASYON VE TUTUM (MATCH) ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI 49
Sigara Bırakma Polikliniğine Başvuran Hastalarda Bupropion Tedavisinin Başarısının ve Yan Etkilerinin Araştırılması 50
SİGARA VE DUMANSIZ TÜTÜN (MARAŞ OTU) KULLANANLARDA KİŞİLİK TİPLERİNİN BELİRLENMESİ 51
Tip 2 diabetes mellitus ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3 seviyelerinin sistemik inflamasyon indeksleri üzerine etkilerinin değerlendirilmesi 52
Tip 2 Diyabet Tanılı Geriatrik Yaş Grubunda Proteinüri Varlığı ile ACEİ/ ARB Kullanımının Değerlendirilmesi 53
TİP 2 DİYABETES MELLİTUS HASTALARINDA KOKU BOZUKLUĞUNUN PREVALANSI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 54
Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tabi Bulundukları Disiplin Talimatnamelerine Dair Bilgilerinin Değerlendirilmesi 55
Tıpta Uzmanlık Tezlerinde Yeni Bir Trend: Yapay Zekâ Kullanımı 56
TÜRKİYE'DE EVLİ KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANSIN CİNSEL YAŞAM KALİTESİ VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİLERİ 57
Van YYÜ Aile Hekimliği Polikliniklerine Başvuran Yetişkin Bireylerde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yöneliminin Saptanması ve Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yöneliminin Sağlık Okuryazarlığı ile İlişkisini İnceleyen Bir Anket Çalışması 58
Yeni tanı almış tip 2 diyabetes mellitus ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3'ün pro-inflamatuar rolü 59
Yüksek Riskli Human Papilloma Virüslerde Genotip İle Gelişen Patoloji İlişkisinin Araştırılması 60

Poster Bildiriler 61
Abstracts 61
2 yılda 20 kilogram vücut ağırlığı kaybettiren iştahsızlığın nedeni ülseratif kolit olabilir mi? 61
Aile Hekiminiz Hayatınızı Nasıl Değiştirebilir? Aktif Şikayeti Olmayan Bir Hastayken Koroner Yoğun Bakım Servisine Yatırılmak: Bir Olgu Sunumu 62
Bir Olgu Eşliğinde Aile Hekimliğinde Özgül Problem Çözme Becerisi 63
Daha Sağlıklı Bir Gelecek için Hastaları Güçlendirmek: Hipotroidi Hastası Olgu Sunumu 64
DOKSİSİKLİN KULLANIMINA BAĞLI GELİŞEN ÖZOFAGİAL ÜLSER: BİR OLGU ÖRNEĞİ 65
NONSTEROİD ANTİİFLAMATUAR İLACA BAĞLI GELİŞEN AKUT TÜBÜLOİNTERSTİSYEL NEFRİT: OLGU SUNUMU 66
Subklinik Hipotiroidizm: Ne Zaman Tedaviye Başlanmalı? 67
Yazar Dizini 68

26 EKİM 2023, PERŞEMBE			
SAAT	**SALON A**	**SALON B**	**SALON C**
09:00-13:00	KURS: Birinci Basamakta Kronik Hastalıklar İzlem ve Koruyucu Hekimlik Kursu	KURS: Veri Analizinde Kendi Kahramanınız Olun: Aile Hekimleri İçin Pratik İstatistik	KURS: Aile Hekimliğinde Hasta Eğitimi ve Danışmanlığı
	Düzenleyen: Doç. Dr. Güzin Zeren Öztürk Oturum Başkanı: Doç. Dr. Memet Taşkın Egici	Düzenleyenler: Prof. Dr. Erkan Melih Şahin, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Göktuğ Kılınçarslan	Düzenleyenler: Prof. Dr. Nilgün Özçakar, Uzm. Dr. Nur Şehnaz Hatipoğlu
	-Erişkin Aşılara Bakış ve Uygulama alanları Prof. Dr. Seçil Arıca -Kronik Kalp Hastalıkları izlem ve koruyucu hekimlik Doç. Dr. Cüneyt Ardıç	-Örneklem Hesabı ve Test Öncesi Varsayımlar -Ki Kare ve Çapraz Tablolar -Ortalama Karşılaştırma Testler -Korelasyon	
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Duygu Ayhan Başer		
	-Diyabet izlem ve koruyucu hekimlik Doç. Dr. Güzin Zeren Öztürk -Kronik Akciğer Hastalıkları izlem ve koruyucu hekimlik Prof. Dr. Özgür Enginyurt		
13:00-15:30	Öğle Arası		
15:30-18:30	EYFDM Oturumu: Gençlerin Gözünden Değişen Dünya	KURS: Veri Analizinde Kendi Kahramanınız Olun: Aile Hekimleri İçin Pratik İstatistik	
	-Tıpta yeni bir dönem; Metavers Fırtınası Geliyor! Uzm. Dr. Ali Öztürk -Hekimlik artık daha da zor zanaat; Mindfulness'la Yeni Dönem Hekimlik Sanatı Uzm. Dr. Demet Yılmaz -Değişen Dünyada ve Türkiye'de, Hekimlerin Öz Savunma Yöntemi olarak "Defansif Tıp" Uzm. Dr. Halil Volkan Tekayak -Değişen Dünya, Dönüşen Tıp Eğitimi Uzm. Dr. İkbal Hümay Arman ***EYFDM Tanıtımı	-Multiple Lineer ve Lojistik Regresyon	

27 EKİM 2023, CUMA			
SAAT	**SALON A**	**SALON B**	**SALON C**
09:00-09:30	Açılış Töreni Prof. Dr. Serdar Öztora (Kongre Başkanı) Dr. Türkü Yağmur Nehir (AHEF YK Üyesi) Prof. Dr. Esra Saatçı (TAHUD Başkanı) Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Özsarı (SB HSGM Genel Müdür Yardımcısı)		
09:30-10:45	Açılış Paneli Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlhami Ünlüoğlu -Aile Hekimliğinde Entegre Sağlık Hizmeti Prof. Dr. Esra Saatçı -Aile Hekimliğinde Multidisipliner Yaklaşım Prof. Dr. Serdar Öztora		
10:45-11:00	Kahve Arası		
11:00-12:00	PANEL: Teknolojinin Sağlığa Uyarlanması Oturum Başkanı: Uzm. Dr. Erdem Birgül -Dijital dünya: Metavers Doç. Dr. Sanem Nemmezi Karaca -Metaversin Sağlıkta Kullanımı Prof. Dr. Yeltekin Demirel	PANEL: Sağlıklı Toplum için Sağlıklı Hekim Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ekrem Orbay -İnsan Olarak Hekim Doç. Dr. Zeynep Tuzcular Vural -Zihin-beden Bütünlüğünü Sağlamak Dr. Öğr. Üyesi Gülsen Ceyhun	Sözel Bildiriler 1: Çocuk Sağlığı Oturum Başkanları: Prof. Dr. Kamile Marakoğlu, Doç. Dr. Dursun Çadırcı
12:00-13:30	Öğle Arası POSTER SAATİ		
13:30-15:00	PANEL: Kronik Hastalıklarda Vaka Yönetimi Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Sargın -Klinik Karar Destek Sistemleri: Teoriden Pratik Uygulamalara Prof. Dr. Ersin Akpınar -Vaka Yönetim Modelleri Doç. Dr. Mustafa Kürşat Şahin -Kronik Hastalık Yönetiminde Sağlık Teknolojilerinin Kullanımı Prof. Dr. Engin Burak Selçuk	ÇALIŞTAY: EASM'lerde Güncel Durum Moderatörler: Doç. Dr. Memet Taşkın Egici, Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Özsarı	Sözel Bildiriler 2: Aile Hekimliği Eğitimi Oturum Başkanları: Prof. Dr. Ahmet Keskin, Doç. Dr. Mahcube Çubukçu
15:00-15:20	Kahve Arası		
15:20-16:20	PANEL: Koruyucu Hizmetlerde Güncel Yaklaşımlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seçil Arıca -Erişkin Bağışıklamada Güncel Durum Doç. Dr. Güzin Zeren Öztürk -Periyodik Sağlık Muayeneleri Doç. Dr. Duygu Ayhan Başer	PANEL: Pluripotent Aile Hekimliği Uzmanı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Özgür Enginyurt -Evde Sağlık Uzm. Dr. İrep Karataş Eray -Palyatif Bakım Doç. Dr. Umut Gök Balcı	Sözel Bildiriler 3: Ergen Sağlığı Oturum Başkanları: Prof. Dr. Engin Burak Selçuk, Doç. Dr. Tarık Eren Yılmaz

16:20-17:20	PANEL: Çocuk ve Ergen Sağlığında Yeni Ufuklar	PANEL: Yapay Zekanın Doğal Kullanımı	Sözel Bildiriler 4: Kadın Sağlığı
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tamer Edirne	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ümit Aydoğan	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Erdinç Yavuz,
	-Otizmi Tanımak Prof. Dr. Serhat Nasıroğlu -Ergenle Anlaşmak Prof. Dr. Orhan Derman	-Yazan için Yapay Zekâ Doç. Dr. Önder Sezer -Yapan için Yapay Zekâ Doç. Dr. Esra Meltem Koç	Doç. Dr. Hilal Özkaya

28 EKİM 2023, CUMARTESİ

SAAT	SALON A	SALON B	SALON C
09:00-09:30	KONFERANS: Dünyanın Biyopsikososyal Sağlığı		
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa Çelik Konuşmacı: Prof. Dr. Hamdi Nezih Dağdeviren		
09:30-10:30	PANEL: Afetler ve Sağlık	PANEL: Zamane Yaşlısının Değerlendirilmesi	Sözel Bildiriler 5: Yaşam Tarzı ve Değişiklikleri
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet Keskin	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Erdinç Yavuz	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Fatma Gökşin Cihan,
	-Doğal Afetlerin Etkisi Doç. Dr. Tarık Eren Yılmaz -Afetzede Aile Hekimi, Afette de Aile Hekimi Uzm. Dr. Halil Volkan Tekayak	-Yaşlı Hastaya Bütüncül Yaklaşım Doç. Dr. Hilal Özkaya -Yaşlıda Malnütrisyon Yönetimi Doç. Dr. Aylin Baydar Artantaş	Doç. Dr. Elif Altunbaş Ateş
10:30-10:45	Kahve Arası		
10:45-12:30	PANEL: Bağımlılıklarda Yeni Trendler	PANEL: Bireysel ve Kurumsal Akreditasyonlar	Sözel Bildiriler 6: Kronik Hastalıklar
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Zeynep Tuzcular Vural	Oturum Başkanı: Prof. Dr. H. Nezih Dağdeviren	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Erkan Melih Şahin,
	-Madde Bağımlılığı Prof. Dr. Tijen Acar -Ekran Bağımlılığı Prof. Dr. Yasemin Çayır	-Bireysel Akreditasyon Prof. Dr. Mümtaz Mazıcıoğlu -Kurumsal Akreditasyon Prof. Dr. Kamile Marakoğlu	Doç. Dr. Ümit Aydoğan
12:30-13:30	Öğle Arası		
	POSTER SAATİ		
13:30-14:00	KONFERANS: Aile Hekiminin Değişmeyen Gücü: İletişim	PANEL: Aile Hekimliğinde Akılcı İlaç Kullanımı	
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayşe Çaylan	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ali Ramazan Benli	
	Konuşmacı: Prof. Dr. Süleyman Görpelioğlu	Konuşmacı: Doç. Dr. Elif Altunbaş Ateş	
14:00-15:00	PANEL: Kadının Bütüncül Sağlığı	PANEL: Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi	Sözel Bildiriler 7: Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi
	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nilgün Özçakar	Moderatör: Prof. Dr. Fatma Gökşin Cihan	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Tamer Edirne,
	-Fiziksel Sağlığın Korunması Uzm. Dr. Işık Gönenç -Psikososyal Sağlığın Geliştirilmesi Doç. Dr. Dursun Çadırcı	-Çekirdek Eğitim Programı Doç. Dr. İsmail Arslan -Uzmanlık Eğitiminde Yeni Teknolojiler Doç. Dr. Cüneyt Ardıç	Doç. Dr. Aylin Baydar Artantaş

15:00-15:20	Kahve Arası
15:20-17:00	FORUM: Aile Hekimliği Uzmanının Özlük ile İmtihanı
	Moderatör: Serdar Öztora Konuşmacılar: Prof. Dr. Süleyman Görpelioğlu, Uzm. Dr. Nur Şehnaz Hatipoğlu
17:00-17:30	KAPANIŞ OTURUMU

29 EKİM 2023, PAZAR

09:30-12:30	POSTER SAATİ

Sözel Bildiri / Araştırma

Türkiye'nin doğusunda bir ilde yaşayan 18-49 yaş kadınların kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlarının incelenmesi

Hanım Layık[1], Kerime Derya Beydağ[2]

1. Söke Fehime Faik Kocagöz Devlet Hastanesi, SÖKE, Türkiye E-mail: hanimlayik@gmail.com
2. İstanbul Gedik Üniversitesi

Anahtar Kelimeler: kadın, Kürtaj, Damgalama

Amaç:
Kadın hayatını etkileyen en önemli olaylardan birisi olan gebelik; kadının hayatında fizyolojik, psikolojik ve sosyal değişimlere neden olan hassas bir dönemdir. Kürtaj; hamilelik sırasında rahim içindeki fetüsün tıbbi müdahale ile alınması işlemidir. İsteyerek düşükte denilebilir. Damgalama kelimesi Eski Yunanca' da "delik, delmek, yara, iz" anlamlarında kullanılmaktadır. Günümüzde de tarihsel anlam köküne benzer şekilde "gözden düşmenin, aşağılanmanın ve itibar düşüklüğü"nün bir ifadesi olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Türkiye'nin doğusunda bir ilde yaşayan kadınların kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, inanç ve davranışlarının belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem:
Araştırmanın evrenini, veri toplama tarihlerinde Van ili Tuşba İlçe Sağlık müdürlüğüne bağlı 9 aile sağlığı merkezlerine başvuran 18-49 yaş arası kadınlar oluşturmuştur. Örneklem seçiminde, herhangi bir tabakalama yapılmamıştır.
Araştırma verileri, demografik soru formu ve Genç Kadınlarda Kürtaja Yönelik Damgalayıcı Tutum, İnanç ve Davranışlar Ölçeği; ile elde edilmiştir.

Bulgular:
Katılımcıların yaş ortalamasının 25.82'dir. Çoğunluk çekirdek aile yapısında (%71) yaşamakta ve %75'i bir işte çalışmakta ve %53'ü gelirinin gidere denk olduğunu ifade etmektedir. Katılımcıların %3,2'si isteyerek kürtaj olmuş ve aile/yakın çevresinin kürtaja karşı tutumunu olumsuz olarak tanımlayanların oranı %63,2'dir. Ölçek maksimum puanı 90 olup puan yükseldikçe kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların yüksek olduğu düşünülür. Katılımcılardan alınan ortalama puan 33,82'dir.
Ölçek toplam puanı olarak bakıldığında damgalayıcı tutum ve davranışlarda istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,05$) fark bulunan demografik veriler şunlardır.
• İlkokul/ Ortaokul mezunları üniversite mezunlarına göre
• Geniş aile ortamında yaşayanlar çekirdek aile ortamında yaşayanlara göre
• Gebelikten korunma yöntemi kullanmayanlarda kullananlara göre
• Aile/çevremde kürtaj olumsuz karşılanır diyenlerde olumlu karşılanır diyenlere göre
damgalayıcı tutum ve davranışta bulunma eğilimi daha yüksektir.
Toplam puanla yaş arasında negatif yönlü bir korelasyon vardır. Yaş arttıkça toplam puanın ve dolayısı ile kürtaja yönelik damgalayıcı tutum, davranış ve inançların düştüğü görülmüştür.

Sonuç:
Kadınlar doğurganlıklarını kontrol edebilmelerine izin verecek (buna kürtaj da dahildir) üreme sağlığı hizmetlerine erişebilmedir. Kürtaja karşı damgalayıcı tutum ve davranışların önüne geçilebilmesi için gerekli bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

2-6 yaş grubu çocukların alt solunum yolu enfeksiyonları ile gerçekleşen poliklinik başvurularının değerlendirilmesi

Ipek Acar, Saliha Büşra Aksu, Güzin Zeren Öztürk

Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 34363 ŞİŞLİ, Türkiye. E-mail: ipekacar@yahoo.com

Amaç:
Alt solunum yolu enfeksiyonları(ASYE) gelişmekte olan ülkelerde 5 yaş altındaki çocukların hastane yatışlarının en önemli nedenlerindendir.Çocuklarda ASYE'ye en sık viral sebepler ön planda olmakla birlikte sık görülen etkenler RSV,influenza,parainfluenza,adenovirustur.
Çalışmamızın amacı ASYE tanısı almış hastalarda tedavi yaklaşımını ve verilen tedavinin aşı durumu ile olan korelasyonunun incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız kesitsel ve tanımlayıcı olup,Temmuz 2022-Temmuz 2023 tarihleri arasında Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniğine bağlı olan eğitim Aile Sağlık Merkezlerine(ASM)bağlı polikliniklere başvuran,2-6 yaş arası ASYE pnömoni,akut bronşit,akut bronşiyolit)tanısı alan hastalar dahil edilmiştir.Hastaların yaş,cinsiyet,aşı durumları,tedavileri retrospektif olarak incelenmiştir.Verilerin istatistiksel analizi SPSS 25.0 programında değerlendirilerek,$p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular:
Eğitim ASM'ye kayıtlı 2-6 yaş arası 1753 çocuk bulunuyordu ve son 1 yılda akut ASYE tanısı alan 174(preveleans%9.9)çocuk tespit edilmişti.Bunların 78'i (%44.8)kız,96'sı(%55.2)erkekti.5 yaş ve üzeri 81(%46.6)çocuk mevcutken,4 yaş ve altı çocuk sayısı 93'tü (%43.4).Tanı alan çocukların %66.7'sine(n:116)antibiyotik reçete edilmişti. En sık reçete edilenler makrolid grubuyken(%47,1, n:82),onu sırasıyla penisilin(%14,9,n:26)ve sefalosporin(%4,6, n:8)grubu antibiyotikler takip etmişti.Yalnızca 5(%2,87)çocuğa intramuskuler tedavi düzenlenmişti ve bu çocukların hepsi 4 yaş altı gruptaydı.Nebül reçete edilen çocuk sayısı 49(%28.2)dı. Antibiyotik reçete edilen çocuklara nebül anlamlı olarak az reçete edilmişti ($p<0.001$).Antibiyotik reçete edilen çocukların çoğunluğu 4 yaş ve altındaydı ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıydı.(p:0.024)
Genişletilmiş bağışıklama programına göre tam aşılanmış çocuk sayısı 162(%93.1)di.Antibiyotik ve nebül reçete edilen çocukların aşılanma durumlarıyla aralarında anlamlı istatistiksel fark tespit edilmedi. (p:0.204,p:0.281,sırasıyla)

Sonuç:
Çocukluk çağı ASYE'lerin çoğunluğunun viral kökenli olması ve komplike olmayan enfeksiyonlarda antibiyotik kullanımının anlamlı bir iyileşme sağlamadığı bilinmesine rağmen,antibiyotik reçete edilme oranları yüksektir ve bu oranın 4 yaş ve altı grupta daha fazla olması dikkat çekicidir. Pnömoni şüphesi olmadıktan sonra ailelere hastalık hakkında bilgi verilmesi ve ne zaman tekrar başvuru gerektiğinin açıklanması doğru yaklaşım olacaktır.

Sözel Bildiri / Araştırma

ADÖLESANLARDA VÜCUT AĞIRLIĞININ UYKU SÜRESİ VE UYKU KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Selin Çakmak

Yalova Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 77100 MERKEZ, Türkiye. E-mail: dr.selinhaliloglu@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Adölesan , obezite , uyku kalitesi

Amaç:
Çalışmamızın amacı adölesanlarda vücut ağırlığının uyku süresi ve uyku kalitesi üzerine etkilerini araştırmaktır

Gereç ve Yöntem:
Kesitsel tipteki bu araştırma; Mart 2019 tarihinde İstanbul ili Fatih ilçesinde yer alan özel bir lisede öğrenim gören 14-17 yaş grubu toplam 193 adölesan üzerinde yürütüldü. Araştırmada öğrencilerin uyku kalitelerini saptamak amacı ile Pittsburgh Uyku Kalite İndeksi (PUKİ) kullanıldı. Beslenme durumlarını saptamak amacıyla standart anketler uygulandı ve boy-kilo bilgileri alınarak Beden Kitle İndeksleri (BKİ) hesaplandı. İstatiksel analiz için SPSS 15.0 Windows programı kullanıldı.

Bulgular:
Çalışmaya alınan adölesanların %58,5'i (n=113) kadın, %41,5'i (n=80) erkek, yaş ortalamaları 16,2±1,2(12-18) yıldır. Çalışmaya katılan bireylerde Beden Kitle İndeksi (BKİ) değerleri; BKİ <18 %6,7 (n=13), BKİ= 18-24 %75,6 (n=146), BKİ= >25-29.9 %17,6 (n=34) olarak saptanmıştır.

Sonuç:
Uyku kalitesi iyi olan öğrencilerin vücut ağırlığı ve BKİ ortalamaları uyku kalitesi kötü olanlardan daha düşüktür ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. BKİ gruplarında PUKİ toplam skor ve bileşen ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı. Sağlığın geliştirilmesi obezitenin önlenmesi ve hastalıklardan korunma için düzenli öğün tüketimi, düzenli ve kaliteli bir uyku sağlanmalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

AİLE EĞİTİMİNİN BEBEKLERDEKİ DEMİR PROFİLAKSİ UYUMUNA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Hilal Genişyürek, Yeltekin Demirel, Sanem Nemmezi Karaca

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği AD., 58040 MERKEZ, Türkiye. E-mail: drsnemmezi@yahoo.com

Anahtar Kelimeler: Anemi, demir eksikliği, elementer demir, profilaksi, profilaksiye uyum

Amaç:
Ülkemizde "Demir gibi Türkiye" projesi kapsamında tüm bebeklere aile sağlığı merkezlerinde (ASM'de) ücretsiz olarak profilaktik dozda demir önerilmekte ve temin edilmektedir. Ancak ailelerin bu programa uyumunun düşük olduğu, demir preparatlarını düzenli ve yeterli kullanmadıkları gözlenmektedir. Bu çalışmada ailelerin demir desteğine uyumunun değerlendirilmesi, ilaç kullanımını azaltan faktörlerin belirlenmesi, yapılacak detaylı bilgilendirme ve düzenli takip müdahalesinin profilaksi uyumuna etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Haziran 2022-Nisan 2023 tarihleri arasında yürütülen bu müdahale çalışmasına 240 bebeğin ailesi dahil edildi. Katılımcılar bilgilendirme, takip ve kontrol olmak üzere 3 gruba ayrıldı. Tüm gruplara 4. ayda demografik verilerini ve demir eksikliği hakkındaki bilgi düzeylerini değerlendiren sorular yöneltildi. Kontrol grubuna ASM'de uygulanan profilaksi rutini dışında herhangi bir müdahalede bulunulmadı. Diğer gruplara araştırmacı tarafından 4.ayda demir eksikliği ve profilaksi kullanımı hakkında detaylı ve standart bir bilgilendirme yapıldı. Takip grubundaki ailelere ise, her ay düzenli olarak ulaşılarak; demir profilaksisiyle ilgili bilgilendirme tekrarlandı ve önerilerde bulunuldu. Dokuzuncu ayda annelerle yeniden görüşülerek; bebeklerinin beslenmesi, demir kullanım durumları ve yaşanılan yan etkiler soruldu.

Bulgular:
Demir profilaksisi kullanımı; takip grubundakilerde %96.3, detaylı bilgilendirmede %90 ve kontrol grubunda %71.3 idi ($p<0.001$). Ailelerin %29.6'sı preparatları düzenli kullanmadığını, %32.9'u yan etki yaşadığını belirtti. Unutma, düzenli kullanımın önündeki en sık(%60) nedendi. Yan etki yaşayanların(n=66) %25.8'i kullanmayı bıraktığını, %22.7'si sıklığını azalttığını ve %33.3'ü marka değişikliğine gittiğini bildirdi. Uygun dozda ve düzenli demir kullanım oranı %49.2 saptanmış olup; takip grubunda kontrollere kıyasla daha yüksekti ($p=0.005$). Bilgi ve takip gruplarında, demir eksikliğinde görülen belirtilerden en az birini bilenlerin sayısının, ikinci görüşmede birincisine kıyasla anlamlı düzeyde arttığı, kontrol grubunda bir farklılık olmadığı belirlendi ($p<0.05$).

Sonuç:
Sonuçta, demir profilaksinin önerilme oranlarının yüksek ancak; düzenli ve uygun dozda kullanımın düşük olduğu, proflaksi kullanımında en etkili yöntemin sık aralıklarla düzenli takip ve detaylı bilgilendirme olduğu tespit edilmiştir. Bilgilendirmede; demir eksikliğinde yaşanılabilecek bulgular-sorunlar, ilaca bağlı gelişebilecek yan etkiler-yapılabilecekler, uygun doz ve kullanım zamanı gibi konulardan bahsedilmesinin, profilaksiye uyumu artıracağı düşünülmektedir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Hekimlerinin Erişkin Bağışıklama ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışlarının İncelenmesi: Sistematik Derleme

Duygu Ayhan Başer[1], Raziye Şule Gümüştakım[2]

1. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 06100 ALTINDAĞ, Türkiye E-mail: duyguayhan@outlook.com
2. Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Aile Hekimi, Aile Hekimliği, Erişkin Bağışıklama, Sistematik Derleme

Amaç:
Bu sistematik derleme; Türkiye'deki aile hekimlerinin (aile hekimliği uzmanı, aile hekimi, aile hekimliği asistanı) erişkin dönemi aşılarına yönelik bilgi, tutum, düşünce ve davranışlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Sistematik derleme niteliğindeki bu araştırmada veriler, "PubMed, Cochrane, EBSCOhost, Web of Science, ULAKBİM, Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik" veri tabanlarında, 2013-2023 yılları arasında, Türkçe ve İngilizce olarak yayınlanan tanımlayıcı ve kalitatif araştırmaların geriye dönük taraması yapılarak elde edilmiştir. Dahil edilen çalışmaların uygunluğunu belirlemek için ise PICOS yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme dahilinde ulaşılan çalışmaların metodolojik kalitesi PRISMA kontrol listesi akış şeması ile değerlendirilmiştir.

Bulgular:
İncelenen çalışmalarda aile hekimlerinin erişkinlere en sık önerdikleri aşılar İnfluenza, Hepatit B ve Tetanoz-difteri olduğu görüldü. Aile hekimlerinin erişkinlere bağışıklama önerme sıklığı çalışmalarda %15-65 arasında bulundu.

Sonuç:
Tüm dünyada, son yıllarda erişkinlerin bağışıklaması da en az çocuklar kadar önemsenmeye başlanmıştır. Erişkinlerde mortalite ve morbidite ile sonuçlanabilecek birçok hastalık aşı ile önlenebilmektedir. Erişkin nüfusta aşı tereddüttü önemli bir halk sağlığı sorunudur. Aile hekimleri, erişkin bağışıklamanın teşvik edilmesinde belirleyici bir rol oynayabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Hekimlerinin sürücü adaylarına verilen sağlık raporlarına ilişkin yaklaşımları ve ilgili mevzuatı kullanımları

Ekrem Başara[1], Tuğba Yılmaz[2], Tarık Eren Yılmaz[3]

1. GÜLHANE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ, 06001 Ankara, Türkiye E-mail: ekrembasara@gmail.com
2. ANKARA ŞEHİR HASTANESİ
3. S.B.Ü GÜLHANE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

Anahtar Kelimeler: Aile Hekimliği, Sürücü Olur Sağlık Raporu

Amaç:
Çalışmamızın amacı, Türkiye'deki Aile Hekimlerinin, sürücü adaylarına ve sürücülere verilen sağlık raporlarına ilişkin yaklaşımlarını, ilgili yönetmeliği kullanımlarını ve bu konu hakkındaki tutumlarını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız gözlemsel ve tanımlayıcı bir anket çalışmasıdır. Çalışmamızda yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu, 2015 yılında 29577 sayı numarası ile resmî gazetede yayımlanmış olan "Sürücü Adaylarında ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair Yönetmelik" ten istifade edilerek hazırlanmıştır. Çalışmamızın evrenini; Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonuna (AHEF) üye olan, Türkiye'deki aile hekimleri oluşturmaktadır. Anket formları elektronik ortamda, sosyal medya aracılığı ile ilgili üyelerin bulunduğu platformlar aracılığı ile doldurulmuştur. Tanımlayıcı istatistiksel veriler, sürekli değişkenler için ortalama ± standart sapma, kesikli veriler içinde sayı ve % biçiminde ifade edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmaya katılmayı kabul eden 245 aile hekimi dahil edilmiştir. %53,06'sı (n=130) pratisyen hekimdi. Hekimlerin %53,06'sı (n=130) mesleki hayatlarında "101 ve üzerinde" sürücü sağlık raporu vermişti. Katılımcıların %92,65'i (n=227) bu konu hakkında yönetmelik olduğunu biliyordu. %26,53'ü (n=65) yönetmeliği hiç okumadığını belirtti. Hiç okumayanların %36'sı (n=27) okuyanlardan duyduklarının yeterli olduğunu düşünüyordu, %24'ü (n=18) ise vakti olmadığı için okumamıştı. Yönetmeliği okuyanlara yönetmelik değerlendirme soruları sorulduğunda; %43'ü yönetmeliğin anlaşılabilir olduğunu, %66'sı uygulanabilir olmadığını, %70'i ülke şartlarına uygun olmadığını, %86'sı ise uygun bir sorumluluk paylaşımının olmadığını düşünüyordu. Sürücü olur raporu için gelen hastalara yaklaşımı etkileyen faktörler sorulduğunda, hekimlerin %82'si kişinin 65 yaş ve üzerinde olmasının ve %49'u 2. grup sürücü belgesi için başvurulmasının yaklaşımlarını etkilediğini ifade etti. Aile hekimlerinin %84,89'unun sürücü olur raporlarını aile hekimlerinin vermemesi gerektiğini düşünüyordu.

Sonuç:
Sürücü olur sağlık raporları aile hekimleri için önemli bir sorumluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Hekimlerin büyük çoğunluğu bu konuyla ilgili yönetmelik olduğunu bildikleri ancak dörtte birinin bu yönetmeliği hiç okumadıkları tespit edildi. Hekimlerin çoğu, yönetmeliğin uygulanabilir olmadığını, ülke şartlarına uygun olmadığını ve yönetmelikte sorumluluk paylaşımının yetersiz olduğunu düşünüyordu. Hekimleri koruyacak, sorumluluk paylaşımının daha makul olduğu, daha uygulanabilir bir düzenlemeye aile hekimlerince ihtiyaç duyulduğu çalışmamızda görülmüştür.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Hekimlerinin Yenidoğan Metabolik ve Endokrin Tarama Programı Hakkındaki Bilgi Düzeyinin Değerlendirilmesi

Beyza Kanyılmaz, Berrin Telatar

Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 34752 ATAŞEHİR, Türkiye. E-mail: beyzakayaa95@gmail.com

Anahtar Kelimeler: "yenidoğan bebek taraması", "fenilketonüri" , "biotinidaz eksikliği" , "kistik fibrozis" , "konjenital hipotiroidi"

Amaç:
Yenidoğan tarama programları; yenidoğanları belli başlı genetik, metabolik ve hormonal bozukluklar açısından test eden koruyucu halk sağlığı girişimleridir. Ülkemizde bu kapsamda ilk Fenilketonüri, sonrasında sırayla Konjenital Hipotiroidi, Biyotinidaz Eksikliği, Kistik Fibrozis, Konjenital Adrenal Hiperplazi ve Spinal Musküler Atrofi taranmaya başlanmıştır. Çalışmanın amacı, birinci basamakta çalışan aile hekimlerinin Yenidoğan Metabolik ve Endokrin Tarama Programı (NTP) hakkında bilgi düzeylerini değerlendirmek ve hekimlerin bilgi düzeyi ile sosyodemografik özelliklerinin ve uzmanlık eğitiminin ilişkisini araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamıza İstanbul ilinde 01 Aralık 2022- 1 Ocak 2023 tarihleri arasında birinci basamakta aktif olarak çalışan ve katılmaya onam veren aile hekimleri, aile hekimliği uzmanları ve SAHU asistanlarından oluşan toplam 389 hekim dahil edildi. Çalışma tanımlayıcı niteliktedir. Katılımcılara sosyodemografik bilgilerinden oluşan 8 soruluk Katılımcı Bilgi Formu ve Yenidoğan Metabolik ve Endokrin Tarama Programları Hakkında Bilgiler Bölümü adı altında 40 önermeden oluşan bir anket formu uygulandı. Anket uygulaması Google Forms kullanılarak internet üzerinden yapıldı.

Bulgular:
Katılımcıların yaş ortalaması 36,62±9,37 yıl olup; %18'i aile hekimliği uzmanı, %50,4'ü aile hekimi, %31,6'sı SAHU asistanıydı. Alınabilecek en yüksek puanın 40 olduğu anketimizde katılımcıların ortalama puanları 30,58±4,60 oldu. Sosyodemografik özellikler ile katılımcıların NTP hakkında bilgi düzeyi karşılaştırıldığında yaş, hekimlik yılı, medeni durum ve çocuk sahibi olma durumunun anlamlı bir fark yaratmadığı görüldü. Unvan ile bilgi düzeyi karşılaştırıldığında ise aile hekimliği uzmanı olan katılımcıların diğer gruplara kıyasla toplam puanı daha yüksek hesaplandı. İkili gruplar halinde karşılaştırılıp yapılan Sidak post-hoc analizine göre, aile hekimliği uzmanlarının SAHU asistanlarına göre bilgi düzeyi anlamlı düzeyde daha yüksekti ($p<0.001$). Cinsiyete bakıldığında, kadınların erkeklere oranla anketin tamamında aldıkları puan anlamlı derecede yüksek bulundu ($p=0.023$, $p=0.017$).

Sonuç:
Uzmanlık eğitimi alan aile hekimlerinin, NTP hakkında bilgi düzeylerinin birinci basamakta çalışan asistan ve pratisyen hekimlere göre anlamlı bir düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Aile hekimliği uzmanlık eğitiminin bu konuda fark yaratmış olduğu aşikardır.

Sözel Bildiri / Araştırma

AİLE HEKİMLİĞİ POLİKİNLİĞİNE BAŞVURAN 18-49 YAŞ ARASI PREMENOPOZAL KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANS SIKLIĞI, İLİŞKİLİ FAKTÖRLER, BEDEN İMGESİ ALGISI VE ÜRİNER İNKONTİNANSIN YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Elif Nur Ulucanli[1], Işik Gönenç[2], Emine Zeynep Tuzcular Vural[2], Memet Taşkın Egici[3]

1. Haydarpaşa numune Eğitim ve Araştıma Hastanesi, 34000 ÜSKÜDAR, Türkiye E-mail: elifnur_ergun@hotmail.com
2. HAYDARPAŞA NUMUNE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
3. SBÜ Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Anahtar Kelimeler: Üriner inkontinans, üriner inkontinans sıklığı, yaşam kalitesi, kadın

Amaç:
Üreme çağındaki kadınlarda üriner inkontinans (Üİ) sıklığının ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi, Üİ'nin ve beden imgesinin yaşam kalitesi üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışmamızda 23.04.2020- 23.07.2020 arasında Aile Hekimliği Polikliniklerine başvuran 18-49 yaş arası, 291 premenopozal kadının sosyo-demografik ve vücut ölçümleri verileri kaydedilmiş, Uluslararası İnkontinans Sorgulama Kısa Formu (ICIQ-SF), İnkontinans Yaşam Kalitesi Ölçeği (I-QOL), King Sağlık Anketi (KSA), Beden İmgesinin Yaşam Niteliğine Etkisi Ölçeği (BİYNEÖ) yüz yüze uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$'dir.

Bulgular:
Çalışmamızda Üİ sıklığı %36,8'dir. Katılımcıların %54,6'sı 35 yaş üzerindedir. Yaş kategorileri yükseldikçe ve parite arttıkça Üİ sıklığının arttığı, Üİ'nin evlilerde (%46,6), ortaokul ve daha az eğitimlilerde (%61,6), ev hanımlarında (%49,6) daha sık olduğu, ≥4 kg bebek doğuranların %73,1'inin idrar kaçırdığı bulunmuştur.
Sigara kullananlarda Üİ sıklığı %47,1 olup sigara içmek Üİ sıklığı üzerinde anlamlı fark oluşturmuştur.
Üİ sıklığının, artmış bel çevresi, bel/ kalça oranı, BKİ değerleri ile arttığı ve bu değerler Üİ olanlarda anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.
Üİ'si olanların %21,5'inin hekime başvurduğu, Üİ'si olduğu halde hekime başvurmayanların %78,5'inin idrar kaçırdıklarını düşünmedikleri ve Üİ'yi önemli bir sorun olarak görmedikleri, katılımcıların sadece %6,5'nin hekimleri tarafından Üİ açısından sorgulandığı belirlenmiştir.
Üİ'lilerin ICIQ-SF puan ortalaması 5,78±4,82, Üİ'si olmayanların 0,19±1,57'ydi. Üİ ile KSA ile belirlenen yaşam kalitesi tüm alt alanları (AA) arasında kişilerarası ilişkiler alt alanı hariç, en çok "Davranışsal Sınırlamalar" ve "Sosyal İzolasyon" olmak üzere I-QOL tüm AA'da anlamlı şekilde olumsuz etkilediği bulunmuştur.
Üİ ile BİYNEÖ "Kendilik değeri üzerine etki" alt puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.

Sonuç:
Üİ'lilerin yaşam kalitesi düzeyleri Üİ'si olmayanlara göre daha düşüktür. Yaklaşık üç kadından biri Üİ yaşasa da durumunu önemsemediği ve hekime başvurma sıklığının düşük olduğu, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, çalışma durumu, parite, 4 kg ve üzeri bebek doğurma öyküsü, sigara kullanımı, BKİ, santral obezite, sık idrar yolu enfeksiyonu geçirmenin Üİ ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Hekimliği Polikliniğine Başvuran Hastalarda Sağlıklı Yaşam Dinamiklerinin Değerlendirilmesi Ön Sonuçları; Yozgat Örneği

Fethi Sada Zekey[1], Serkan Şahin[2], Vugar Ali Türksoy[3], Zafer Cengiz Er[4]

1. Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 66900 MERKEZ, Türkiye E-mail: fszekey@yahoo.com
2. Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı
3. Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
4. Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Kalp ve damar Cerrahisi Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Sağlıklı Yaşam Dinamikleri, Beslenme alışkanlıkları, Aile Hekimliği

Amaç:
Çalışmamızda kırsal kesimde yer alan tarım ve hayvancılığın yaygın olduğu Yozgat'ta sağlıklı yaşam dinamiklerinin değerlendirilmesi kapsamında beslenmenin, farklı yaşam tarzlarının, ailesel yatkınlıkların muhtelif kan parametreleri ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmaya yapılan power analizi neticesinde Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerine başvuran minimum 74 hastanın dahil edilmesi planlandı. Bildirinin hazırlandığı tarihte 65 hastanın verileri elimizde mevcuttu. Ön sonuçlar 65 hastaya ait veri ile sunuldu. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket kapsamında hasta onamları alınması sonrasında elde edildi. Hastaların yapılan fizik muayene ve ön tanılarına uygun olarak istenen kan ve idrar tetkiklerinden elde edilen veriler ise hastanenin otomasyon sisteminden izin alınması sonrasında elde edildi.

Bulgular:
Çalışma kapsamına dahil edilen 65 hastanın sosyodemografik özellikleri yanısıra, sağlıklı yaşam dinamikleri kapsamında beslenmeleri, yaşam tarzları, ailesel yatkınlıkları ve genel tıbbi durumlarına sekonder sistemde bulunan kan parametreleri karşılaştırıldı. Hastalardan 27'si(%41,5)erkek,38'i(%58'5) kadın cinsiyete sahiptir. Hastalardan 5'i(%13) kırsalda yaşarken 60'ı (%87) il ve ilçe merkezinde yaşamakta idi. Kırsalda yaşayan nüfus il ve ilçe merkezine göre anlamlı derecede düşük idi($p<0,05$). Hastaların meslekleri incelendiğinde ise 18'i(%24)memur, 14'ü(%21)ev hanımı, 13'ü(%20) işçi idi. Hastaların egzersiz durumları incelendiğinde 40'ı(%61)spor yapmamakta, 19'u(%29) haftada 1 gün spor yapmakta idi. Hastaların lipid profilleri incelendiğinde 1 hasta(%1,5)hiperlipidemik iken hastaların ebeveynlerinden 16'sı(%24)hiperlipidemikti. Toplum ortalamasına kıyasla(TEMD verilerine göre %30)hastalar anlamlı derecede düşük lipid profiline sahipti($p<0,05$). Diyabet sıklığına bakacak olursak hastalarımızdan yalnızca 3 hasta(%4,6) diyabetik olup hastaların ebeveynlerinden 32'si(%49)diyabetikti. Topluma kıyasla (TURDEP II verilerine göre %13,7) ebeveynler anlamlı derecede yüksek diyabet prevelansına sahipken($p<0,05$) hasta popülasyonu ise anlamlı derecede düşük diyabet prevelansına sahipti($p<0,05$).

Sonuç:
Bu çalışma ile hastalarımızın yaşam dinamikleri kapsamında değişkenlik gösteren beslenme, yaşam tarzı, kronik hastalıklara ailesel yatkınlıklara dair ülke ortalaması göz önünde bulundurularak kesitsel bir veri ortaya koymaya çalıştık. Yozgat ilinde gerçekleştirilen bu çalışma il dinamiklerinin ülke ortalaması ile farklılıkları olduğunu ortaya koymak adına yol gösterici olup bu alanda çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN KİŞİLERDE CHA2DS2-VASC SKORUNUN KİŞİLERİN DEPRESİF SEMPTOMLARINA VE YAŞAM KALİTELERİNE OLAN ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Cezmi Serhat Sakallı[1], Duygu Yengil Taci[2], Mikail Yarlıoğlu[2], İsmail Arslan[2], Batuhan Özdemir[2], Halil Yüncü[2], Mustafa Çelik[2]

1. Ankara eğitim ve araştırma hastanesi, 06420 ÇANKAYA, Türkiye E-mail: cezmiserhat@gmail.com
2. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, CHA2DS2-VASc skoru, depresyon, yaşam kalitesi, WHOQOL-BREF.

Amaç:
Diyabetes mellitus, hipertansiyon, konjestif kalp yetmezliği, inme-geçici iskemik atak-tromboemboli, vasküler hastalık gibi kronik hastalıklar, hastaların yaşam kalitelerini kısa ve uzun vadede önemli ölçüde etkilemektedir. Yaşam kalitesi azalan hastalarda, günlük hayatı etkileyen bir eylemi gerçekleştirmede isteksizlik, huzursuzluk gibi depresif belirtiler ve anksiyete görülebilmektedir. Çalışmamızda CHA2DS2-VASc skorunun 18-90 yaş arasındaki kişilerde yaşam kalitesi, depresif semptomlar ve anksiyete durumu üzerine etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerinde 24.03.2022-24.06.2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Çalışmaya, 18-90 yaş arası gönüllü 354 kişi dahil edildi. Katılımcılara CHA2DS2-VASc skorlamasında değerlendirilen faktörler (konjestif kalp yetmezliği, hipertansiyon, yaş, diyabetes mellitus, inme-geçici iskemik atak- tromboemboli öyküsü, kadın cinsiyet, vasküler hastalık), Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Kısa Modülü, Beck Depresyon Ölçeği, Beck Anksiyete Ölçeği ve sosyodemografik veri formu yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulandı. Değerlendirmelerde IBM SPSS 20.0 programı kullanıldı ve istatistiksel anlamlılık sınırı olarak $p<0,05$ kabul edildi.

Bulgular:
Yaş ortalaması 49,09±13,54 olan 116 kadın (%32,8) ve 238 erkek (%67,2) çalışmaya katılmıştır. Katılımcıların CHA2DS2-VASc skor ortalaması 1,24±1,42, WHOQOL-BREF yaşam kalitesi ölçeği toplam puan ortalaması 101,83±15,19'dir. Beck Depresyon Ölçeği ortalama puanları 8,23±6,41, Beck Anksiyete Ölçeği ortalama puanları 4,37±6,72 olarak bulunmuştur. CHA2DS2-VASc skorunun artışı, yaş artışı, depresyon ve kronik hastalık varlığında yaşam kalitesi azalmıştır ($p<0,001$). Anksiyete varlığında da yaşam kalitesinin bozulduğu görülmüştür ($p=0,002$). CHA2DS2-VASc skorundaki artış ve kronik hastalık varlığında depresyon ölçek skorları daha yüksek bulunmuştur ($p<0,001$). Kadın cinsiyette anksiyete daha sık görülürken ($p=0,001$); CHA2DS2-VASc skoru ile anksiyete durumları arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p=0,230$).

Sonuç:
Çalışmamızda CHA2DS2-VASc skorundaki artışın yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilediği ve depresif semptomları arttırdığı görülmüştür. Bunun yanında CHA2DS2-VASc skorunun anksiyete durumu üzerine etkisi saptanmamıştır.

Sözel Bildiri / Araştırma

AİLE HEKİMLİĞİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURANLARDA ÇOCUKLUK ÇAĞI RUHSAL TRAVMALARI GÖRÜLME ORANI VE ETKİLİ OLAN FAKTÖRLER

Öznur Yeşil[1], Erkan Melih Şahin[2]

1. HONAZ DEVLET HASTANESİ, 20330 HONAZ, Türkiye E-mail: oznuryesil92@gmail.com
2. ÇOMÜ Aile Hekimliği

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, çocukluk çağı ruhsal travmaları

Amaç:
Çocukluk çağı ruhsal travmaları istismar ve ihmal olmak üzere 2 ana başlıkta incelenmektedir. 18 yaş altı bireylere uygulanan her türlü fiziksel, duygusal, zihinsel, sosyal ve kişisel gelişimlerini olumsuz etkileyen davranış istismardır. İstismar duygusal, fiziksel ve cinsel olmak üzere 3'e ayrılır. İhtiyaçların görmezden gelinmesi ve karşılanmaması ise ihmaldir; duygusal ve fiziksel olarak 2'ye ayrılır. Çalışmamızda polikliniğimize başvuran yetişkinlerde istismar ve ihmal görülme oranları ve bununla ilişkili olabilecek faktörleri belirlemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız kesitsel desendedir. Veriler 1 temmuz-31 aralık 2020 tarihleri arasında ÇOMÜ Aile Hekimliğine başvuran yetişkin hastalara 20 soruluk demografik veri formu ve Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları Ölçeği uygulanarak toplanmıştır. Çalışmamıza toplam 345 kişi katılmıştır.

Bulgular:
Çalışmamıza aile hekimliği polikliniğine başvuran 198'i kadın, 147'si erkek olmak üzere toplam 345 kişi katıldı. Katılımcılar 20-65 yaş aralığında olup; yaş ortalaması 34,3±12,3'tü. Katılımcıların çocukluk çağındaki travmaya maruziyet oranları; fiziksel ihmal %40,0; duygusal istismar %30,4; duygusal ihmal %30,1; fiziksel istismar %25,0; cinsel istismar ise %15,0 idi. Duygusal istismar ve ihmal ölçek skorundan alınan puan ortalaması ile medeni hal arasında anlamlı fark vardı; boşanmış/dul olanlarda oran daha yüksekti. Kırsal alanda yaşayan katılımcıların duygusal istismara ve fiziksel istismara maruz kalma oranı kentsel alanda yaşayanlara göre daha yüksekti. Diğer travma alt türleri ile yaşam bölgesi arasında anlamlı fark yoktu. Parçalanmış ailede yaşayanlar çocuklukta daha fazla duygusal istismar ve ihmale maruz kalmıştı. Cinsel istismar ile gelir durumu arasında korelasyon yoktu ancak diğer travma alt türleri ile gelir durumu arasında negatif yönde anlamlı korelasyon vardı. Hayatlarının herhangi bir döneminde psikiyatrik tedavi alanların duygusal istismar ve duygusal ihmal ölçek skoru ortalaması almayanların ortalamasından istatistiksel olarak anlamlı daha yüksekti.

Sonuç:
Çocukluk çağındaki olumsuz yaşantılar sadece çocukluğu etkilememekte, kişinin tüm hayatına yayılan sonuçlar içermektedir. Çocukluk çağındaki olumsuz yaşantılar yaygın olarak gözlenmekte olup uygun koşullarda hastaların genel sağlık değerlendirmeleri kapsamında sorgulanması, hastaların sağlıklarıyla ilgili sosyal belirleyiciler açısından daha iyi tanımlanmasına ve olumlu sağlık sonuçları alınmasına katkı sağlayabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Hekimliği Tıpta Uzmanlık Tezlerinin Bibliyometrik Analizi: Müdahale Araştırmaları

İkbal Hümay Arman

Şanlıurfa Birecik İlçe Sağlık Müdürlüğü, 63400 BİRECİK, Türkiye. E-mail: ikbalhumay@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Tıpta uzmanlık tezi, Bibliyometrik analiz, İçerik Analizi, Aile Hekimliği, tez

Amaç:
Aile hekimliği ana bilim dalında 1972'den 2022'ye kadar yapılmış tıpta uzmanlık tezlerinden müdahale araştırması türünde olanların, Yüksek Öğretim Kurumu tez tarama sitesinden bibliyometrik olarak analiz edilmesi ve bireysel veya klinik bazlı özelliklerinin ortaya konması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışma; gözlemsel, retrospektif, kesitsel bir araştırmadır. Araştırmaya dahil edilen tüm tıpta uzmanlık tezlerine https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/ adresinden, 83092 tez arasından, anahtar kelimeler kullanılarak, gelişmiş arama ve detaylı arama yapılarak ulaşılmıştır. Hem detaylı taramada ana bilim dalı "aile hekimliği" seçilerek, 1900-2022 yıl, tez türü tıpta uzmanlık, özetin içinde "müdahale grubu" geçsin şartlarını sağlayan 34 tıpta uzmanlık tezine ulaşılmıştır. Hem de gelişmiş tarama özelliği ile 1900-2022 yılları arasında, tez türü "tıpta uzmanlık", tüm metin içinde "müdahale grubu" ve "kontrol grubu" ve "aile hekimliği" geçsin, şartlarını sağlayan aynı 34 teze ulaşılmıştır. Çalışmaya alınan tezlerin, tez tamamlanma yılı, eğitim kliniğinin türü ve adı, danışman öğretim üyesinin adı ve unvanı, tez konusu, müdahalenin tipi, koruyucu uygulamanın derecesi, ölçek kullanma durumu değerlendirmeye alınmıştır. Verileri değerlendirmek için SPSS v.21 programında, sayı, yüzde dağılımları, ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı ölçütler hesaplanmış, gruplar arası karşılaştırmalar için Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular:
Tarama sonucunda, 1972-2022 yıllarında arasında aile hekimliği anabilim dalında yapılan 3591 tıpta uzmanlık tezinden, 2010-2022 yılları arasında tamamlanan 34(%0,9) müdahale araştırması değerlendirmeye alınmıştır. 2020 yılı hariç olmak üzere, müdahale araştırmaları artış trendindedir. Tamamına yakını üniversitelerin ana bilim dallarında (%97,1) olmak üzere, en sık Marmara (%32,4), Dokuz Eylül (%29,4) ve Atatürk (%17,6) Üniversitelerinde yürütülmüştür. Tezlerde en sık eğitim (%52,9) ve teknolojik uygulama-aplikasyon (%20,6) müdahale yöntemi kullanılmıştır. Tez sayfa sayısı medyanı 89,5 (çeyrekler açıklığı: 81-112) iken, minimum-maksimum 59-167 olarak bulunmuştur. Çalışmaların çoğu birincil korunma(%41,2) ve ikincil korunma(%41,2) üzerinedir.

Sonuç:
Aile hekimliği alanında yapılan tezlerde müdahale çalışmalarının oranı artarken, bazı üniversitelerin ana bilim dallarının daha sık müdahale araştırması planladığı gözlenmiştir. Çoğunlukla eğitim müdahale çalışmaları yapılırken, diğer uygulamalar da rastgele veya randomize olmayan yöntemlerle denenmektedir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Aile Sağlığı Merkezleri'ne Kayıtlı 18-36 Aylık Çocuğu Olan Ebeveynlerin Otizm Spektrum Bozukluğu Hakkındaki Farkındalıkları ve Bilgi Düzeyleri: Samsun Örneği

Tuğba Babacan Gadiş[1], Mahcube Çubukçu[2]

1. Ömür Evleri Aile Sağlığı Merkezi
2. Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 55160 İLKADIM, Türkiye E-mail: mahcube@yahoo.com

Anahtar Kelimeler: otizm spektrum bozukluğu, otizm,

Amaç:
Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) sosyal iletişim ve etkileşimdeki eksikliklerin yanı sıra kısıtlı, tekrarlayan davranış, ilgi veya etkinlik kalıplarıyla karakterize, yaşam boyu süren bir nöro-gelişimsel bozukluktur. [1] Amerikan Pediatri Akademisi, geçerli ve güvenilir bir tarama aracı kullanarak 18 ve 24 aylık dönemlerde otizm taraması yapılmasını önermektedir. [2] Bu çalışmada, 18-36 aylık çocuğu olan ebeveynlerde OSB hakkında bilgi ve farkındalık düzeyinin ve bunların bireysel faktörlerle ilişkisinin incelenmesini amaçladık.

Gereç ve Yöntem:
Araştırma Samsun ilinde Ömür Evleri ve Cağaloğlu Aile Sağlığı Merkezleri'nde 01.08.2022– 31.01.2023 tarihleri arasında 18-36 aylık çocuk sahibi 354 ebeveyn ile gerçekleştirildi. Katılımcılara sosyo-demografik verileri içeren , ebeveynlerin otizm farkındalığını ve bilgi düzeyini ölçen sorular ile 23 sorudan oluşan (M-CHAT) Değiştirilmiş Erken Çocukluk Dönemi Otizm Taraması ölçeği yüz yüze uygulandı. Tüm istatistiksel analizler SPSS 22.0 programı ile değerlendirildi. Verilerin değerlendirmesinde Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk'un ve Pearson Chi-square testi kullanıldı. $p<0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular:
354 ebeveynin %65,3'ü kadın iken, yaş ortalaması 34,9±5,66 yıl idi. Ebeveynlerin %99,2'si daha önceden otizm diye bir hastalığı duyduğunu, %20,9'unun ise çevresinde otizmli bir birey olduğu belirlendi. Katılımcıların %68,9'u, tanının deneyimli uzman tarafından klinik görüşme ve gözlem ile konduğunu, %81,6'sı çocuğun konuşması geciktiğinde hemen doktora başvuracaklarını ifade etti. Katılımcıların %28,5'i en önemli bilgi kaynağının sosyal medya olduğunu söyledi. En yüksek (%90,4) doğru cevap verilen soru "Çocuğunuzun adını çağırdığında size bakmaması" idi. En düşük (%43,8) doğru verilen soru "Çocuğunuzun hiç hayali oyun oynamaması" idi. M-CHAT sorularına doğru yanıt vermeye göre; ilkokul mezunları ile diğer eğitim düzeyinde olanlar arasında ve işçi olanlar ile diğer meslek grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptandı ($p=0,010$; $p=0,006$).

Sonuç:
Ebeveynlerin çoğunluğunun OSB konusunda bilgi düzeyi yetersizdi. Katılımcıların çoğu OSB'yi daha önceden duymuş olmasına rağmen, en önemli bilgi kaynağı sosyal medya idi. Aile hekimlerinin OSB'yi erken tanı ve müdahale şansı yüksektir. Burada değerlendirilen çocuklar hızlıca bir üst basamağa sevk edilerek, gerekli erken tedavinin başlaması ile otizm semptomları azaltılabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Analitik Hiyerarşik Süreç yöntemini kullanarak, tanı vasıtalarının öncelik sırasının hekim tercihlerine göre belirlenmesi.

Alpaslan Mert

Ataşehir 14 nolu ASM İstanbul, 34758 ATAŞEHİR, Türkiye. E-mail: alpaslanmrt@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Analitik hiyerarşik süreç, tanı vasıtaları, aile hekimliği

Amaç:
Analitik hiyerarşik süreç, matematiksel modelini kullanarak, hekim tercihlerine göre, tanı vasıtalarının öncelik sırasını belirlemektir.

Gereç ve Yöntem:
Araştırma 1 Temmuz 2021 ile 15 Ağustos 2021 tarihleri arasında 134 katılımcıyla gerçekleştirildi. Analitik hiyerarşik süreç, hem sayısal hem de sayısal olmayan değerlerin aynı anda kullanılabildiği bir karar verme modelidir. Teşhis vasıtalarının seçilmesi veya önceliklendirilmesi bir karar sürecidir. Doğru ya da yanlış karar yerine, mevcut seçenekler arasından en iyiyi seçmek ve önem derecesine göre doğru tanı vasıtalarını belirlemek önemlidir. Tanı vasıtalarının önemi ve öncelikleri her hekim için farklı olabileceği gibi aynı hekim için farklı zamanlarda farklı olabilir.Analitik hiyerarşik süreç, seçimlerin doğru mu yanlış mı olduğunu belirlemek yerine karar verici için en iyi seçimi yansıtır.
Fokus grup görüşmeleri sonrasında kabul edilen tanı yolları; anamnez, fizik muayene, konsültasyon, izlem/takip, laboratuvar testleri ve görüntüleme tetkikleriydi. Analitik hiyerarşik süreç metoduyla matrisler oluşturularak önceden fokus grup görüşmeleri ile tespit edilen tanı vasıtaları ikili olarak kendi aralarında karşılaştırıldı ve önem derecelerini gösteren bir öncelik sırası oluşturuldu.

Bulgular:
Hekim sayısına göre;ilk sırada görüntüleme (%31.3), ikinci sırada anamnez (%30.3), üçüncü sırada fizik muayene (%21.2) yer aldı. İzleme/takip, laboratuvar testleri ve konsültasyon sırasıyla 4'üncü (%10,1), 5'inci (%7,1) ve 6'ncı (%0,0) oldu.
Tanı vasıtalarının aritmetik ortalamasına göre ise; birinci sırada fizik muayene (%22,3), ikinci sırada (%21,4) anamnez, üçüncü sırada (%21,2) görüntüleme tetkikleri yer aldı. İzlem/takip, laboratuvar testleri ve konsültasyon sırasıyla 4. (%15.0), 5. (%13.5) ve 6. (%6.6) sırayı aldı.

Sonuç:
Hekimlerin düşük maliyetli izlem/takip, laboratuvar tetkikleri ve konsültasyon yerine pahalı görüntüleme tetkiklerini öncelikle tercih etmesi uygun değildir. Bu nedenle hekimlerin eğitim sürecinin bu doğrultuda yeniden değerlendirilmesi uygundur.

Sözel Bildiri / Araştırma

Bir İlçe Devlet Hastanesinde Yürütülen Evde Sağlık Hizmetlerinin Kapsamı: Çamoluk Örneği

Demet Kelleci Demir

Çamoluk İlçe Devlet Hastanesi, 28710 ÇAMOLUK, Türkiye. E-mail: dr.demet.kelleci@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Evde sağlık hizmetleri, ilçe devlet hastanesi, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi

Amaç:
2022 nüfus sayımlarına göre toplam nüfusu 6469 olan ve Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları'na (SEGE) göre sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi 6. kademe olan bir ilçede, ilçe devlet hastanesi tarafından verilen evde sağlık hizmetlerinin niceliksel özelliklerinin değerlendirilmesidir.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma tanımlayıcı, retrospektif ve kesitsel tipte olup 01.06.2022-30.08.2023 tarihleri arasında Çamoluk İlçe Devlet Hastanesi Evde Sağlık Hizmetleri Birimi'ne kayıtlı olan hastaların ve yapılan ziyaretlerin özellikleri ve kapsamı değerlendirilmiştir. Veriler Giresun İli Evde Sağlık Hizmetleri Koordinasyon Merkezi'ne gönderilen aylık veri tablolarından alınmıştır. Yapılan tüm ziyaretler incelenmiş olup örneklem hesaplanmamış, tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Bulgular:
Verilerin incelendiği 15 aylık süre boyunca toplam 259 ziyaret düzenlenmiş; aylık ziyaret edilen ortalama hasta sayısı 6.7; aylık ortalama ziyaret sayısıysa 17.2'dir İlçede nüfusun artış gösterdiği Haziran, Temmuz, Ağustos aylarındaysa aylık ziyaret edilen ortalama hasta sayısı 11, aylık ortalama ziyaret sayısı 29.3'tür. Hastaların %39.6'sı kadın, %60,4'ü erkektir. %37.6'sı tam bağımlı, %62.4'ü yarı bağımlıdır. %0.9'u 46-65 yaş, %67.4'ü 66-85 yaş aralığında, %31.7'si 86 veya üzeri yaştadır. 1 ayda hastaların %37.2'sine 1, %21.6'sına 2, %23.6'sına 3, %4.9'una 4, %2'sine 5, %4.9'una 6, %2.9'una 7, %2.9'una 8 defa ziyaret düzenlenmiştir. Düzenlenen ziyaretler sırasında verilen hizmetler sırası ile eğitim uygulamaları (%53.2), hasta muayenesi (%49), yara pansumanı (%32.9), mesane sondası uygulaması (%10.8), tetkik için kan alımı (%8.5), intramuskuler enjeksiyon (%3.9) şeklindedir. İlçede evde sağlık hizmetleri 1 pratisyen hekim, 2 hemşire, 1 acil tıp teknisyeniyle verilmektedir.

Sonuç:
Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan tanıma göre evde bakım hizmetleri hekimlerin önerileri doğrultusunda hasta kişilere, aileleriyle yaşadıkları ortamda, sağlık ekibi tarafından rehabilitasyon, fizyoterapi, psikolojik tedavi dahil tıbbi gereksinimlerini karşılayacak şekilde sağlık hizmetlerinin sunulmasıdır. Bireyin yaşam kalitesinin arttırılması için evde sağlık hizmetleri profesyonel ve multidisipliner ekiple sunulmalıdır. Ancak hizmet veren sağlık kurumunun fiziksel imkanları, personel sayısı ve içeriği, hizmet verilen bölgenin sosyoekonomik ve coğrafi özellikleri verilen evde sağlık hizmetinin kalite ve kapsamını etkilemektedir. Hizmet kalitesinin artırılması için hedef nüfusun ihtiyaçları doğrultusunda ekipler güçlendirilmeli; hizmetin bilinirliği artırılmalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Birinci Basamak Sağlık Hizmetine Başvuran ve Evde Sağlık Hizmeti Alan Yaşlılarda Pnömokok ve İnfluenza Aşıları ile Aşılanma Oranlarının Değerlendirilmesi

Nur Şimşek Yurt[1], Erdinç Yavuz[2]

1. Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, 55270 SAMSUN, Türkiye E-mail: nursimsekyurt@gmail.com
2. Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye

Anahtar Kelimeler: Evde sağlık hizmetleri, birinci basamak sağlık hizmetleri, pnömokok aşısı, influenza aşısı, yaşlı

Amaç:
Ülkemizde yaşlılık dönemindeki aşılanma oranlarını inceleyen toplum temelli çalışmalar son derece sınırlıdır. Çalışmamızın amacı, birinci basamak sağlık tesisine ayaktan başvuran ve evde sağlık hizmeti alan yaşlı bireylerin pnömokok ve influenza aşıları ile aşılanma oranlarının değerlendirilmesidir.

Gereç ve Yöntem:
Araştırmamız 1 Temmuz 2023-15 Ağustos 2023 tarihleri arasında Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Evde Sağlık Hizmetlerine kayıtlı 65 yaş ve üzeri bireyler ile Samsun ili merkez ilçelerde rasgele belirlenmiş aile sağlığı merkezlerine ayaktan başvuran 65 yaş ve üzeri bireyler ile gerçekleştirilmiştir. Hastaların demografik bilgileri, mevcut kronik hastalıkları, ilaç kullanım durumları, son bir yıl içerisinde influenza aşılama durumu ve 65 yaştan sonra veya son beş yılda yapılmış olması şartı ile pnömokok aşılama durumu yüz yüze görüşmelerde sorgulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 programı kullanılmış olup, $p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmamıza evde sağlık hizmeti alan 210 ve birinci basamak sağlık hizmetine başvuran 219 yaşlı birey dahil edildi. Evde bakım alan hastaların %4,3'üne (n=9) pnömokok, %8,1'ine (n=17) influenza aşısının uygulandığı saptandı. Birinci basamak sağlık hizmetine başvuran bireylerin %10,5'i (n=23) pnömokok, %16,9'u (n=37) influenza aşısı yaptırdığını belirtti. Evde sağlık hizmeti alan hastalarda pnömokok ve influenza aşılama durumu, birinci basamak sağlık hizmetlerine başvuran hastalara göre anlamlı derecede düşüktü (sırasıyla; $p=0.014$, $p=0.006$). Evde bakım alan 85 yaş ve üzeri hastalarda pnömokok aşısı yaptırma oranı, kronik akciğer hastalık tanısı olanlarda influenza aşısı yaptırma oranı anlamlı derecede yüksekti (sırasıyla; $p=0.029$, $p=0,013$). Birinci basamağa başvuranlarda diyabet ($p=0,007$), kronik akciğer hastalığı ($p=0,002$) tanısı olanların pnömokok aşısı yaptırma oranı yüksekti. Birinci basamağa başvuran yaşlıların hipertansiyon, diyabet, böbrek yetmezliği, koroner arter hastalıklarının mevcut olması ile influenza aşısı yaptırılması arasında anlamlı ilişki saptandı (tümü $p<0,05$). Birinci basamakta polifarmasisi olan yaşlı bireylerde hem pnömokok hem de influenza aşılama oranı yüksekti (sırasıyla; $p=0.004$, $p<0.001$).

Sonuç:
Yaşlılarda bağışıklamanın istenilen düzeylere ulaşmadığı tespit edildi. Evde sağlık hizmeti alan yaşlılarda, birinci basamak sağlık hizmetlerine başvuranlara göre pnömokok ve influenza aşılama oranı daha düşüktü.

Sözel Bildiri / Araştırma

Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinde Sosyoekonomik Seviyeye Göre Gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testine Bakışlarında Medyanın Rolü

Hatice Cemre Güven[1], Funda Salgür[2], Büşra Cerlet[3], Rabia Esra Kut[4], Altuğ Kut[2]

1. Yargıtay Başkanlığı, 06805 Ankara, Türkiye E-mail: dr.guvencemre@gmail.com
2. Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
3. Mamak Lokman Hekim Aile Sağlığı Merkezi
4. Beytepe Şehit Murat Erdi Eker Devlet Hastanesi

Anahtar Kelimeler: Gestasyonel Diyabetes Mellitus, OGTT, Aile Hekimi, Medya

Amaç:
Gestasyonel Diyabetes Mellitus (GDM), gebeliğin sık görülen komplikasyonlarından biri olup, prevalansı artış göstermektedir. Tıp disiplinleri 24-28. gebelik haftalarında gebelerin Oral Glukoz Tolerans Testi (OGTT) ile taranmasını önermektedir. Çalışmamızda, Aile Hekimleri tarafından takip edilen gebelerde sosyoekonomik seviye (SES)'ye göre OGTT yapılma oranını belirlemek, bu testin yaptırılmamasındaki etmenleri saptamak ve bu konuda medyanın rolünü sorgulamak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Araştırmaya Ankara ili Çankaya ilçesindeki Aile Hekimleri'ne 01.09.2019-01.09.2020 tarihleri arasında başvuran, dahil edilme kriterlerini sağlayan 334 gebe katılmıştır. Katılımcılara 16 soruluk anket uygulanmıştır. SES, anket soruları içindeki SES ölçümü için hazırlanmış proksi sorulardan alınan cevaplara göre belirlenmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde kategorik değişkenlerde istatistik parametreleri, frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir. Gruplara göre frekans dağılımları arasındaki ilişkiler Ki-Kare testi ve Fisher's Exact testi ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak %95 güven aralığında, $p<0,05$ değeri kabul edilmiştir.

Bulgular:
Araştırmaya katılan gebelerin yaş ortalaması 30,49?5,18 (min:20, maks:44), gebelik haftası ortalaması 14,78?4,01 (min:5, maks:20) hafta idi. Katılımcıların %68 (n=227)'i yüksekokul, üniversite ya da lisansüstü mezunuydu. Gebelerin %43,7 (n=146)'sinin gelir durumunun 5000 tl altında, %56,3 (n=188)'ünün ise gelir durumunun 5000 tl ve üzerinde olduğu saptandı. Gebelerin %54,7 (n=183)'si sağlık ile ilgili konularda internet ve medya kaynaklarından, %40,4 (n=135)'ü bilimsel kaynaklar ve takipli hekimlerinden bilgi almaktaydı. Gebelerin %58,4 (n=195)'ü şeker yükleme testi hakkında hekiminden bilgi alırken, %41,6 (n=139)'sının takipli olduğu hekimlerce bilgilendirilmemişti. OGTT yaptırmak isteyen gebeler, katılımcıların %50,6 (n=169)'sıydı. Testi yaptırmak istemeyen grupta OGTT hakkında medyadaki olumsuz haberlerden etkilenen kişi sayısının (n=28, %53) fazla olduğu görüldü ($p <0,005$).

Sonuç:
Çalışmamızda düşük SES'deki gebelere OGTT hakkında Aile Hekimi tarafından bilgi verilmediğinde, medyanın olumsuz etkisiyle gebelerin bu testi yaptırmak istemedikleri ya da testi yaptırmakta kararsız oldukları saptanmıştır. Fakat gebelere takipli olduğu hekimi tarafından OGTT hakkında bilgi verildiği takdirde testi yaptırmak isteyenlerin oranının arttığı görülmüştür.

Sözel Bildiri / Araştırma

BİRİNCİ BASAMAKTA DİYABETİK HASTALARDA TANI KONMUŞ KANSER SIKLIĞI VE RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mahmud Esad Dindar[1], Melisa Karabulut[1], Arzu Kaya[1], Özge Dilay Önder[1], Beyza Özdemir[1], Ülkü Sur Ünal[2]

1. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi
2. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 34734 KADIKÖY, Türkiye E-mail: ulkusurunal@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Diyabet, Kanser, Komorbidite, Risk Faktörleri

Amaç:
Günümüzde, kanser ve diyabet tüm dünyada bir halk sağlığı problemi olarak kabul edilmektedir. Kayıtlara göre 2020 yılında dünyada 19.3 milyon yeni kanser vakası tanısı konulurken, diyabet 536.6 milyon morbidite ile %10,5 sıklığa sahip olmuştur. Bu sayılar Türkiye'de ise 227.310 yeni kanser vakası ve %14,5 diyabet sıklığı olarak seyretmiştir. Epidemiyolojik verilere bakıldığında diyabet hastalığı olan kişiler birçok kanser türü için yüksek risk altındadır. Bu çalışmanın amacı, diyabet hastalarında kanser sıklığını, kanser tiplerini ve risk faktörlerini ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışma tanımlayıcı ve kesitseldir. Marmara Üniversitesi Tuzla Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'nde bulunan aile hekimlerinin hasta veri tabanı ve e-nabız kaynak olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsadığı katılımcılar, tip 2 DM tanısı olup kanser tanısı konmuş 18 yaş ve üstü bireyler olarak belirlenmiştir. Katılımcıların demografik verileri incelendikten sonra kanser tanısı konulan bireylerde; görülen kanserin türü, metastaz yapma durumu, komorbiditesi ve diyabet tedavisi amacıyla kullanılan ilaçlar incelenmiştir. IBM SPSS 21 programı aracılığı ile analiz yapılmıştır.

Bulgular:
Marmara Üniversitesi Tuzla Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı ve tip 2 DM hastası olan 442 hasta bulunmaktadır. Diyabet ile beraber kanser görülen hasta sayısı 152'dir. Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalaması 60'tır. Bu hastaların %11,8'inin sigara kullanıcısı olduğu ve vücut kitle indeksi verilerine bakılarak %39,5'inin birinci derece veya üzerinde obezite hastası olduğu bilgilerine ulaşılmıştır. Diyabet hastalarında kanser görülme sıklığı %32,54'tür. Diyabete ve kansere aynı anda sahip olan hastaların %55,9'u erkek, %44,1'i kadındır. Diyabet ile birlikte en sık görülen kanser tipleri prostat (%39,1), meme (%19,9) ve deri (%6) olarak bulunmuştur. Diyabet ve kanserle beraber hastaların %83'ünde hipertansiyon, %74'ünde hiperlipidemi, %28'inde hipertiroidi komorbit hastalıklar olarak gözlenmiştir.

Sonuç:
Bulduğumuz sonuçlar diyabet hastalarında kansere rastlanma riskinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca diyabet ve kanserle beraber sık görülen komorbit hastalıkların belirlenmesi tedavi açısından önemlidir. Diyabet hastalarının kontrollerinin düzenli yapılması, erken dönemde tedavi şansı daha yüksek olan kanser türlerinin erken tanınmasını sağlayabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

BİRİNCİ BASAMAKTA FAZLA KİLOLU VE OBEZ HASTALARA PANDEMİ DÖNEMİNDE UYGULANAN YOĞUN YAŞAM TARZI MÜDAHALESİNİN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Dilara Canbay Özdemir[1], Duygu Ayhan Başer[2], İzzet Fidancı[2], Arzu Demircioğlu[3], Merve Özdemir[4]

1. Pursaklar İlçe Sağlık Müdürlüğü, 06130 ALTINDAĞ, Türkiye E-mail: dilaracanbay@hotmail.com.tr
2. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
3. Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi
4. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Anahtar Kelimeler: Fazla kilolu, Obez, Pandemi, Yaşam Tarzı müdahalesi, Randomize kontrollü çalışma

Amaç:
Obeziteye olan yatkınlığın arttığı pandemi sürecinde, birinci basamak sağlık hizmetlerine başvuran fazla kilolu ve obez hastaları obeziteden ve obezitenin komplikasyonlardan korumak amacıyla, hastalara uygulanacak yoğun yaşam tarzı müdahalesinin ve telefon görüşmeleri kullanılarak yapılan izlemlerin; antropometrik ölçümlere, lipid profiline, obeziteye bağlı yaşam kalitesine etkisini değerlendirmek ve yoğun yaşam tarzı müdahalesi ile takip sıklığının arttırılması şeklinde düzenlenen farklı tedavi şekillerini değerlendirmek amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem:
Bu araştırmada katılımcı olarak 25.01.2022-31.07.2022 tarihleri arasında XXX Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği'ne başvuran 165 katılımcı üç gruba randomize edildi. Katılımcılara 24 soru ve IWQOL ölçeği anket formunda uygulanmıştır. Tüm katılımcıların boy, bel çevresi, vücut kompozisyonu (ağırlık, BKİ, yağ oranı, yağ kütlesi, yağsız vücut dokusu), lipid profili (Trigliserit, Total Kolesterol, LDL-Kolesterol ve HDL-Kolesterol) ve ''Kilonun Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi Ölçeği-Kısa Sürüm/ Türkçe Yeni Versiyon (IWQOL-Lite) '' ölçeği değerlendirmeleri çalışmanın başındaki ilk vizitte ve en son vizit olan 3. ay vizitinde raporlanmıştır. Ara izlemlerde hastalara sadece telefonla danışmanlık verilmiştir. Gruplar arası tedavi başarısı ve yaşam kalitesindeki değişim incelenmiştir.

Bulgular:
Çalışma gruplarına göre yaşam kalitesi ölçeğinin ilk vizit ve 3. ay vizit toplam ölçek ham puan farkları 3 grupta karşılaştırılmıştır, en büyük fark araştırma grubunda, en düşük fark kontrol 2 grubundadır ve gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p=0,003$). Çalışma gruplarına göre ilk vizit ve 3. ay vizit yağ kütlesi dışındaki antropometrik ölçümler ve lipit profili farkları 3 grupta karşılaştırılmıştır ve istatistiksel olarak anlamlılık saptanmamıştır ($p>0,05$).

Sonuç:
Yaşam kalitesinde ve antropometrik ölçümlerdeki değişimler her üç grupta da randomizasyondan 3 ay sonra belirgindi, ancak gelişmeler genellikle araştırma grubundadır. Kilo verme konusunda çalışmamız başarılı olmuş ancak 12 haftalık süre içerisinde ≥ %5'lik kilo kaybı hedefine istenilen oranlarda ulaşılamamıştır. Gruplar arasındaki farklar genel olarak istatistiksel olarak anlamlı olmasa da yoğun yaşam tarzı müdahalesi ile takip sıklığının fazla olmasının etkisinin yaşam kalitesini ve antropometrik ölçümleri daha fazla pozitif yönde etkilediği görülmüştür.

Sözel Bildiri / Araştırma

Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Eğitimin Etkinliğinin Araştırılması

İrem Gelgeç[1], Memnune Çiğdem Apaydın Kaya[2], Gülru Pemra Cöbek Ünalan[3], Mehmet Akif İnanıcı[2], Sıtkı Tıplamaz[3], Fatih Hitami Usluoğulları[3]

1. marmara üniversitesi, 34890 PENDİK, Türkiye E-mail: iremgelgec@hotmail.com
2. MARMARA ÜNİVERSİTESİ
3. MARMARA ÜNİVERİSTESİ

Anahtar Kelimeler: Çocuk ihmali, çocuk istismarı, eğitim, aile hekimliği, birinci basamak, sürekli tıp eğitimi

Amaç:
Sahada çalışan aile hekimlerinin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin tanılanmasına yönelik eğitimin etkinliğinin araştırılmasıdır.

Gereç ve Yöntem:
Bu araştırma eğitim müdahale araştırmasıdır. İstanbul'da çalışan gönüllü aile hekimleriyle Mayıs 2023'te yürütülmüştür. Telefon mesajlaşma ve dernek grupları üzerinden hekimlere çalışmayla ilgili bilgi verilerek hekimler araştırmaya davet edilmiştir. Olumlu yanıt veren hekimlere 2 grup halinde aile hekimliğinde çocuk ihmal ve istismar (ÇİVİ) vakalarının belirti ve risklerinin tanınması ile ilgili vaka tartışmalarını içeren 1 tam günlük interaktif eğitim verilmiştir. Eğitimler 2 Aile Hekimliği ve 2 Adli Tıp öğretim üyesi, 1 Aile Hekimliği asistanı, 1 Adli Tıp uzmanı, 1 psikolog, 1 avukat, 1 sosyal hizmet çalışanı tarafından yüz yüze verilmiştir. Tüm katılımcılara sosyodemografik veriler ile ÇİVİ ile ilgili eğitim alma ve bildirim yapma durumlarının sorgulandığı soruları içeren anketin yanında eğitim öncesinde ve sonrasında Uysal ve arkadaşları tarafından geliştirilen ''Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti Ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek" uygulanmıştır. Veriler SPSS 26 programında Mann Whitney U ile Wilcoxon testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular:
Araştırmaya yaş ortancası 30 olan (min:26, max:53) 38 hekim katıldı [29 kadın (%76), 9 erkek (%24)]. ''Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek'' ten alınan toplam puan, eğitim öncesinde 273±23 iken eğitim sonrasında 301±24 olmuştur ($p<0,001$). Puan artışıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olma durumları, çalışma süresi arasında ilişki bulunmamıştır (her biri için $p>0.05$). Eğitim için istenen geri bildirime hekimler 10 puan üzerinden ortalama 9.5 (±0.7) puan vermişlerdir.

Sonuç:
Bu araştırma ile Aile hekimlerinin ÇİVİ belirti ve risklerinin tanılanmasına yönelik eğitimin etkin olduğu saptanmıştır. Ancak eğitimin etkinliğinin, hekimlerin sahada vakalarla karşılaştıktan sonra daha uzun vadede araştırılması gerekmektedir.

Sözel Bildiri / Araştırma

COVID-19 PANDEMİSİNİN BEDEN KİTLE İNDEKSİNDEKİ ETKİLERİ

Ekrem Başara[1], İsmail Kasım[2], Adem Özkara[2]

1. Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi
2. SBÜ Ankara Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği
3. GÜLHANE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ, 06105 Ankara, Türkiye E-mail: ekrembasara@gmail.com

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Koronavirüs, Pandemi, Beden Kitle İndeksi

Amaç:
COVID-19, Çin'in Hubei eyaleti Wuhan şehrinde başlayan Aralık 2019'da ortaya çıkan bir koronavirüs salgınıdır. Pandemi ile mücadelede farmakolojik ve non-farmakolojik önlemler kullanılmıştır. Pandeminin başlangıcında alınan önlemler nedeniyle, başta beslenme ve günlük aktiviteler olmak üzere yaşam tarzı değişiklikleri olmuştur. Zorunlu gelişen yaşam tarzı değişiklikleri kilo ve beden kitle indeksinde değişikliklere neden olabilmektedir. Bu çalışmayla, alınan örneklemde COVID-19 pandemisinin beden kitle indeksinde farklılık oluşturup oluşturmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız kesitsel bir çalışma olup, örneklemi Ankara ilinde bulunan bir Aile Sağlığı Merkezi'ndeki bir aile hekimliği biriminden hizmet alan, beden kitle indeksi ölçümü 11 Mart 2020'den önce yapılarak kayıt altına alınmış ve 11 Mart 2020'den en az 6 ay sonra tekrar ölçüme gelen 128 kişidir. Verilerin analizinde IBM SPSS Statistics Version 23 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular:
Bu çalışmaya toplamda 128 hasta dahil edilmişti. Pandemi öncesinde hastaların 16'sı (%12,5) normal kilolu, 46'sı (%35,9) fazla kilolu, 38'i (%29,7) obez I, 28'i (%21,9) obez II ve III grubundaydı. Çalışmamızda Pandemi sonrası ise normal kilolu oranı % 9,38 iken fazla kiloluların oranı %32,81 obez I %33,59 obez II-III. sınıfta ise %23,44 tü. Pandemi öncesi ve sonrası arasındaki kilo artışı istatistiksel olarak anlamlı değildi (p=0,116). Pandemi sonrasındaki ortalama kalça çevresindeki düşüş istatistiksel olarak anlamlıydı (p=0,046). Hastaların pandemi öncesindeki ortalama BKİ 30,81±5,32 kg/m2 iken pandemi sonrasındaki ortalama BKİ 31,36±5,31 kg/m2 olarak elde edildi. Pandemi sonrasındaki ortalama BKİ'deki artışı istatistiksel olarak anlamlıydı (p=0,006). Pandemi sonrasındaki ortalama bel çevresindeki artış istatistiksel olarak anlamlıydı (p=0,009).

Sonuç:
Pandemi, kişilerin beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktiviteleri başta olmak üzere yaşam tarzlarını değiştirmiştir. Yeni pandemiler gelmeden uzaktan sağlık hizmetinin geliştirilmesi, ev içi fiziksel hareketlerin yapılmasını sağlayacak uygulama ve yayınların artması ve obezite pandemisinin ve etkilerinin anlatılarak önlenmesi için farkındalık oluşturulması gerekmektedir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Diz Osteoartritli Hastalarda Fizik Tedavi Modaliteleri ile Yaş Kupa Tedavilerinin Etkinliklerinin Karşılaştırılması: Randomize Kontrollü Çalışma

Fatih Baygutalp[1], Merve Yiğit Oğuz[2], Ülviye Kocabaş[1], İbrahim Halil Akçay[1], Nesim Tüğen[1], Nurcan Kiliç Baygutalp[3], Yasemin Çayır[4]

1. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Erzurum
2. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Erzurum, PALANDÖKEN, Türkiye E-mail: merveeyigt@gmail.com
3. Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı, Erzurum
4. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Diz osteoartrit, yaş kupa, egzersiz, fiziksel tıp, VAS, VOMAC

Amaç:
Çalışmamız diz osteoartrit(DOA) tedavisinde fizik tedavi, yaş kupa(hacamat) ve egzersizin ağrının giderilmesi, fiziksel fonksiyonun iyileştirilmesinde kısa ve orta vadeli etkinliklerini karşılaştırmayı amaçlamaktır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı ile Akupunktur ve Tamamlayıcı Tıp Yöntemleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde yürütüldü. Hastalar basit randomizasyonla üç gruba ayrıldı;her gruba 30 DOA hastası alındı.
1.Gruptaki 30 hastaya 15 seans fizik tedavi,2.Gruptaki 30 hastaya 15 gün arayla 2 seans hacamat tedavisi uygulandı.Hacamat dizde EX-LE4,ST34-35-36akupunktur noktalarına uygulandı.3.Gruptaki 30 hastaya 12 hafta evde egzersiz tedavi programı verildi. Etkinliklerin karşılaştırılmasında VAS,WOMAC,EHA ve zamanla kalk yürü testi(ZKYT) skorları kullanıldı. Çalışma Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi Koordinatörlüğü tarafından TAB-2022-10326 proje numarası ile desteklenmiştir.

Bulgular:
VAS istirahat skorları başlangıca göre 4.ve12.haftada fizik tedavi ve hacamat grubunda anlamlı olarak azaldı. VAS hareket skorları tüm gruplarda başlangıca göre etkiliydi. WOMAC F,WOMAC total skorları başlangıca göre tüm tedavi gruplarında anlamlı olarak azaldı. WOMAC S 4.Haftada sadece hacamat grubunda anlamlı olarak azaldı.12.Haftada tüm gruplarda başlangıca göre VAS istirahat, VAS hareket, WOMAC F,WOMAC T anlamlı olarak azaldı.WOMAC S başlangıca göre 12.haftada sadece hacamat grubunda anlamlı olarak azaldı. Kupa ve egzersiz gruplarında başlangıca göre 4.ve12.haftada ZKYT skorlarında iyileşme gözlenmiştir. Ancak, kupa ve egzersiz tedavisinin ZKYT skorunu iyileştirmede birbirine üstünlüğü bulunmamaktadır. Ayrıca fizik tedavinin ZKYT skoru üzerinde iyileştirici etkisi görülmemiştir.
Kupa ve egzersiz gruplarında başlangıca göre 4.ve12.haftada EHA aktif skorlarında iyileşme gözlendi,kupa tedavisi egzersiz tedavisinden daha üstündü. Fizik tedavi grubundaysa başlangıca göre yalnızca 12.haftada EHA aktif skorunda iyileşme gözlenmiştir.
Kupa tedavisi EAH pasif skorlarını iyileştirmede 4.ve12.haftalarda egzersiz ve fizik tedaviden daha etkindir. Her grubun etkinliği kendi içinde incelendiğinde EHA aktif skorunu iyileştirmede fizik tedavi grubu yalnız 12.haftada, kupa, egzersiz gruplarıysa 4.ve12.haftalarda olumlu etki göstermişlerdir.

Sonuç:
DOA'de bütün tedaviler etkilidir. Ancak Womac S,EHA aktif ve EHA pasif skorlarında hacamat tedavisi diğerlerinden daha etkili olup,etki 12.haftada devam etmiştir.
Hacamat tedavisi;seansının az olmasıyla fizik tedaviye göre avantajlıdır. Bu nedenle imkanların yeterliyse DOA'de hacamat tedavisi fizik tedaviye alternatif olarak etkin şekilde kullanılabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

DOĞURGANLIK ÇAĞINDAKİ KADINLARIN YAŞADIKLARI COĞRAFYA İLE DOĞURGANLIK KORKULARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Damla Ilkem Kumral, Ilknur Demir, Güzin Zeren Öztürk

sisli hamidiye etfal eah, 34381 ŞİŞLİ, Türkiye. E-mail: damlailkem24@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, doğurganlık, doğum korkusu

Amaç:
Doğum, doğurganlık çağındaki kadın için önemli olgudur.Kadın üzerinde biyolojik,psikolojik,sosyal,kültürel etkiler bırakmaktadır.Kadınlar çeşitli nedenlerle doğumdan uzaklaşmaktadır.En önemli nedenlerinden biri korkudur.Çalışmada kadınların yaşadıkları coğrafyayla doğum korkuları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniğine başvuran 15-49yaşlarındaki 167 kadın hastada yapılmıştır. Sosyodemografik form ve 'Doğurganlık Çağındaki Kadınların Çocuk Doğurma Korkusu Ölçeği'(ÇDKÖ)ile hazırlanan anket formu yüz yüze görüşmeyle uygulanmıştır.SPSS 25.0 programı kullanıldı.Istatistiksel anlamlılık düzeyi p<0,05 kabul edildi.

Bulgular:
Çalışmaya 167 hasta dahil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 34,47±7,59 (min18,max49)idi.%70,7'si(n:118)evli,%26,3'ü(n:44) kronik hastalığa sahipti,%65,9'u(n:110)önceden gebe kalmış olup gebe kalanların %31,8'i(n:35)gebeliğinde herhangi bir sağlık problemi yaşamıştı.%64,7'si(n:108)normal doğum istediğini belirtmişti.Doğurganlık Çağındaki Kadınların Çocuk Doğurma Korkusu Ölçek puan ortalaması 49,04±13.41olarak saptanmıştır. ÇDKÖ toplam puanıyla medeni durum kıyaslandığında evlilerin toplam puanı daha düşük saptanmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır(p<0.05).ÇDKÖ toplam puanıyla eğitim düzeyi kıyaslandığında lise ve üstü olanların toplam puanı daha düşük saptanmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır(p<0.05).ÇDKÖ toplam puanıyla önceden gebe kalma durumu kıyaslandığında önceden gebe kalanların toplam puanı daha düşük saptanmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır(p<0.05).ÇDKÖ toplam puanıyla doğum şekli kıyaslandığında normal doğum isteyenlerin toplam puanı daha düşük saptanmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır(p<0.05).ÇDKÖ toplam puanıyla kronik hastalık durumu kıyaslandığında kronik hastalığı olmayanların toplam puanı daha düşük çıkmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır(p<0.05).Çocuğu büyütmek istedikleri yerle gelir düzeyi kıyaslandığında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır.Gelir düzeyi yüksek olanların çocuklarını ilde büyütmek istedikleri saptanmıştır(p<0.05).ÇDKÖ toplam puanıyla coğrafik bölgeler kıyaslandığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır(p>0.05).

Sonuç:
Çalışmamıza göre doğurganlık çağındaki kadınların yaşadıkları coğrafya ile doğurganlık korkuları arasında herhangi bir ilişki saptanmamıştır;ancak evli olma,maddi gelirin artması,önceden gebe kalmış olma,normal doğumu tercih etme,kronik hastalığa sahip olmama durumlarıyla doğurganlık korkusu arasında bir ilişki saptanmıştır.Gelir düzeyinin yükselmesiyle çocuğunu ilde büyütme isteği arasında anlamlı ilişki saptanmıştır.Bu durumun nedeni olarak illerde her açıdan imkanların daha fazla olması veya kişilerin yüksek gelir düzeyini illerde sağlayacağını düşünmesi olabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Edirne'de Bir Aile Sağlığı Merkezine Bağlı Nüfusta Kuşaklar Arası Toplumsal Cinsiyet Rolünün Değerlendirilmesi

Binnur Tağtekin Sezer

Trakya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, 22030 MERKEZ, Türkiye. E-mail: btagtekin@yahoo.com

Anahtar Kelimeler: cinsiyet, kuşak farkı, Aile Hekimliği

Amaç:
Toplumsal cinsiyet, toplum içinde inşa edilen belirsiz bir kategoridir. Toplumsal cinsiyet rolü, sosyal kurallar ve beklentilerle paralel olan sosyal pozisyonlar veya bireylere geleneksel ve kültürel yüklenen davranışlar olarak tanımlanabilir.
Toplumda aynı tarihsel zamanda ve aralıklarda doğan, ekonomik ve sosyal hareketlerden oluşmuş zaman aralıklarına ya da belli bir sosyal gruba mensup olanlar için yapılan yaş grubu tanımlamasına kuşak (jenerasyon) denilmektedir. Kuşaklar yetişme tarzları ve içerisinde bulundukları ortam değişikliklerinden kaynaklanan farklılıklara sahiptirler.
Bu çalışmada Edirne'de bir aile sağlığı merkezinde kayıtlı farklı kuşaklardan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Kesitsel tanımlayıcı nitelikte olan araştırmanın evrenini Edirne Gazimihal Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı hastalar oluşturdu. Etik kurul onayı sonrasında , çalışmaya katılmak için gönüllü olan 18 yaş üstü bireyler dahil edildi. Veriler katılımcılara yönelik kişisel bilgi formu ve Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği kullanılarak toplandı. SPSS 19 programı ile istatistik analiz yapıldı. Tanımlayıcı istatistiksel yöntemler ve non-parametrik testler analiz için kullanıldı. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edildi.

Bulgular:
Çalışmaya toplam 63 birey katıldı. Katılan bireylerin yaş ortalaması 41,59±16,82 (min:18; max:83) olup; 40 (%63,5) 'u kadın, 23 (%36,5) 'i erkekti. Katılımcıların kuşaklara göre dağılımı Gelenekselciler: 1 (%1,6), Bebek patlaması kuşağı: 16 (%25,4), X kuşağı: 14 (%22,2), Y kuşağı: 17 (%27), Z kuşağı: 15 (%23,8) idi.
Katılımcıların bireysel özelliklerine göre Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasında eğitim düzeyi ile erkek cinsiyet rolü ($p=0,008$), evlilikte cinsiyet rolü ($p=0,003$) ve geleneksel cinsiyet rolü ($p=0,008$) arasında; kuşak dağılımı ile evlilikte cinsiyet rolü ($p=0,002$) ve geleneksel cinsiyet rolü ($p=0,027$) arasında anlamlı ilişki saptandı.

Sonuç:
Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumların oluşmasında yaş grupları, eğitim düzeyi gibi toplumsal yapıyı oluşturan çeşitli öğeler etkin rol almaktadır. Bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının bilinmesi ve yönetimi, daha sağlıklı aile yapısına ve aile fonksiyonelliğinin olumlu olarak etkilenmesine sebep olacaktır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Ergenlerde Aile Aidiyeti ve Sosyal Medya Bağımlılığının Değerlendirilmesi

Özlem Aydoğdu Boyraz[1], Selma Pekgör[2]

1. meram devlet hastanesi, 42090 MERAM, Türkiye E-mail: oslem_aydogdu_38@hotmail.com
2. KONYA ŞEHİR HASTANESİ

Anahtar Kelimeler: ERGEN, AİLE AİDİYET DUYGUSU, SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI

Amaç:
Bu çalışmada ergenlik çağındaki öğrencilerin sosyal medya kullanım özelliklerinin incelenmesi, aile aidiyeti ve sosyal medya bağımlılıklarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma Konya'nın Karatay ilçesinde ergenlik dönemindeki 594 öğrenci ile yapıldı. Katılımcılara sosyodemografik özellikler, ailenin yapısal özelliği, sosyal medya kullanım amaçlarını içeren bilgi formu, ergenler için sosyal medya bağımlılığı ölçeği ve aile aidiyeti ölçeği doldurtuldu. Verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanıldı.

Bulgular:
Katılımcıların yaş ortalaması 15.38 ± 12 bulundu. Katılımcıların %53,5'i (n=318) kız ve % 46.5'i (n=276) erkek öğrenci idi. Kızların sosyal medya bağımlılığı, erkeklere göre daha fazlaydı (p=0,046). Düzenli spor yapanların sosyal medya bağımlılığı daha düşük bulundu (p=0,027). Yaş ile aile aidiyeti arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edildi (sırasıyla p=0.009, p=0.003, p=0.002). Yaş ile sosyal medya bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki tespit edildi (p=0,022). Çalışmada; sosyal medya bağımlılığı ile aile aidiyeti arasında negatif yönlü bir korelasyon tespit edildi (p<0,001). Sosyal medya bağımlılığı puanı ile aile aidiyeti puanı, yaş ve günlük sosyal medyada geçirilen süre arasında lineer regresyon analizi yapıldı. Günlük sosyal medyada geçirilen sürenin artması sosyal medya bağımlılığını artırmaktadır.

Sonuç:
Sosyal medya bağımlılık ölçeğine göre kızların sosyal medya bağımlılığı daha yüksekti. Sosyal medya bağımlılığı erken ve orta ergenlerde geç ergenlere göre daha yüksekti. Okul başarısı orta ve kötü olanların sosyal medya bağımlılığı daha yüksek tespit edildi. Geç ergenlik dönemindeki öğrencilerin aile aidiyeti daha yüksekti. Düzenli spor yapanlarda sosyal medya bağımlılığı daha düşük bulundu. Yaş arttıkça aile aidiyeti artarken, sosyal medya bağımlılığı azalmaktaydı. Sosyal medya bağımlılığı arttıkça aile aidiyetinin azaldığı tespit edildi. Ergenlik dönemini sağlıklı bir şekilde atlatabilmek önemlidir. Sosyal medya bağımlılığı konusunda farkındalık oluşturulmalı, yazılı/görsel basın ve kamu spotları ile farkındalık desteklenmelidir. Sosyal medya bağımlılığından korunmak için, ergenler çeşitli hobilere ve spora yönlendirilmelidir. Birinci basamak hekimi olarak aile hekimleri ergenleri her yıl izlemeli; sosyal medya bağımlılığı gibi konularda danışmanlık vermelidir. Hekimler ergenlerin biyopsikososyal gelişimini yakından takip etmeli ve iyilik halinin sürdürülmesini sağlamalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Ergenlik döneminde sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığının anksiyete ile ilişkisinin değerlendirilmesi

Merve Alkan[1], Ufuk Ünlü[2], Yunus Emre Kuyucu[1]

1. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
2. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 60030 MERKEZ, Türkiye E-mail: drufukunlu@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Sosyal Medya Bağımlılığı, Anksiyete, Dijital Oyun

Amaç:
Çalışmamızda Tokat il merkezinde eğitim gören lise öğrencilerinde sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığının ne düzeyde olduğunun ve anksiyete ile ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız 01.12.2.2022-01.01.2023 tarihleri arasında anket ve gönüllü onam formu basılı formatı ile Tokat il merkezinde eğitim gören lise öğrencilerine yapılmıştır. Anketimiz; 6 soruluk sosyodemografik veri formu, 9 soruluk Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, 7 soruluk Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği ve 21 soruluk Beck Anksiyete Ölçeği'nden oluşmakta idi. Elde edilen veriler, SPSS 25.0 (Statistical Package for Social Sciences, version 25) programı ile analiz edildi. İstatiksel olarak $p<0,05$ değeri anlamlı kabul edildi.

Bulgular:
Çalışmaya 1095 kadın (%43,1), 1445 erkek (%56,9) olmak üzere 2540 öğrenci katıldı. Dijital oyun bağımlılığı ölçeğine göre kadın öğrencilerin 159'u (%14,5), erkek öğrencilerin 363'ü (%25,1) bağımlı tespit edildi. Beck anksiyete ölçeğine göre kadın öğrencilerin 260'ında (%23,7), erkek öğrencilerin 728'inde (%50,4) anksiyete saptanmamıştır. Şiddetli düzeyde anksiyete ise kadın öğrencilerin 317'sinde (%28,9), erkek öğrencilerin 126'sında (%8,7) tespit edildi. Anksiyetesi olmayan ve şiddetli düzeyde anksiyete olan grupta kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı fark saptandı ($p<0,001$). Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği'nden kadın öğrencilerin aldığı puan ortalaması 17,49±5,8, erkek öğrencilerin aldığı puan ortalaması 16,18±5,76 saptandı. Kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulundu ($p<0,001$).

Sonuç:
Ergenlik; fiziksel, biyolojik ve psikososyal gelişimleri kapsayan, kimlik gelişiminin büyük ölçüde tamamlandığı bir dönemdir. Ergenlerde sosyal medya ve dijital oyun bağımlılığının; sosyal becerilerde gecikme, okul başarısında düşme, şiddet, kaygı, anksiyete bozukluğu gibi sorunlara neden olabileceği belirtilmektedir. Bu yüzden ergenleri ve çevrelerini içeren multidisipliner bir yaklaşımla bağımlılık düzeylerinin azaltılmasına yönelik saha çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

HEKİMLERDE MESLEKİ DOYUM DÜZEYLERİ VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Zeliha Yıldız[1], Kamile Marakoğlu[1], Kazım Muslu Körez[2]

1. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 42250 SELÇUKLU, Türkiye E-mail: kmarakoglu@yahoo.com
2. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi İstatistik Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Mesleki Doyum, Umutsuzluk, Araştırma Görevlisi, Öğretim Üyesi, Tıp Fakültesi

Amaç:
Bu çalışmada Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde görev yapan öğretim üyeleri ve araştırma görevlilerinde mesleki doyum ve umutsuzluk düzeyinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem:
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 07.04.2022 ile 16.09.2022 tarihleri arasında görev yapan 131 (%67,5) öğretim üyesi, 406 (%80,2) araştırma görevlisi olmak üzere 537 hekimçalışmaya katılmış olup, genel katılım sıklığı %76,7 (537/700) idi. Yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanan ankette 26 sorudan oluşan Sosyodemografik Bilgi Formu, Minnesota Mesleki Doyum Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği uygulandı.

Bulgular:
Çalışmada yer alan 406 araştırma görevlisinin %53,9'u kadın, %46,1'i erkek olup 131 öğretim üyesinin %35,9'u kadın, %64,1'i erkekti. Araştırma görevlilerinin ortanca yaşı 29, öğretim üyelerin ortanca yaşı ise 45 idi. Günde 8 saat ve üstü çalışan hekimlerin umutsuzluk puanları (9,58±5,15), 8 saat altı çalışan hekimlerin umutsuzluk puanına (8,36±5,21) göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede daha yüksekti($p=0,008$). Katılımcılara "Branş seçiminizde etkili faktör nedir?" diye sorulduğunda; %86,4'ü (n=464) kendi isteğiyle, %7,1'i (n=38) başkalarının isteğiyle, %6,5'i (n=35) diğer seçeneğini işaretlemişti. Branşını kendi isteğiyle seçenlerin mesleki doyum puanları (3,13±0,63), başkalarının isteğiyle seçen hekimlerin puanına (2,83±0,74) göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede yüksekti ($p=0,016$). "Tekrar seçme şansı verilse bulunduğunuz branşı seçer misiniz?" diye sorulduğunda %48,8'i (n=262) aynı branşı seçerim, %43'ü (n=231) kararsızım, %8,2'si (n=44) asla seçmem yanıtını vermiştir. Yine aynı branşı seçerim yanıtını veren hekimlerin mesleki doyum puanı (3,35±0,59) kararsız olan hekimlerin mesleki doyum puanına (2,94±0,57) ve asla seçmem yanıtını veren hekimlerin mesleki doyum puanına (2,47±0,67) göre istatistiksel açıdan anlamlı yüksekti ($p<0,001$). Mesleki doyum azaldıkça umutsuzluk puanlarının arttığı görüldü. Araştırma görevlilerinin %55,7'si (n=73) sözlü, %3,8'i (n=5) fiziki şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Şiddet ile ilgili duygulanım sorusunda "üzüntü", öğretim üyelerinin %34,4'ü (n=45), araştırma görevlilerinin %34.7'si (n=141) tarafından en sık belirtilen duyguydu.

Sonuç:
Hastaların geleceğe umutla bakan, mesleğini şevkle yapan hekimlere ihtiyacı vardır, bu sebeple hem hasta sağlığı hem hekimlerin ruh sağlığı bakımından hekimlerin uzmanlık alanlarını seçerken kendilerini kanıtlayabilecekleri, isteklerine ve gelecek hedeflerine uygun bölümleri seçmelerine fırsat tanınmalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

HEKİMLERDE TÜKENMİŞLİK DÜZEYİ VE ALGILANAN STRES DÜZEYİNİN SİGARA İÇME DAVRANIŞLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Elif Gedik Başaran, Işık Gönenç, Emine Zeynep Tuzcular Vural, Memet Taşkın Egici

HAYDARPAŞA NUMUNE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ, 34660 MALTEPE, Türkiye. E-mail: elifgedik06@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, algı, stres, sigara içme, hekim

Amaç:
Hekimlerde tükenmişlik düzeyi ve algılanan stres düzeyinin sigara içme davranışları ile ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışmamızda, sosyodemografik veri formu, Maslach Tükenmişlik Envanteri(MTE) ve Algılanan Stres Ölçeği(ASÖ) 27.01.2023 27.03.2023 tarihleri arasında hastanemizde aktif olarak çalışan, 245 gönüllü hekime yüz yüze görüşme ve online anket yöntemiyle uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular:
Katılımcılarımızın yaş ortalaması 32.36±7.35 yıl olduğu, %58.4'ünün kadın olduğu ve %28.6'sının sigara kullandığı görüldü. Katılımcılar öfkelendirici bir olay yaşadığı mesai gününde (%92.9), karar vermekte güçlük çektiği, kendini yetersiz hissettiği günlerde (%80) ve yorucu geçen günlerde (%77.1) sigara içme durumlarının arttığını bildirmişlerdir. Katılımcıların %65.7'sinin sigara içmeyi bir mola fırsatı olarak değerlendirdiği ve rahatlatıcı bulduğu görülmüştür.
Tükenmişlik durumları ile algılanan stres düzeyleri arasında alt boyutlarda farklı güçlülük katsayılarıyla pozitif yönlü ilişki bulunmuştur.
Tükenmişlik düzeyleri uzman hekimlerde, cerrahi branşlarda çalışanlarda, nöbet tutanlarda, klinikteki iş durumunu zor olarak belirtenlerde çocuğu olanlarda ve evde evcil hayvan besleyenlerde anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.
Hekimlerin öfkelendirici bir olay yaşamalarının, yorucu geçen mesai gününün kendilerini yetersiz hissetmelerinin ve karar vermekte güçlük çekmelerinin sigara içme durumlarını arttırdığı ve sigara içme durumu artanlarda tükenmişliğin de daha yüksek olduğu gözlenmiştir.
Kadın hekimlerde, asistanlarda, her gün alkol tüketenlerde, klinikteki işini zor olarak algılayanlarda stres algısı düzeyi daha yüksek bulunmuş, yorucu mesai günü ile karar vermekte güçlük çektikleri ve kendilerini yetersiz hissettikleri günlerde sigara içme davranışı artan hekimlerde algılanan stres düzeyleri de daha yüksek tespit edilmiştir.

Sonuç:
Hem tükenmişlik durumları hem de algılanan stres düzeylerinin sigara kullanım durumu, süresi, sigara sayısı, kullanılan sigara ve tütün ürünü türü açısından anlamlı farklılık göstermediği ancak sigara içme miktarının hekimin gün içinde yaşadığı yorucu, öfkelendirici ve kendini yetersiz hissettiği karar vermekte güçlük çektiği günlerde anlamlı düzeyde arttığı tespit edilmiştir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Hekimlerin Yapay Zekanın Akademik Kullanımıyla İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Sema Özmen, Seda Özmen Sever, Güzin Zeren Öztürk

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, 34396 SARIYER, Türkiye. E-mail: drsemasenturk@gmail.com

Anahtar Kelimeler: hekim, akademi, yapay zeka

Amaç:
Günümüzde yapay zeka teknolojisinin kullanımı artmakta, Akademik araştırmalardaki rolü ilgi çekmektedir. Hekimlerin yapay zekanın akademik kullanımıyla ilişkili görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma tanımlayıcı, kesitsel nitelikte bir çalışmadır. Bu çalışmaya Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde görev yapmakta olan hekimler dahil edilmiştir. Hekimlere online anket yöntemiyle hazırlanmış yapay zekanın akademik alanda kullanımına yönelik 18 soruluk veri formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS23 istatistik paket programı kullanılarak istatistiksel anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmaya 105 hekim dahil edildi. Katılımcıların yaş ortalaması 30,47±5,20 (min:24,max:55) idi ve çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktaydı (%61,9,n:65). Katılımcıların %92,4'ü(n:97) yapay zekanın bilimsel çalışmalarda kullanılabileceğini düşündüğünü, %81,9'u(n:86) yapay zekanın yeni yaratıcı fikirlerin oluşturulmasına katkı sağlayacağını, %86,7'si(n:91) verimliliği arttırabileceğini, %92,4'ü(n:97) zaman kazandıracağını, %43,8'i(n:46) daha kaliteli olacağını, %74,3'ü(n:78) etik sorunlara yol açabileceğini, %56,2'sı(n:59) intihal riskini arttıracağını belirtti.
Katılımcılara akademik içerik üretiminde yapay zeka hangi alanlarda kullanılabilir sorusu sorulduğunda; en sık verilen cevaplar %83,8 (n:88) "Çeviri/düzenleme", % 82,9(n:87) "Analiz süreci", % 82,9 (n:87) "Veri toplama" oldu.
Akademik kariyer yapmayı düşünen katılımcılar, istatistiksel olarak anlamlı farklılıkla yapay zekayı bilimsel çalışmalarında kullanmayı düşündüğünü belirtmişti(p:0,039). Yapay zekanın akademik olarak kullanılabileceğini belirten katılımcılar yapay zekanın yeni ve yaratıcı fikirler oluşumuna katkı sağlayacağını, içerik üretiminde verimliliği arttıracağını ve zaman kazandıracağını istatistiksel olarak anlamlı farklılıkla düşünüyorlardı (sırasıyla,p:0,000, p:0,000,p:0,000). Bilimsel çalışması olan katılımcılar, istatistiksel olarak anlamlı farklılıkla intihal riskini arttırabileceğini düşünüyorlardı(p:0,033). Bu katılımcılar akademik alanlarda etik sorunlara neden olabileceğini daha fazla düşünseler de aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktu(p:0,182).

Sonuç:
Çalışmamızda katılımcıların çoğunluğu yapay zekanın akademik alanda kullanılacağını düşünseler de etik ve intihal sorunlarına yol açabileceğini düşünüyorlardı. Yapay zekayı etkin ve güvenilir şekilde kullanırken etik sorunları göz ardı etmemek gerekmektedir. Gelecekte verimli ve etkin kullanımı arttırabilecek eğitimler düzenlenebilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Hospitalize Edilen Pediatrik Yanık Olgularının Değerlendirilmesi: Samsun İli Örneği

Eda Türe

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekim Yardımcısı, 55090 Samsun, Türkiye. E-mail: dr.eda_ture@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: yanık, çocuk, yaş dönemleri

Amaç:
Yanık, çocuğu fiziksel, emosyonel ve sosyal açıdan etkilemektedir. Ayrıca yanık yaraları, hem doktorlar hem de hastalar için yönetilmesi zor tıbbi durumlardır, çünkü bu durum; takip eden karmaşık tedavi ve iyileşme süreci ile çeşitli komplikasyonları tetikleyebilir(4). Bebek ve çocuklardaki yanıklar, anne ve babaların bilinçlenmesi, yüksek dikkate sahip olmaları ve alınacak önlemler ile engellenebilir. Bu nedenle yanık travmalarına yaklaşımda en önemli nokta koruyucu hekimlik alanında yapılacak programlar ve aile eğitimleri ile yanığı önleyici tedbirlerin alınması ve korunma yöntemlerinin geliştirilmesi olmalıdır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız retrospektif olarak planlandı. 01.01.2015-01.08.2023 tarihleri arasında Samsun Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yanık Servis ve/veya Yanık Yoğun Bakım ünitelerine yanık nedeniyle yatırılan, 18 yaş altı 961 pediatrik hastanın verileri geriye dönük olarak tarandı. Pediatrik hastalar yaş gruplarına göre 0-2 yaş (bebeklik), 3-6 yaş (oyun dönemi), 7-11 yaş (okul çağı) ve 12-17 yaş (ergenlik) dönemi olarak kategorize edildi. Bu hastaların yaş, cinsiyet, yatış süreleri, yoğun bakım ihtiyacı gereksinimi, yatış gün sayıları ve mortalite oranları kaydedildi.

Bulgular:
Çalışmamızda 18 yaş altı 961 hasta incelendi. Hastaların 60%'ı (n:573) erkek,%40'ı (n:388) kadındı. 0-2 yaş grubunda toplam 507 hasta olup bunların 62%'si (n=313) erkek, 38%'i (n=194) kadın idi. Bu yaş grubunun 89%'u (n=449) yanık servisinde, 11%'i (n=58) yanık yoğun bakım ünitesinde tedavi altına alınmıştı ve hastalardan 2'si ölmüştü. Ortalama yatış gün sayısı 9,4 idi. 3-6 yaş grubunda 229 hastanın 52%'si (n=119) erkek, 48%'i (n=110) kadın idi. Bu yaş grubunun 88%'i (n=202) yanık servisinde, 11%'i (n=27) yanık yoğun bakım ünitesinde tedavi altına alınmıştı ve hastalardan 3'ü ölmüştü. Ortalama yatış gün sayısı 15,4 gün idi. 7-11 yaş grubunda toplam 135 hastanın 54%'si (n=73) kadın, 46%'i (n=62) erkek idi. Bu yaş grubunun 92%'si (n=124) yanık servisinde 8%'i (n=11) yanık yoğun bakım ünitesine tedavi altına alınmıştı. Ortalama yatış gün sayısı 5,2 gün idi. 12-17 yaş grubunda toplam 90 hastanın 76%'sı (n=68) kadın, 24%'i (n=22) erkek idi. Bu yaş grubunun 87%'u (n=44) yanık servisinde, 13%'ü (n=12) yanık yoğun bakım ünitesinde tedavi altına alınmıştı ve hastalardan 2 si ölmüştü. Ortalama yatış gün sayısı 4,5 gün idi.

Sonuç:
Çocuk hasta grubunda yanık önemli bir halk sağlığı sorundur. Yanık nedeniyle hastanede hospitalize edilen çocuk hastaların yaşları azaldıkça mortalite oranı da artmaktadır. Yaş ortalamasının düşüklüğü değerlendirildiğinde ebeveynlerin bu konudaki dikkatsizliği, eğitimsizliği, hatta ihmali olduğu ortaya çıkmaktadır. Ebeveynlerin gerekli önlemler açısından bilgilendirilmeleri, özellikle küçük yaş grubundaki çocukların bakımında dikkatli olmaları gelişebilecek vakaları azaltmada faydalı olacaktır. Bu nedenle yanık travmalarına yaklaşımda en önemli nokta; yanığı önleyici tedbirlerin alınması ve korunma yöntemlerinin geliştirilmesi olmalıdır. Ayrıca yanık birinci basamakta sık karşılaşılabilen bir travma olup birinci basamakta çalışan sağlık personelince yanığın tanınması, yanık derecesinin ve sevk kriterlerinin bilinmesi, yanık derecesine göre tedavilerin ayarlanarak uygulanması ve hastanın zamanında ve doğru sevki önemlidir. Yanık; öncelikle önlenmesi, tanısı, müdahalesi ve tedavisi doğru yönlendirilerek oluşabilecek komplikasyonların önüne geçilebilmesi nedeniyle, birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği açısından büyük önem taşımaktadır. Yanığın önlenmesine yönelik farkındalık çalışmaları ve eğitimler belki de bu konu üzerinde yapılacak en önemli çalışma olacaktır.

Sözel Bildiri / Araştırma

İstanbul'da Bir Sigara Bırakma Polikliniğinde Deprem Haberleri Sonrası Tetiklenen Deprem Risk Algısının Danışanlar Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Melike Mercan Başpınar[1], Dersu Taş Uysal[2], Okcan Basat[1]

1. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa SUAM, Aile Hekimliği Kliniği, 34255 GAZİOSMANPAŞA, Türkiye E-mail: drmelikemercan@gmail.com
2. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa SUAM, Sigara Bırakma Polikliniği

Anahtar Kelimeler: Deprem, sigara, depresyon, anksiyete, bağımlılık

Amaç:
Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan büyük deprem sonrasında, 1999 Marmara depremini de yaşamış olan İstanbul ve çevre il sakinleri deprem gerçeği ile psikolojik olarak yeniden karşı karşıya gelmiştir.Afetlerden sonra travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, panik rahatsızlıklar, alkol, madde bağımlılıkları gibi bozukluklar ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada amacımız sigara bırakma polikliniğine başvuran danışanların deprem haberi sonrası ilk 1 ayı kapsayan dönemde olası İstanbul deprem riski algı düzeyi ile sigara bağımlılık, anksiyete depresyon düzeyleri ve sigara içme arzusu gibi değişkenlerle ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
İstanbul Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi Sigara Bırakma Aile Hekimliği Polikliniği'ne 15 Şubat- 15 Mart 2023 tarihleri arasında ilk defa başvuran 93 gönüllü danışan ile yapılan kesitsel analitik çalışmada sosyodemografik özellikleri, Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği (HAD-A ve HAD-D), Deprem Risk Algısı Ölçeği, Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT),Sigara İçme Arzusu Ölçeği, Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Anketi sorularını içeren yüz yüze anket uygulandı.

Bulgular:
Yaş ortancası 40 yıl olan 93 sigara bağımlısının %36,6'sı(n:34) ağır düzey içici olup, 1999 Marmara depremini İstanbul'da yaşayanların oranının %67(n:64) olduğu gözlendi.Deprem risk algısı skoru ile anksiyete(HAD-A) düzeyi pozitif ilişkili (p:0.031 r:0,224) bulunurken, depresyon, sigara içme arzusu, yaşam kalitesi, ve nikotin bağımlılık düzeyleri ile anlamlı düzeyde ilişkili bulunmadı (p>0,05). Ağır düzey sigara içenlerin deprem haberlerinin ardından ölçülen deprem risk algısı, anksiyete, depresyon, sigara içme arzusu diğerleri ile benzer düzeyde bulundu (p>0,05). İlk 2 aylık izlem sonunda sigara bırakma başarısı açısından sigarayı azaltanların oranı %14, devam edenlerin oranı %19,3, bırakanların oranı %66,7 olup, başlangıçtaki FNBT skoru (p:0,002) ve deprem risk algı skorları (p:0,009) sigarayı azaltan grup lehine, bırakan ve devam eden gruplardan anlamlı düzeyde yüksek bulundu.

Sonuç:
İstanbulda sigara bırakma polikliniğine gelen danışanların olası İstanbul depremini beklerken risk algılarının bağımlılık düzeyi ile ilişkili olmasa bile 3 aylık izlemde sigarayı azaltan grupta anlamlı olabileceği izlendi.Bu durum bağımlılıkla mücadelede deprem gibi kaygı üretebilecek durumlar açısından olumlu görüldü.

Sözel Bildiri / Araştırma

Kadınlarda saç dökülmesi ile TSH, ferritin ve B12 vitamin düzeyi ilişkisinin değerlendirilmesi

Şükran Yaşar, Melike Mercan Başpınar, Okcan Basat

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gaziosmanpaşa SUAM, Aile Hekimliği Kliniği, 34255 GAZİOSMANPAŞA, Türkiye. E-mail: drmelikemercan@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Telogen effluvium, saç, saç dökülmesi, B12, anemi, demir, ferritin

Amaç:
Bu çalışmada saç dökülmesi ile demir eksikliği anemisi, B12 vitamini eksikliği, tiroid fonksiyon bozukluğu ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Tek merkezli, gözlemsel çalışmaya, 15 Ekim 2021-15 Ocak 2022 tarihleri arasında Gaziosmanpaşa Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne gelen saç dökülme şikayeti sorgulanan 18 yaş üzeri kadın hastalar Sinclair Görsel Saç Skalası ve Saç Çekme Testi ile taranarak telogen effluvium (TE) varlığı tespit edilmiştir. Dökülme olan ve olmayan grubun sosyodemografik verileri, birinci basamak düzeyinde istenebilen laboratuvar sonuçları karşılaştırılmış ve lojistik regresyon analizi ile saç dökülmesinde etkili bağımsız risk faktörleri belirlenmiştir.

Bulgular:
TE tespit edilen 77 kadın ve fizyolojik saç dökülmesi olan 133 kadınlar arasında saç dökülmesi olanların olmayanlara göre; daha düşük Hg (p<0,001), Hct (p<0,001), MCV (p<0,001), transferrrin saturasyonu (p<0,001), demir düzeyi (p<0,001), ferritin (p<0,001), B12 (p=0,008) düzeyleri olduğu ancak folik asit (p=0,848) ve TSH düzeylerinin (p=0715) benzer olduğu gözlenmiştir. Saçı boyamanın (p=0,006), ailesel saç dökülme öyküsü olmasının (p<0,001), saçı at kuyruğu / topuz şeklinde traksiyon ile toplamanın (p<0,001), başörtü kullanımının (p<0.001), kilo verme amaçlı diyet yapmanın (p<0,001), tekrarlayan antibiyotik tedavisi almanın (p<0,001), Covid-19 enfeksiyonu geçirmenin (p=0,019) saç dökülmesinde anlamlı olarak daha sık olduğu saptandı. Demir eksikliği anemisi (DEA) varlığı yaklaşık 46 kat (p<0,001; OR=46,357, %95 GA= 11,485- 187,117), topuz / at kuyruğu toplama gibi traksiyon işlemi uygulama 11 kat (p=0,001, OR=11,248, %95 GA= 2,830- 44,697), ailesel saç dökülme varlığı 5 kat (p=0,001, OR=4,914, %95 GA= 1,854 – 13,021) artmış risk faktörü olarak saptandı. Saç dökülmesi olan kadınların Hg değerinin 12,5 g/dl (p<0,001, EAA= 0,825; %95 GA= 0,765-0,885), ferritin düzeyinin 18 ug/L (p<0,001, EAA= 0,896 %95 GA = 0,854- 0,938), B12 değerinin 315 ng/L (p=0,005, EAA= 0,617 %95 GA= 0,536- 0,698) altında olduğu belirlendi.

Sonuç:
Çalışmamızda kadınlarda DEA varlığında saç dökülmesinin 46 kat arttığı gözlendi. Saç dökülmesi olan kadınlarda DEA'sinin mutlaka tedavi edilmesi, 18 ug/L altındaki ferritin düzeylerinde demir takviyesinin verilmesinin uygun olacağı gözlenmiştir.

Sözel Bildiri / Araştırma

KRONİK BÖBREK HASTALARININ DEMOGRAFİK VE ETYOLOJİK YÖNDEN DEĞERLENDİRLMESİ

Sara Yavuz Ileri

Ankara Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ÇANKAYA, Türkiye. E-mail: sarayavuz79@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Kronik böbrek hastalığı, erken teşhis

Amaç:
Kronik Böbrek Hastalığı dünyada ve ülkemizde önemli sorunudur. 2017 verilerine baktığımızda dünya genelinde kronik böbrek hastalığı prevalansı 100.000 popülasyonda, Rusya'da 12.832, Amerika' da 8.144 iken Türkiye'de Türk Nefroloji Derneği tarafından 23 ilde 10.748 erişkinin katılımı ile gerçekleştirilen CREDIT Çalışmasında %15,7 bulunmuştur. Fakat farkındalığı ve erken tanısı maalesef oldukça düşüktür.
"CREDIT "göre ülkemizde kronik böbrek hastalığının farkındalığı % 2'nin altındadır.
Erken tanı ile ileri evrelere seyri yavaşlatılabilen bir hastalık olması büyük bir şanstır. Bu sebeple kronik böbrek hastalarının aile hekimliği uygulama pratiğinde erkenden tanınması oldukça önemlidir. Erken teşhis ile farkındalığın kazandırılmasını kolaylaştırması açısından demografik özelliklerin ve etiyolojik faktörlerin klinisyenlere önemli bir kolaylık sunabileceği kanısındayız.

Gereç ve Yöntem:
Nefroloji polikliniğimizde takipli 35 kadın, 34 erkek hastanın verileri kullanılmıştır.
Analizler için NCSS (Number Cruncher Statistical System) 2007 (Kaysville, Utah, USA) programı kullanıldı. Sonuçlar %95'lik güven aralığında, anlamlılık $p<0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular:
Olguların %88,4'ü (n=61) evli, %60,8'i (n=42) ilkokul mezunu, %84,0'ünün (n=58) orta seviyede gelir düzeyi %91,3'ünün (n=63) aile yapısı çekirdek mevcuttu. Olguların %87,0'sinde (n=60) kronik böbrek hastalığı aile öyküsü yokken, %13,0'ünde (n=9), aile öyküsü görülmektedir. (Tablo 1)
Olgularda görülen etiyolojiler incelendiğinde; %46.4'ünde (n=32) hipertansiyon, %27.5'inde (n=19) diyabet, %11.6'sında (n=8) polikistik böbrek, %11.6'sında (n=8) GMN ve %2.9'unda (n=2) diğer hastalıklar görülmektedir. (Şekil 1)
%5.8'inde (n=4) komorbidite görülmezken, %33.3'ünde (n=23) 1 hastalık, %23.2'sinde (n=16) 2 hastalık, %13.0'ünde (n=9) 3 hastalık, %7.2'sinde (n=5) 4 hastalık, %7.2'sinde (n=5) 5 hastalık, %1.4'ünde (n=1) 6 hastalık, %5.8'inde (n=4) 7 hastalık ve %1.4'ünde (n=1) 10 hastalık görülmektedir. (Tablo 2, Şekil 2)

Sonuç:
Hastalarımızın ortalama yaşı 51, ortalama vücut kitle indeksi düzeyleri 29.5 olarak tespit edildi. Hastalarımızın genelinde sigara içme ve ailede kronik böbrek hastalığı öyküsü bulunmamaktaydı. Etiyolojik nedenlerde ilk 3 sırada; hipertansiyon, diyabet ve polikistik böbrek hastalığı--glomerulonefritleri mevcuttu. Komorbid durum açısından ise hastalarımızın %33,3 ünde birden fazla komorbid, bu komorbid durumlar arasında ise en yüksek oranda diyabetin geldiğini ve kronik kalp yetmezliğinin takip ettiğini gördük.

Sözel Bildiri / Araştırma

KRONİK OBSTRUKTİF AKCİĞER HASTALIĞI OLAN HASTALARDA HASTALIK ALGISI İLE SİGARA KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Okan Bal[1], Özden Gökdemir[2], Nilgun Ozcakar[3]

1. Dokuz Eylül Üniversitesi / Tıp Fakültesi / Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı
2. İzmir Ekonomi Üniversitesi / Tıp Fakültesi, 35330 BALÇOVA, Türkiye E-mail: gokdemirozden@gmail.com
3. Dokuz Eylül Üniversitesi /Tıp Fakültesi /Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı

Amaç:
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH), hava akımının sınırlanması ve solunum semptomları ile karakterize edilen yaygın, önlenebilir ve tedavi edilebilir bir hastalıktır. Dünya genelinde KOAH gelişimi için en yaygın risk faktörü tütün kullanımıdır. Hastalık algısının duygusal ve bilişsel bileşenleri, tedaviye uyum ve egzersiz gibi davranışsal kalıpları etkileyebilir. Bu çalışmanın amacı, KOAH hastaları arasında sigara içme ile hastalık algısı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntem:
Bu kesitsel çalışmada, hedef popülasyon DEÜ Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri'ne kayıtlı 194 kişiden oluşuyordu. Sosyodemografik veri formu, mMRC nefes darlığı skoru, CAT KOAH değerlendirme testi, hastalık algısı anketi ve Fagerström nikotin testi kullanıldı.

Bulgular:
Katılımcıların %46,6'sı kadındı. Ortalama yaş 61,89 yıldı. %56,8'i ilkokul mezunuydu, %79,7'si çalışmıyordu ve/veya emekliydi. %68,6'sı ek hastalıkları vardı. %35,6'sı hala sigara içiyordu. Ortalama paket/yıl 34,27 idi. Katılımcıların hastalık algısının alt boyutlarının ortalama puanları katılımcıların sigara içme durumlarına göre değerlendirildiğinde; sonuçlar ve tedavi kontrolü alt boyutu ortalama puanları sigara içmeyenlerde daha yüksekti ($p<0,001$), ve süre alt boyutu ortalama puanları aktif sigara içenlerde daha yüksekti ($p=0,022$).

Sonuç:
Aktif sigara içen KOAH hastaları, hastalıklarını sigara içmeyenler grubundan daha döngüsel bir değişken süreç olarak algılıyorlardı. Sigara içmeyen grup, tedavi üzerinde daha fazla kontrol sahibi olduğunu ve hastalıklarının sonuçlarını daha ciddi algılıyordu.

Sözel Bildiri / Araştırma

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE SAĞLIKLA İLGİLİ YAŞAM KALİTESİNİ ETKİLEYEN SOSYODEMOGRAFİK FAKTÖRLER

Büşra Nur Kirikcioğlu[1], Erkan Melih Şahin[2], Mehmet Göktuğ Kilinçarslan[1]

1. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, ÇANAKKALE, Türkiye E-mail: busranur.kirikcioglu@gmail.com
2. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Aile Hekimliği

Anahtar Kelimeler: sağlık,yaşam kalitesi,sosyodemografik faktörler

Amaç:
Sağlıkla ilgili yaşam kalitesi (SYK); hastalık ve tedavinin engellilik ve günlük işlevsellik üzerindeki etkisini yansıtan yaşam kalitesinin sağlıkla ilgili yönüdür. SYK yaşla birlikte değiştiği için çocuklarda ve ergenlerde SYK'nin ölçülmesi önemlidir. Çalışmamızda lise öğrencilerinde sosyodemografik özelikler ile SYK arasındaki ilişkiyi araştırdık.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmaya Çanakkale ilindeki bir özel ve bir devlet lisesinde eğitim gören, araştırmaya katılmaya gönüllü 734 öğrenci alınmıştır. Çalışmada 11 soruluk sosyodemografik veri formu ile 52 soruluk KIDSCREEN-52 (KS) SYK Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 27 ile analiz edilmiştir. Her bir alt boyut için multiple lineer regresyon analiz yöntemi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular:
Katılımcıların yaş ortalaması 15,71±1,1; 400'ü (%54,5) kız , 334'ü (%44,5) erkek; 38'i (%5,2) kırsalda 696'sı (%94,8) kentte;61'i (%8,3) geniş aile olarak yaşamaktaydı. Katılımcıların 6'sının (%0,8) annesi, 9'unun (%1,2) babası, 2'sinin (%0,2) anne ve babası hayatta değildi . Katılımcıların 263'ünün (%36,1) annesi; 305'inin(%42,0) babası üniversite mezunu; 372'sinin (%51,1) annesi; 645'inin (%89,0) babası çalışmaktaydı ve 451'i (%61,4) gelir durumunu orta olarak bildirdi. Sağlıkla ilgili yaşam kalitesini etkileyen sosyodemografik faktörleri açıklamak için yapılan regresyon analizi sonucuna göre KS SYK ölçeğinin sosyal kabul ve zorbalık ile dışındaki tüm alt boyutları iyi gelir durumu algısı ve erkek olmakla pozitif ilişkili bulunmuştur.

Sonuç:
Erkek olmak ve algılanan gelir durumunun iyi olması 10 boyuttan oluşan KS SYK ölçeğinin 9 boyutunda artmış SYK ile ilişkilidir. Bu nedenle çocuklar ve ergenler üzerinde yapılacak SYK müdahale çalışmalarında kızlara ve gelir durumu algısı düşük kişilere önem verilmelidir.

Sözel Bildiri / Araştırma

METAVERSEDE MÜLKİYET SAHİBİ OLAN VE OLMAYAN KİŞİLERİN PSİKOLOJİK ÖLÇEKLERLE DEĞERLENDİRİLMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

Şeyma Baltacioğlu[1], Yeltekin Demirel[2], Nesim Kuğu[3], Sanem Nemmezi Karaca[1]

1. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği AD., 58040 MERKEZ, Türkiye E-mail: drsnemmezi@yahoo.com
2. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
3. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD

Anahtar Kelimeler: Dürtüsellik, kişilik, metaverse, mülkiyet, sanal dünya

Amaç:
Metaverse projeleri son yıllarda daha sık gündeme gelmiş; pandeminin ardından hayata geçişi hızlanmıştır. Ancak buna dair literatür bilgisi kısıtlıdır. Bu çalışmada metaverse hakkında bilgi sahibi olan kişilerin tutumları, alışkanlıkları, kişilik özellikleri ve dürtüsellikleri arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Metaverse hakkında bilgi sahibi olan 174 kişiye çeşitli sosyal ağlar aracılığıyla ulaşıldı. Tüm katılımcılara sosyodemografik özelliklerini, metaverse hakkında fikirlerini içeren soruların yanı sıra Eysenck Kişilik Envanteri (EKE) ve Barratt Dürtüsellik Ölçeği (BDÖ) e-anket yöntemi ile uygulandı. Veriler değerlendirilirken bireyler arsa sahibi olan, olmayı düşünen, düşünmese dahi bunu mantıksız bulan ve bulmayanların olduğu 4gruba ayrıldı. Analizler SPSS22 programı ile yapıldı.

Bulgular:
Katılımcıların %68.39'u erkekti, yaş ortalamaları 31.48±7.13 (18-50) idi. Gruplar değerlendirildiğinde; %24.71'i metaversede arsa sahibiydi, %15.52'si arsa almayı düşünüyordu, %35.06'sı arsa sahibi olmayı mantıksız bulmuyordu ve %24.71'i ise arsa sahibi olmayıp bunu mantıksız bulan kişilerden oluşmaktaydı. Metaversede mülk almanın en sık belirtilen nedenleri yatırım yapma ve kolay para kazanmaydı. Metaversede arsa sahibi olan kişilerin %97.67'sinin erkek oluşu dikkat çekiciydi ($p<0.001$). Metaversenin en sık kullanım alanlarının başında eğitim ve finans alanlarının olduğu ve buralarda daha cazip hale geleceğinin öngörüldüğü tespit edildi. Katılımcıların alışkanları sorgulandığında arsa sahibi olanların %44.19'unun sigara, %44.19'unun alkol kullandığı ve %65.12'sinin şans oyunları oynadığı öğrenildi ($p1=0.045$, $p2=0.020$, $p3=0.039$). Metaversede arsa sahibi olan kişilerin psikotisizm puanlarının, bunu mantıksız bulanlara kıyasla daha yüksek olduğu saptandı ($p=0.006$). BDÖ'nün alt boyutlarına göre karşılaştırıldığında grupların toplam dürtüsellik puanları değişkenlik göstermekteydi ($p=0.010$). Yakın zamanda metaverseden arsa almayı planlayan grubun toplam dürtüsellik puan ortalaması daha düşüktü, farkın buradan kaynaklandığı düşünüldü.

Sonuç:
Katılımcıların çoğunun metaversede arsa sahibi olmaya sıcak baktığı, kişilik özellikleri olarak dürtüsellik ve psikotisizm puanlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Arsa sahibi olanlarda diğer bağımlılık yapıcı maddelerin kullanımının sıklığı göz önünde bulundurulduğunda katılımcıların kişilik özellikleri ve bu evrenlerde bir yaşam kurma düşüncesinin birbirini ve gerçeklik algısını nasıl etkileyeceği, öte evren yaşantılarının getirecekleri-götürecekleri bu evrenlerin yaygınlaşması ve kullanımının artmasıyla ortaya çıkacaktır.

Sözel Bildiri / Araştırma

MÜLTECİ KADINLARDA OBSTETRİK ÖZELLİKLERİN VE KONTRASEPTİF YÖNTEM KULLANIMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Burcu Korkut[1], Nergiz Sevinç[1], Didem Adahan[2]

1. Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 78600 SAFRANBOLU, Türkiye E-mail: burcukorkut@karabuk.edu.tr
2. LÖSEV - LÖSANTE Çocuk ve Yetişkin Hastanesi

Anahtar Kelimeler: Mülteci Kadın, Obstetrik Özgeçmiş , Doğum Kontrol Yöntemleri, Göç

Amaç:
Türkiye, jeopolitik konumu ve özellikle son on yılda Orta Doğu'daki savaşlar nedeniyle giderek artan bir göç dalgasına ve mülteci akınına maruz kalmıştır. Bu çalışmanın amacı, mülteci kadınların obstetrik özelliklerini değerlendirmek ve kontraseptif yöntemleri kullanma konusundaki bilgi ve becerilerini ölçmektir.

Gereç ve Yöntem:
Kesitsel retrospektif özellikte ki bu çalışmaya 01.01.2018-2020 yılları arasında Karabük Toplum Sağlığı Merkezi Yabancı Uyruklu Polikliniğine (YUP) başvuran 18-49 yaş arasındaki 400 evli mülteci kadın dahil edildi. Mülteci kadınların YUP'da özgeçmişlerinin kayıt altına alındığını 23 sorudan oluşan formlar kullanılarak, sosyodemografik özellikleri (11 soru), obstetrik hikayeleri (7 soru) ve kontrasepsiyon bilgilerine (5 soru) ulaşıldı. İstatistiksel analizler YUP'da doldurulan bu formlardan elde edilen veriler kullanılarak yapıldı.

Bulgular:
Mülteci kadınların yaş ortalaması 31,36 ± 8,36 yıl olup, %52,8'i Afgandı. %70'i ya hiç okuma yazma bilmiyordu ya da sadece okuryazar olup hiç okula gitmemişti. Mülteci kadınların %61.1 'i ilk doğumlarını yaptıklarında 18 yaşından küçüklerdi. Bu grupta Somalili, Sudanlı ve Suudi Arabistanlı kadın sayısı istatistiksel olarak anlamlı sayıda fazlaydı(p=0.03). Pakistanlı kadınların üç ve üstü sayıda çocuk sahibi olma oranı %90 dı ve mülteci kadınlar arasında fazla sayıda çocuk sahibi olma oranı Pakistanlı kadınlarda istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksekti (p = 0,04). Afgan kadınların aile planlaması danışmanlık hizmeti alma oranı en düşük olup istatistiksel olarak anlamlıydı (p = 0,04) ancak mülteciler arasında doğum kontrol yöntemi kullanma açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştı (p = 0,09). Kontrasepsiyon yöntemi olarak enjeksiyon kullanımı en fazla Somali, Sudan ve Suudi Arabistanlı kadınlar arasında yaygındı (p=0.03). Tüp ligasyonunu en fazla Afganlı kadınlar (p = 0,01) , implant yöntemini ise en sık Pakistanlı kadınlar kullanmaktaydı (p = 0,01). Diğer taraftan mülteci kadınlar arasında kondom, hap ve rahim içi araç kullanımı açısından fark yoktu.

Sonuç:
Göç; kadınların üreme sağlığını olumsuz yönde etkilemekte, kontrasepsiyon yöntemlerine ulaşmayı zorlaştırmakta, plansız şekilde, küçük yaşta , çok sayıda çocuk sahibi olmanın önünü açmaktaydı.

Sözel Bildiri / Araştırma

ORDU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİNE BAĞLI EVDE SAĞLIK HASTALARINDA BMI İLE BİYOKİMYASAL PARAMETRELERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Bestegül Çoruh[1], Tuğçe Arıcı Tınkır[1], Yeliz Kaşko Arıcı[2], Murat Tınkır[1], Özgür Enginyurt[1]

1. Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği ABD, 52200 ALTINORDU, Türkiye E-mail: bestegulcoruhakyol@gmail.com
2. Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim ABD

Anahtar Kelimeler: Evde Sağlık, Aile Hekimliği, Albumin, Vücut Kitle İndeksi

Amaç:
Kronik hastalıkların artışı ilerleyen yaşın da etkisiyle çoğu hastanın hastanelere gelmeden sağlık hizmeti almaları gerekliliğini doğurmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu(TUIK) 2022 verilerine göre yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2017 yılında %8,5 iken, 2022 yılında %9,9'a yükselmiştir. Bu artış yüzdelerinin ilerleyen yıllarda artarak devam edeceği öngörülmektedir. Bu nedenle yönetilmesi gerekecek yeni ihtiyaçlara hazırlıklı olmak gerekmektedir. Öncelikli ihtiyaç mevcut durumların analiz edilmesidir. Bu nedenle çalışmamızda Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Evde Sağlık Hizmetleri(ESH) birimine kayıtlı 65 yaş üstü bireylerde Vücut kitle indeksi ile biyokimyasal parametlerin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Kategorik değişkenler arasındaki ilişkiler ki-kare testi (Chi-square test) ile incelendi. Tüm analizler IBM SPSS v28 (IBM, Armonk, NY, USA) istatistik programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular:
Hastalar vücut kitle indeksi(VKI), albumin ve glomerüler filtrasyon hızı(EGFR) düzeylerine göre gruplandırılmıştır. Albumin ve EGFR gruplarındaki dağılım VKI ile olan ilişkisi ki-kare testi ile incelenmiştir. Buna göre Ki-kare testine göre, EGFR VKI gruplarına göre anlamlı değişim göstermezken($p=0.283$), Albumin anlamlı değişim göstermiştir($p=0.010$). VKI'ya göre zayıf sınıfında olan hastaların tamamının (%100.0) albümin düzeyi normal sınırlar arasında(3.5-5.5) yer almıştır. Ki-kare testine göre, VKI gruplarına göre anlamlı değişim göstermiştir. Diyabetes Mellitus(DM) ($p=0.009$),Konjestif Kalp Yetmezliği(KKY)(($p=0,007$),KOAH($p=0,043$) ile istatistiki anlamlılık tespit edilmişken;hipertansiyon ve nörolojik hastalıklarda anlamlılık bulunamamıştır. Hastaların yaş ve biyokimyasal parametrelerinin VKI gruplarına göre değişimi Tablo 1'de verilmiştir. Albumin düzeyi VKI gruplarına göre anlamlı değişim göstermiştir ($p<0.001$). VKI'ye göre morbid olan hastaların albumin düzeyi BMI'ye göre normal olan hastalardan anlamlı düzeyde yüksektir ($p<0.05$). HbA1C değerleri BMI gruplarına göre anlamlı değişim göstermiştir ($p<0.037$).B12 düzeyi BMI gruplarına göre anlamlı değişim göstermiştir ($p<0.010$). BMI'ye göre morbid olan hastaların B12 düzeyi BMI'ye göre kilolu olan hastalardan anlamlı düzeyde yüksektir ($p<0.05$).

Sonuç:
ESH'deki bireylerin ileri yaş ve kırılgan olması nedeniyle biyokimyasal analizleri çok önemlidir. Çalışmamızda tespit edilen durumlara yönelik ileri araştırmalarla bu sonuçlara neden olabilecek faktörlerin detaylandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Ortopedik alt ekstremite travmalı hastalarda sağlık okuryazarlığı: Kesitsel bir anket çalışması

Hüsna Çevik[1], Gülsüm Öztürk Emiral[2], Muhammed Fazıl Özcan[3], Fatihcan Aldemir[3], H. Bilgehan Çevik[3]

1. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
2. Çankaya İlçe Sağlık Müdürlüğü, 06230 Ankara, Türkiye E-mail: saricahusna@gmail.com
3. Etlik Şehir Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği

Anahtar Kelimeler: Sağlık okuryazarlığı, tedavi uyumu, ortopedi, travma

Amaç:
Değişken sağlık okuryazarlığı (SOY) ve eğitim düzeyleri olan hastalara ameliyat sonrası karmaşık talimatlar verilir. Hastaların post-operatif talimatları yeterince anlamasını sağlamak, sağlık sonuçlarını iyileştirebilir. Bu çalışmanın amacı, ortopedik alt ekstremite travmalı hastaların tedavilerini ve ameliyat sonrası talimatları anlama durumlarını araştırmak ve sosyodemografik özellikler ile SOY arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma 1. seviye bir travma merkezinin ortopedi kliniğinde cerrahi olarak tedavi edilen tek taraflı alt ekstremite kırığı olan hastalarla Haziran-Eylül 2021 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Anket 3 bölümden oluşuyordu: sosyodemografik bilgiler, devam eden ortopedik tedavi hakkında bilgi durumu ve Avrupa Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği Kısa Formu (HLS-EU-Q16;<33/50 puan yetersiz SOY düzeyidir).

Bulgular:
Çalışmaya katılan 225 hastanın %46'sı tromboembolizm profilaksisi kullandığının farkında değildi, %10'u ise gerektiği halde profilaksi almıyordu. Hastaların %43'ü hangi kemiğin kırıldığını, %75'i kırık fiksasyonu için hangi tip implantın kullanıldığını, yaklaşık %90'ı ağırlık taşıma durumlarını ve ameliyat sonrası beklenen iyileşme süresini bilmiyordu. HLS-EU-Q16'ya göre katılımcıların %38,7'sinin SOY düzeyi yetersizdi (median puan:34.4). Yeterli SOY düzeyi 40 yaş altında ve çalışan hastalarda daha yüksekti(sırasıyla p=0,041;p=0,010). SOY düzeyleri ile devam eden ortopedik tedavi hakkında bilgi arasında anlamlı ilişki yoktu(p>0.05).

Sonuç:
Bu araştırma 1. seviye bir travma merkezindeki ortopedik travma hastalarında travma cerrahisi ve taburculuk talimatlarının yetersiz kavrandığını göstermiştir. Ortopedik tedaviyi anlama ile SOY düzeyi arasında istatistiksel bir ilişki gösterilemese de hastaların ortopedik tedavi konusundaki farkındalıklarının düşük olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmanın sonuçları, hastalar ve sağlık hizmeti sağlayıcıları arasında daha etkili iletişimin teşvik edilmesi gerektiğini ve taburculuk şemalarının ve hasta eğitim araçlarının ihtiyaçlara göre güncellenmesi gerektiğini göstermektedir. Hastalarda yetersiz SOY'un belirlenmesi, uygun müdahalelerin geliştirilmesi, kişi merkezli bakıma öncelik verilmesi ve hastayı işbirlikçi karar verme sürecine dahil etmek hekim-hasta ilişkisini güçlendirerek sağlık ve esenliği artıracaktır. Hastalarının tüm sağlık sorunlarıyla ilgilenen, sürekli ve kapsamlı bakım sunarken sağlığı ve iyilik halini geliştiren aile hekimleri olarak cerrahi hastalarında düşük tedavi farkındalığının bilincinde olmak tedaviye uyumun artmasına, iyileşme sürecinin hızlanmasına ve olası komplikasyonların önlenmesine yardımcı olabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Postmenapozal Kadınlarda Fiziksel Aktivite Düzeyinin Uyku ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Merve Güneş Tetik, Memet Taşkın Egici, Emine Zeynep Tuzcular Vural, Işık Gönenç

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haydarpaşa Numune EAH, 34660 ÜSKÜDAR, Türkiye. E-mail: mrvgns_1994@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Postmenapozal Periyod,Fiziksel Aktivite,Yaşam Kalitesi, Uyku Kalitesi

Amaç:
Kadınların yaşam süresi,postmenapozal dönemde geçirilen süre uzamakta ve ortaya çıkan sorunlara daha fazla maruz kalınmaktadır. Çalışmamızda postmenapozal dönemdeki kadınların uyku ve yaşam kalitesi üzerine fiziksel aktivitenin ve buna etki eden faktörlerin değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem:
Kesitsel tipteki çalışmamızda 2023 Eylül ayında Haydarpaşa Numune EAH aile hekimliği polikliniğine başvuran 45-65 yaş arası son menstrüasyon kanaması üzerinden bir yıl geçmiş,fiziksel aktiviteye engel durumu olmayan 49 kadın üzerinde yapıldı.Uyku bozukluğu,ruhsal hastalık,fiziksel aktivitesini engelleyici sistemik nörolojik hastalığıyla bedensel engeli olan kadınlar çalışmadan dışlanmıştır.Katılımcıların sosyodemografik verileri sorgulanmıştır.Birinci Basamakta Fiziksel Aktivite Anketi (BBFAA),Menopoza Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği(MÖYKÖ),Pittsburg Uyku Kalite İndeksi(PUKİ) anketleri uygulanmıştır.İstatistiksel analizler ve hesaplamalar için IBM SPSS Statistics 21.0(IBM Corp.Released 2012.IBM SPSS Statistics for Windows,Version 21.0.Armonk,NY:IBM Corp.) ve MS-Excel 2007 programları kullanılmıştır.İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmaya katılan bireylerin yaş ortalaması 56.76±5.81 yıl,menopoza girme yaşı ortalaması 47.18±4.55 yıl olduğu belirlenmiştir.BBFAA sınıflamasına göre bireylerin %81.6'sı (n=40) hareketsiz %8.2'si (n=4) az hareketli,%4.1'i (n=2) orta derece hareketli,%6.1'i (n=3) hareketli grubundadır.BBFAA sınıflamasına göre bireylerin menopoza girme yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulundu(p=0.023). MÖYKÖ Vazomotor Semptomlar ve Psikososyal Durum puanları ile tüm değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit saptanmamıştır (p>0.05).MÖYKÖ Fiziksel Durum puanları ile "Çocuk Sayısı", "Meslek"sorularında anlamlı bir fark saptanmıştır(p>0.05). .BBFAA sınıflamasına göre MÖYKÖ ve Alt Boyut puanları açısından anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05).PUKİ sınıflamasına göre bireylerin %44.9'u (n=22) sağlıklı uyku,%55.1'i (n=27) kötü uyku sınıfındadır.BBFAA Sınıflamasına göre hareketsiz olan bireylerin %45.0'i (n=18) sağlıklı uyku,%55.0'i (n=22) kötü uyku,BBFAA Sınıflamasına göre az hareketli olan bireylerin %50.0'si (n=2) sağlıklı uyku,%50.0'si (n=2) kötü uyku,BBFAA Sınıflamasına göre orta derece hareketli olan bireylerin tamamı (n=2) kötü uyku,BBFAA Sınıflamasına göre hareketli olan bireylerin %66.7'si (n=2) sağlıklı uyku,%33.3'ü (n=1) kötü uyku grubunda olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç:
Çalışmamızda postmenapozal kadınların büyük çoğunluğunun hareketsiz grupta olduğu saptanmış,fiziksel aktivitenin yaşam kalitesi üzerine etkisi anlamlı bulunmamış,uyku kalitesi ve menapoza girme yaşı üzerine etkisi anlamlı bulunmuştur.Daha büyük örneklemlerde çalışmanın devamı planlanmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

SAĞLIĞI DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK MOTİVASYON VE TUTUM (MATCH) ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Duygu Ayhan Başer[1], Ezgi Ağadayı[2], İzzet Fidancı[3], Hilal Aksoy[4], Mustafa Cankurtaran[5]

1. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 06100 ALTINDAĞ, Türkiye E-mail: duyguayhan@outlook.com
2. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi AD
3. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
4. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi , Aile Hekimliği A.D.
5. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Geriatri Bilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, Davranış değişikliği, Pragmatik önlem, Yaşam tarzı değişikliği

Amaç:
Bu çalışmada Hessler ve arkadaşları tarafından geliştirilen ve orijinal adı “Motivation and Attitudes Towards Changing Health (MATCH)” olan ölçeğin Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Metodolojik olan bu çalışma Eylül 2021 ile Mart 2022 tarihleri arasında aile hekimliği polikliniğine başvuran kronik hastalığı olan hastalar üzerinde yapılmıştır. Orijinal MATCH Ölçeği Türkçeye çevrildi. Geçerlik ve güvenirliğini değerlendirmek amacıyla anketi ve ölçeği en az bir kronik hastalık tanısı almış olan 305 hasta yanıtladı. Ölçeğin Türkçe formu faktör yapısı, iç tutarlılığı, test tekrar-test güvenirliği, ölçeğin iki-yarım güvenirliği, madde-test korelasyonu açısından değerlendirilmiştir.

Bulgular:
MATCH Ölçeğinin iyi bir iç tutarlılığa ve güvenilirliğe sahip olduğu saptandı. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,737 olup alt boyutları 0,69 ile 0,75 arasında bulundu. Açımlayıcı faktör analizi, ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçekte toplam korelasyon değeri 0,40'ın altında olan madde bulunmamaktadır. Bu nedenle 9 maddenin tamamının güvenirlik değerinin yüksek olması nedeniyle hiçbir madde çıkarılmamıştır.

Sonuç:
Mevcut çalışmanın sonuçları, MATCH Ölçeğinin Türkçe versiyonunun iç tutarlılık da dahil olmak üzere iyi psikometrik özellikler bulundurduğunu göstermektedir. Türkiye'de koruyucu hekimlik uygulamalarının en değerli merkezi olan aile sağlığı merkezleri ve birinci basamak sağlık merkezlerinde kronik hastalığı olan hastaların motivasyon durumunu ve sağlığı değiştirmeye yönelik tutumlarını değerlendirmek için değerli bir araç olabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Sigara Bırakma Polikliniğine Başvuran Hastalarda Bupropion Tedavisinin Başarısının ve Yan Etkilerinin Araştırılması

Sözdar Aydeniz[1], Hilal Özkaya[1]

1. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi
2. 34307 İstanbul, Türkiye E-mail: sozdaraydeniz@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Sigarayı bırakma, nikotin bağımlılığı, bupropion hidroklorür, aile hekimliği, koruyucu hekimlik

Amaç:
Bu çalışmada sigara bırakma polikliniğine başvuran hastalarda sigara bırakma başarısını öngörü ölçeği ve bağımlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda Bupropion tedavisinin sigarayı bıraktırma başarısının ve yan etkilerin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Araştırmaya Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Sigara Bırakma polikliniğine 01.04.2023 ile 30.04.2023 tarihleri arasında başvuran ve bupropion tedavisi için uygun olan 240 birey alınmıştır. Polikliniğimize sigara bırakmak için başvuran kişilere tarafımızca literatür incelemesi sonucunda hazırlanan sosyodemografik verileri ve sigara içmeye yönelik durumu sorgulayan, Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT) ve Sigarayı Bırakma Başarısını Öngörü Ölçeği (SBBÖÖ) 'ni içeren toplam 30 soruluk anket uygulandı ve Bupropion tedavisi başlandı. Bir ay sonraki kontrole çağrılan hastlara 6 sorudan oluşan 2. anket uygulandı ve bu şekilde sigarayı bırakma oranı, bırakmasında/bırak(a)mamasında etkili olan faktörler ve bu tedavide görülen yan etkiler değerlendirildi.

Bulgular:
Bu çalışma yaşları 18 ila 66 arasında olan toplam 240 hasta ile yapılmıştır. Katılımcıların %40,8'inin (n=98) bupropion tedavisi sonrası sigarayı bıraktığı, %42,1'inin (n=101) sigarayı bırakmadığı ama azalttığı, %17,1'inin (n=41) sigarayı bırakamadığı belirlenmiştir.
Bupropion tedavisi sonrası sigarayı bırakamayanların sigarayı bırakan gruplara kıyasla bağımlılık düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Sigarayı bırakanların diğer gruplara kıyasla SBBÖÖ puanı daha yüksek bulunmuştur.
Çalışmamızın sonuçlarına göre katılımcıların %47,9'unun (n=115) bupropion tedavisi sonrası bir yan etki gördüğü, %52,1'inin (n=125) bupropion tedavisi sonrası herhangi bir yan etki görmediği belirlenmiştir.
Katılımcılardan bupropion tedavisi sonrası yan etki görenlerin, sırasıyla en çok; %54,7'sinin (n=64) uykusuzluk, %28,2'sinin (n=33) bulantı, %23,9'unun (n=28) Sinirlilik/Endişe hali ve %18,8'inin (n=22) baş ağrısı gibi yan etkiler gördüğü belirlenmiştir.

Sonuç:
Çalışmamızda bupropion başlanan katılımcıların bir aylık süre sonunda %40,8'inin bupropion tedavisi sonrası sigarayı bıraktığı, %42,1'inin ise sigara miktarını azalttığı görülmektedir. Birincil korumada önemli bir yeri olan sigarayı bıraktırma tedavilerinin etkinliğinin halen bu konuda mücadeleye devam etmeye yetecek düzeyde olduğu düşünülmektedir.

Sözel Bildiri / Araştırma

SİGARA VE DUMANSIZ TÜTÜN (MARAŞ OTU) KULLANANLARDA KİŞİLİK TİPLERİNİN BELİRLENMESİ

Hüseyin Üçer[1], Hamit Sırrı Keten[2], Feyza Nur Özbahar[3]

1. Şehit Uzman Çavuş Raşit Atçı Aile Sağlığı Merkezi, 46000 ONİKİŞUBAT, Türkiye E-mail: drhuseyinucer@gmail.com
2. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
3. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: sigara, maraş otu, kişilik tipi

Amaç:
Tütün dünya çapında her yıl 8 milyondan fazla insanın ölümünden sorumludur (Dünya Sağlık Örgütü [WHO],Alıntı2020b). Dünya çapında dumansız tütünün 2017'de 356 milyon kişi tarafından kullanıldığı bildirilmiştir (Arora et al., 2020). Maddeye bağlı ve davranışsal bağımlılıklar son derece yaygındır ve önemli bir halk sağlığı sorununu temsil eder. Madde bağımlılığının etyolojisinde bireysel etkenler; genetik yüklülük, kişilik özellikleri, stresle başa çıkmada zorluk ve psikiyatrik hastalıklar sayılabilecek faktörler arasındadır. Bu çalışma, Kahramanmaraş'ta bir Aile Sağlığı Merkezine gelen hastaların kişilik özellikleri ile sigara içme ve dumansız tütün(maraş otu) (MO) kullanma durumları arasında bir ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışmaya Kahramanmaraş merkezde bulunan bir aile sağlığı merkezine başvuran kronik rahatsızlığı bulunmayan ve herhangi bir psikiyatrik tanı ve tedavi almamış bireylerden gönüllü olarak çalışmaya katılmayı kabul eden 156 kişi alınmıştır. Katılımcılara kişilik özelliklerini değerlendirmek için Eysenck Kişilik Envanteri(EKE) ile nikotin bağımlılığını değerlendirmek için Fagerström nikotin bağımlılık testi uygulanmıştır.
Normal dağılıma sahip olmayan iki bağımsız grup kıyaslamasında Mann Whitney U testi, üç veya üçten fazla bağımsız grup kıyaslamasında Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Son olarak, Eysenck Kişilik Envanterinin alt boyutlarından nörotisizm, Dışa dönüklük, psikotisizm ve yalan alt ölçek puanları arasındaki ilişkilerin belirlenebilmesi için çoklu varyans analizi (MANOVA) yapılmıştır.

Bulgular:
Çalışmaya 156 kişi katılmıştır. Yaş ortalaması 40±74 idi. Tüm katılımcıların Eysenck kısa envanterden aldıkları ortalama puanlara bakıldığında Nörositizm ortalama puanı 2,51±1,79 dışadönük ortalama puanı 3,96±1,76 psikotizm ortalama puanı 1,13±0,97 ve yalan ortalama puanı 4,80±1,28. Fagerström ölçeğine göre tüm katılımcıların %44.9'u yüksek bağımlı iken %55,1'i orta ve düşük bağımlı olarak tespit edildi.

Sonuç:
Fagerström bağımlılık düzeyi ve tütün kullanımı ile Eysenck envanteri alt boyutları arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Dışadönüklük boyutunda 40 yaş ve altı daha yüksek ortalama puan aldı. Psikotizm boyutunda bekarların daha yüksek puana sahip oldukları görüldü. İlköğretim grubunun yalan alt boyutu puanı anlamlı olarak daha yüksekti. Tütünle mücadelenin psikososyal yönünü ele alan daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Tip 2 diabetes mellitus ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3 seviyelerinin sistemik inflamasyon indeksleri üzerine etkilerinin değerlendirilmesi

Ayşen Kutan Fenercioğlu[1], Mustafa Sait Gönen[2], Hafize Uzun[2], Nurver Sipahioğlu[2], Günay Can[2], Ebru Taş[2], Hande Mefkure Özkaya[2], Zehra Kara[2]

1. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 34722 İstanbul, Türkiye E-mail: aysen.fenercioglu@iuc.edu.tr
2. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Anahtar Kelimeler: Tip 2 diabetes mellitus, prediyabet, 25-hidroksivitamin D3, sistemik inflamasyon indeksleri

Amaç:
Bu çalışmada, Tip 2 diyabetes mellitus (T2DM) ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3 (Vit D) seviyeleri ile sistemik inflamasyon indekslerinden Nötrofil/lenfosit oranı (NLO), trombosit/lenfosit oranı (TLO), Monosit/lenfosit oranı (MLO), sistemik immün-inflamasyon indeksi (Sİİ) ve sistemik inflamatuar cevap indeksi (SİRİ) arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı ve bu ilişkiyi sağlıklı kişilerdeki Vit D seviyeleri ile sistemik inflamasyon indeksleri arasındaki ilişki ile karşılaştırmayı hedefledik.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamızda, 30-60 yaş arası yeni tanı almış ve komplikasyonu olmayan T2DM (n:94) ve prediyabet (n:84) hastaları çalışma grubunu oluştururken yine aynı yaş grubundan hiçbir kronik hastalığı olmayan sağlıklı kişiler (n:113) kontrol grubunu oluşturmaktadır. Katılımcıların kanlarından 25-hidroksivitamin D3 seviyeleri ile birlikte inflamasyon indekslerinden NLO, TLO, MLO, Sİİ, SİRİ, fibrinojen ve CRP (C-reaktif protein) karşılaştırıldı. Sİİ = [(trombosit sayısı × nötrofil sayısı)/lenfosit sayısı] ve SİRİ = [(nötrofil sayısı × monosit sayısı)/ lenfosit sayısı] formülleri ile hesaplandı. Gruplararası karşılaştırmalarda Kruskal Wallis Dunn testi kullanıldı. Parametreler arasında ilişki değerlendirmesinde Pearson korelasyon testi kullanıldı.

Bulgular:
T2DM grubunun CRP ($p< 0,001$) ve fibrinojen ($p< 0,001$) değerleri prediyabet ve sağlıklı gruba göre anlamlı derecede daha yüksekti. Aynı şekilde prediyabet grubunun CRP değerleri sağlıklı gruba göre anlamlı derecede daha yüksek bulundu ($p< 0,001$). T2DM grubunun NLO değerleri sağlıklı gruba göre anlamlı derecede daha yüksekti ($p= 0,006$). T2DM grubunun SİRİ değerleri prediyabet ve sağlıklı gruba göre anlamlı derecede daha yüksekti ($p=0,01$). T2DM grubunda serum 25-hidroksivitamin D3 seviyeleri ile Sİİ arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulundu ($r= -0,242$ $p=0,019$).

Sonuç:
T2DM hastalarında NLO ve SİRİ yeni nesil inflamasyon indekslerinden en anlamlı şekilde kullanılabilecek olan belirteçlerdir. Bunun yanısıra yine T2DM hastalarında Sİİ'nin serum Vit D seviyeleri ile bir ilişkisi bulunmuş olup bu konu daha fazla sayıda çalışmalarla açıklığa kavuşturulmalıdır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Tip 2 Diyabet Tanılı Geriatrik Yaş Grubunda Proteinüri Varlığı ile ACEİ/ ARB Kullanımının Değerlendirilmesi

Ayşegül Erol, Seda Özmen Sever, Güzin Zeren Öztürk

SBÜ Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye. E-mail: a.erol9533@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Diyabetes Mellitus, Proteinüri, Antihipertansifler

Amaç:
Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği Diyabetes Mellitus kılavuzuna göre, kan basıncı(KB) kontrolü sağlanması, diyabetik nefropati riskini azaltır ve ilerlemesini yavaşlatır.Bu çalışmada; 65 yaş ve üstü Diyabetes Mellitus(DM) tanılı bireylerde,tam idrar tetkikinde proteinüri görülme sıklığı ve ACE İnhibitörü/ARB(Anjiotensin Reseptör Blokörleri) kullanımını değerlendirmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışma retrospektif, kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır.Çalışmaya,1 Eylül 2022-1 Nisan 2023 tarihleri arasında Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği'ne bağlı polikliniğe başvuran,65 yaş ve üstü,DM tanılı bireyler dahil edilmiştir.Kişilerin yaş, cinsiyet, tam idrar tetkikinde proteinüri varlığı,HbA1c değerleri,kreatinin(Kre),potasyum(K) ve ACEİ/ARB grubu ilaç kullanımı verileri taranmıştır.Verilerin analizinde SPSS 25.0 programı kullanılmıştır,$p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmaya 171 kişi dahil edildi.Katılımcıların %62'si(n=106) kadın ve yaş ortalaması 72,4±5,60(min:65, max:91) idi.Ortalama HbA1c değeri 6,80± 1,22(min=5,1,max=11,9) idi.Tam idrar tetkikinde protein pozitif saptanan 33 kişi(%19,3) mevcuttu.Katılımcıların Kre değeri ortalamaları 0,93±0,30 (min:0,43,max:2,54) ve Kre değeri 1,1'den yüksek 36(%21) kişi idi.K değerleri ortalama 4,76±0,46(min:3,16,max:6,07) idi ve hiperpotasemi 7(%4) katılımcıda saptandı.Katılımcıların %65,5'inin(n:112) ACE İnhibitörü veya ARB grubu ilaç kullanımı var iken çoğunluğu ARB grubu ilaç kullanıyordu (n=76,%44).Katılımcılar arasında proteinürisi olan bireylerin çoğunluğunu istatistiksel olarak anlamlı farklılıkla erkek bireyler oluşturmaktaydı (p:0,029).Proteinüri varlığı ile ACEİ/ARB grubu ilaç kullanımı karşılaştırıldığında,proteinürisi olan bireyler daha fazla bu grup ilaçları kullanmasına rağmen aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır(p:0,385).Katılımcıların ilaç kullanımı ile Kre düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç kullanan grubun istatiksel olarak anlamlı farklılıkla Kre düzeyi daha yüksek saptanmıştır(p:0,009).K düzeyi ile ilaç kullanımı arasında ise anlamlı bir fark saptanmamıştır(p:0,784). Katılımcıların proteinürisi olup olmama durumu ile HbA1c,Kre ve K düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (sırasıyla; p:0,697, p:0,366, p:0,943).

Sonuç:
Diyabetli hastalarda en önemli morbidite ve mortalite nedenlerinden biri olan nefropatinin takibi önemlidir.Çalışmamızda proteinürisi olan bireyler daha fazla ACEİ/ARB grubu ilaçları kullansa da anlamlı bir fark saptanmamıştır.Özellikle birinci basamakta her vizitte tam idrar tahlili yapılması, senelik olarak da kreatinin ve eGFR kontrolü yapılması,gerekli hastaların üst merkeze sevk edilmesi nefropatinin tespiti açısından değerlidir.

Sözel Bildiri / Araştırma

TİP 2 DİYABETES MELLİTUS HASTALARINDA KOKU BOZUKLUĞUNUN PREVALANSI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

Seda Demiray[1], Sıtkı Berat Tanfer[2], Hüseyin Çetin[3], Engin Ersin Şimşek[3]

1. Kartal Dr Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, 34200 KARTAL, Türkiye E-mail: sedademiray298@gmail.com
2. Şanlıurfa Bozova 1 No'lu Aile Sağlığı Merkezi
3. Kartal Dr Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi

Anahtar Kelimeler: Diyabetes Mellitus, mikrovasküler komplikasyonlar, Koku bozukluğu, ASOF koku anketi Türkçe versiyonu

Amaç:
Diyabetes Mellitus (DM) epidemik oranlara ulaşmış kronik bir hastalık olup mikrovasküler ve makrovasküler komplikasyonları ile önemli bir mortalite ve morbidite nedenidir. Diyabette glukotoksisitenin retinaya, glomerüllere ve periferik sinirlere etkisi iyi bilinmektedir. Koku disfonksiyonuyla ilişkili problemler diyabette yaşam kalitesinin bozulmasının ötesine uzanabilir. Koku disfonksiyonuna bağlı beslenme alışkanlıklarındaki değişiklikler uzun dönemde metabolik kontrolü etkileyebilmektedir. Çalışmamızın amacı Tip 2 DM hastalarında koku bozukluğunun prevalansı, ilişkili ve eşlik eden faktörlerin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma olgu kontrol tipinde gözlemsel-analitik bir çalışma olarak planlanmıştır. Çalışmamızın olgu gurubu diyabetik katılımcılardan, kontrol gurubu ise diyabet tanısı olmayan katılımcılardan oluşmaktadır. Çalışmamızın olgu gurubu tip 2 DM tanılı 156 katılımcıdan, kontrol gurubu ise diyabet tanısı olmayan 161 katılımcıdan oluşmaktadır. Çalışmaya toplam 317 gönüllü katılımcı dahil edilmiştir. Olgu gurubunu oluşturan tip 2 DM tanılı katılımcıların diyabet tedavileri, diyabet süreleri ve diyabete bağlı komplikasyonları detaylı olarak sorgulanarak kaydedilmiştir. Katılımcıların laboratuvar parametreleri retrospektif olarak incelenmiştir. Katılımcılara “Koku Alma Fonksiyonu ve Koku ile ilişkili Yaşam Kalitesi Öz-Değerlendirme Anketi (ASOF) Türkçe versiyonu” yapılmış olup, koku alma kapasitesi ve bununla ilişkili yaşam kalitesi değerlendirilmiştir. Tüm analizlerde $p<0,05$ değerleri anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmaya dahil edilen 317 katılımcının 135 (%42)’si erkek, 182 (%58)’si kadındı. Olgu ve kontrol gurubunun genel özellikleri (yaş, cinsiyet, eğitim, gelir vb.) arasında anlamlı farklılık bulunmamaktaydı. ASOF anketinin alt ölçeklerinden olan “Bildirilen kokuları algılama kapasitesinden” alınan puanlar kıyaslandığında, olgu grubunda belirli kokuları algılama kapasitesi skoru düşük olanların sayısı 14 (%9) iken, bu oran kontrol grubunda 0’dır ($p=0,000$). Koku ile ilişkili yaşam kalitesi ölçek puanlarına bakıldığında, olgu grubunda koku ile ilişkili yaşam kalitesi yetersiz katılımcı sayısı 34 (%21.8), bu sayı kontrol grubunda 14 (%8.7) olarak tespit edilmiştir ($p=0,002$)

Sonuç:
Yapılan bazı çalışmalarda koku işlev bozukluğu taramasının, diyabetik nöropati gibi mikrovasküler komplikasyonların tanınmasında erken belirteç olabileceğinden bahsedilmiştir. Bizim çalışmamızda da olgu ve kontrol grupları arasında koku fonksiyonu ve kokuyla ilişkili yaşam kalitesi ölçeklerinden aldıkları skorlar arasında anlamlı farklılıklar mevcuttu.

Sözel Bildiri / Araştırma

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tabi Bulundukları Disiplin Talimatnamelerine Dair Bilgilerinin Değerlendirilmesi

Fethi Sada Zekey, Kübra Uyar Zekey

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 66900 MERKEZ, Türkiye. E-mail: fszekey@yahoo.com

Anahtar Kelimeler: Disiplin Talimatnamesi, Aile Hekimliği, Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi

Amaç:
Üniversite hayatı bireylerin genellikle 18 yaş ve üzeri hayata geçiş sürecinde yetişkin birer birey olarak sorumluluklarını kendilerinin üstlendiği döneme karşılık gelmektedir. Üniversitelerin birinci yılında kayıt yaptıran öğrencilere yönelik farklı içerikli oryantasyon programları başlangıç haftalarında organize edilmektedir. Bu programlar kapsamında üniversite öğrencilerinin görev yetki ve sorumlulukları onlara anlatılmaktadır. Bu uygulamaların tıp fakültesi öğrencilerindeki durumunu tespit etmeye yönelik olarak bu çalışma ile katkı sunmayı hedefledik.

Gereç ve Yöntem:
Tanımlayıcı kesitsel tipteki bu çalışmanın evrenini Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencileri oluşturmaktadır. 01/05/2023-30/05/2023 tarihleri arasında çalışmaya katılmaya gönüllü 261 öğrenciye Yozgat Bozok Üniversitesi Öğrenci Mevzuat ve Yönetmelikleri kapsamında hazırlanmış olan anket uygulandı. Sayısal veriler standart sapma, ortalama, kategorik değişkenler sayı ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistiki yöntemle değerlendirildi. Kategorik değişkenlerin değerlendirilmesinde ki kare methodu, numerik değişkenlerin değerlendirilmesinde student t testi ve tek yönlü ANOVA kullanıldı.

Bulgular:
01/05/2023-30/05/2023 tarihleri arasında çalışmaya katılmaya gönüllü 261 öğrenciye Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesinde anket uygulandı. Öğrencilerin 223'ü(%85,5) disiplin talimatnamelerine dair eğitim almadığını belirtirken 27'si(%10,3) eğitim alıp almadığını hatırlamamaktaydı. Yalnızca 11 öğrenci(%4,2) bu konuda eğitim aldığını belirtmişti. Disiplin talimatlarına dair eğitim alanlar ve almayanlar arasında anlamlı derecede fark bulunmakta idi ($p<0.05$). Öğrencilerin büyük bir kısmının (%85,5)eğitimleri olmamasına rağmen 152'si(%58,3) eğitim ihtiyacı duymadığını belirmekte idi.Öğrencilik hayatında en sık karşılaşılan suçlar arasında yer alan sınavlarda kopyaya teşebbüs girişiminin cezai müeyyidesi sorgulandığında ise öğrencilerden yalnızca 31'i(%12) ceza karşılığını doğru bilmekteyken bilmeyenler ve bilenler arasında anlamlı derecede fark vardı($p<0,05$).

Sonuç:
Aile Hekimliğinin kapsayıcı kimliği altında Yozgat Bozok Üniversitesi Dönem 6 Aile Hekimliği Staj Programında 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ve Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Kadro Standartları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönergeyi içeren teorik dersler yapılmakta olup her hekimin sahaya çıkmadan tabi olacağı kurallara dair genel bilgilendirme eğitimi verilmektedir. Tıbbi nosyonun sadece tıbbi bilgileri değil hekimliğin yöneticilik vasfını da içermesi kapsamında bu konularda daha geniş ölçekli çalışmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Tıpta Uzmanlık Tezlerinde Yeni Bir Trend: Yapay Zekâ Kullanımı

Hatice Tuba Akbayram[1], Mustafa Demir[2], Hamit Sırrı Keten[2]

1. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 27600 ŞAHİNBEY, Türkiye E-mail: tubaakbayram@gmail.com
2. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, sağlık, tıp, tez

Amaç:
Öğrenme ve problem çözme gibi insan bilişsel işlevlerini taklit eden bilgisayar sistemleri olarak tanımlanan yapay zekânın, son zamanlarda sağlık alanında ve bilimsel araştırmalarda kullanımı giderek artmaya başlamıştır. Bu çalışmada Türkiye'de yapay zekâ kullanılan tıpta uzmanlık tez çalışmaları incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem:
Yüksek Öğretim Kurulu'nun "Ulusal Tez Merkezi" sitesinde tez başlıkları ve özette "yapay zeka/ yapay zekâ" kelimelerinin kullanıldığı tıpta uzmanlık tezleri incelendi. Yapay zekânın yöntem olarak kullanılmadığı tezler çalışmadan çıkarıldı. Çalışmadan elde edilen bulgular yüzde, frekans kullanılarak analiz edildi.

Bulgular:
İncelenen 46 tez çalışmasının 2008-2023 yılları arasında yapıldığı ve 23 farklı anabilim dalına ait olduğu bulundu. Tezlerin ait olduğu anabilim dalları ve tez sayıları; radyoloji 11, acil tıp 4, aile hekimliği 4, çocuk sağlığı ve hastalıkları 3, üroloji 2, ortopedi 2, kadın hastalıkları ve doğum 2, anestezi 2, nükleer tıp 2, adli tıp 1, biyokimya 1, fizyoloji 1, enfeksiyon 1, göz 1, göğüs 1, kulak burun boğaz 1, çocuk cerrahisi 1, çocuk ve ergen ruh sağlığı 1, genel cerrahi 1, göğüs kalp damar cerrahisi 1, beyin sinir cerrahisi 1, nöroloji1, psikiyatri 1 olarak saptandı. Araştırma tiplerine göre tezlerin büyük çoğunluğunun (n=31, %67,4) retrospektif özellikte olduğu bulundu. Tezlerin yöntem bölümü incelendiğinde en fazla (n=30, %65,2) radyolojik görüntüleme bulgularının değerlendirildiği görüldü. On bir çalışmada manyetik rezonans görüntüleme (MRG), 9 çalışmada bilgisayarlı tomografi (BT), 4 çalışmada ultrasonografi, 2 çalışmada sintigrafi, 2 çalışmada radyografi, 1 çalışmada kemik mineral yoğunluğu, 1 çalışmada ultrasonografi ve sintigrafi verilerinin birlikte değerlendirildiği bulundu. Geri kalan 16 çalışmada radyolojik görüntüleme yöntemleri dışında, ses ve görüntü verileri, biyopsi örnekleri, kan ve idrar tetkikleri, muayene bulguları ve yazılım programlarının bulgularının kullanıldığı saptandı.

Sonuç:
Yapay zekânın son yıllardaki tez çalışmalarında giderek kullanımının arttığı görülmüştür. En çok radyoloji alanında çalışmaların yapıldığı ve radyolojik görüntüleme verilerinden yararlanıldığı bulunmuştur. Gelecekte yapay zekâdan yararlanarak literatüre katkı sağlayacak farklı tez çalışmaları yapılabilir.

Sözel Bildiri / Araştırma

TÜRKİYE'DE EVLİ KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANSIN CİNSEL YAŞAM KALİTESİ VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİLERİ

Burcu Korkut[1], Nergiz Sevinç[1], Didem Adahan[2]

1. Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 78600 SAFRANBOLU, Türkiye E-mail: burcukorkut@karabuk.edu.tr
2. LÖSEV - LÖSANTE Çocuk ve Yetişkin Hastanesi

Anahtar Kelimeler: Üriner İnkontinans, Kadın, Cinsel Yaşam Kalitesi, Anksiyete

Amaç:
Üriner inkontinans (Üİ); özellikle doğum öncesi ve doğum sonrası dönemdeki kadınları etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu çalışmanın amacı ; Üİ' si olan ve olmayan evli kadınları cinsel yaşam kalitesi ve anksiyete düzeyleri açısından karşılaştırmak ve ayrıca bu kadınlarda yaşam kalitesi ve anksiyete düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışma; 15 Eylül -15 Aralık 2021 tarihleri arasında Karabük Toplum Sağlığı Merkezi'nde gerçekleştirilmiş bir vaka-kontrol çalışmasıdır. Çalışma kapsamında ulaşılan 18-65 yaş arası 660 evli kadın üriner inkontinansı (Üİ) olan ve olmayan olarak iki gruba ayrıldı. Anket formu oluşturulurken Cinsel Yaşam Kalitesi – Kadın Ölçeği ile Beck Anksiyete Ölçeği kullanıldı. Anket toplam 53 sorudan oluşmakta olup ; yaş, eğitim durumu gibi sosyodemografik özellikleri değerlendiren 14 soru, cinsel yaşam kalitesini ölçen 18 soru ve anksiyete düzeyini belirleyen 21 soru içermekteydi.

Bulgular:
Çalışmaya 330'u üriner inkontinansı (Üİ) olan (median yaş 50) ve 330'u üriner inkontinansı olmayan (median yaş 47.5) 660 kadın (tüm kadınlar için median yaş 48) dahil edilmiştir. Üİ' si olan kadınların yaşı, eğitim seviyesi , gelir düzeyi, çalışma oranı, partus, abortus ve küretaj sayısı, kronik hastalık ve ilaç kullanma oranı Üİ' si olmayan kadınlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzede daha yüksekti (tüm parametreler için $p<0.05$). Üriner inkontinansı olan kadınların Ortalama Cinsel Yaşam Kalitesi – Kadın Ölçeği (CYKÖ-K) puanlarının toplamı, Üİ 'si olmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşüktü (ortalama CYKÖ-K puanları sırasıyla 37,8 ve 66,7; $p<0,001$). Üİ' si olan kadınların Beck Anksiyete Envanteri(BAE) toplam puanları Üİ' si olmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksekti (ortalama BAE puanları sırasıyla 27 ve 16; $p<0,001$). Diğer taraftan üriner inkontinansı olmayan kadınlarda; cinsel yaşam kalitesi ile anksiyete düzeyleri arasında negatif korelasyon saptandı (Spearman's rho= - 0.163, $p=0.003$).

Sonuç:
Mevcut analizler, üriner inkontinansın kadın psikolojisini ve cinsel yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Sözel Bildiri / Araştırma

Van YYÜ Aile Hekimliği Polikliniklerine Başvuran Yetişkin Bireylerde Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yöneliminin Saptanması ve Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Yöneliminin Sağlık Okuryazarlığı ile İlişkisini İnceleyen Bir Anket Çalışması

Jale Aydemir[1], Mehmet Emin Layık[2]

1. Van Tuşba 1 Nolu aile Sağlığı Merkezi
2. Söke Fehime Faik Kocagöz Devlet Hastanesi, 09200 SÖKE, Türkiye E-mail: eminlayik07@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp, Sağlık Okuryazarlığı, Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeği

Amaç:
Sağlık okuryazarlığı; sağlığı geliştirme ve koruma için bilgiye erişebilme, anlayabilme ve kullanabilme yeteneğini belirleyen bilişsel ve sosyal becerileri ifade eder. İnsanlar uzun yıllardır sağlığını geliştirmek ve korumak için, yadsınamayacak düzeyde, modern tıp dışında tedavi arayışları içerisinde olmuşlardır. Bu arayış, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) kavramının doğmasına neden olmuştur.
Bu çalışmamızda bireylerin GETAT hakkındaki bilgi, tutum ve davranışlarını ile sağlık okuryazarlığı düzeylerine bakmak ve sağlık okuryazarlığı düzeyinin GETAT yönelimi ile ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem:
Bu çalışma Van YYÜ Aile Hekimliği polikliniklerine, Mayıs 2021-Ekim 2021 tarihleri arasında başvuran 18-65 yaş arasında, okuryazar ve çalışmaya katılmayı gönüllü olan, 200 yetişkin bireyin dahil edildiği kesitsel tanımlayıcı tipte bir anket çalışmasıdır. Çalışma anketini sosyodemografik veriler ve GETAT kullanımına yönelik soru formu ile Yetişkin Sağlık Okuryazarlığı Ölçeğinin (YSOÖ) olduğu 39 soru oluşturmaktadır.
Veriler sürekli değişkenler ve kategorik değişkenler olarak analiz edilmiştir.

Bulgular:
Çalışmamıza katılanların yaş ortalaması 34,02 idi. GETAT hakkında bilgi sahibi olanlar, katılımcıların %69,5'ini oluşturmaktadır. %51,8 oranla en çok internet/radyo/televizyondan bilgi alınmıştı. En çok bilinen ve uygulananlar sülük ve kupaydı. GETAT'ı bilen bireylerde kullanma oranı %37,4 saptandı. %82,7 ile çoğunluğu fayda gördüğünü belirtmiş, zarar gördüğünü belirten olmamıştı. GETAT yöntemleri en çok ev oramın da ve sağlık çalışanı olmayanlar tarafından uygulanmıştı. Lise-üniversite mezunları, sağlık durumu iyi olanlar, öğretmen, öğrenci ve sağlık çalışanlarında GETAT uygulaması kullanmayanlar daha fazlaydı. Kadınlar, kentte yaşayanlar, lise-üniversite mezunları, sosyal güvencesi olanlar, sağlık durumunu 'iyi' olarak değerlendirenler ve kronik hastalığı olmayanlarda sağlık okuryazarlık düzeyi daha yüksek bulundu. Kullandığı GETAT yöntemini evde uygulayan bireylerin YSOÖ puan ortalamaları anlamlı şekilde daha düşük bulundu.

Sonuç:
Çalışmamızın sonuçlarına göre GETAT ile ilgili toplumun çoğunluğu bilgi sahibidir. Her 4 kişiden biri bir GETAT yöntemi kullanmaktadır. GETAT'a karşı toplumun artan ilgisi göz ardı edilmemeli, bireylerin GETAT yöneliminde doğru kararlar almaları için sağlık okuryazarlığını geliştirici girişimlerde bulunulmadır. Birinci basamak hekimleri GETAT konusunda gerekli bilgi donanımına sahip olmalı ve topluma rehberlik edebilmelidir.

Sözel Bildiri / Araştırma

Yeni tanı almış tip 2 diyabetes mellitus ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3'ün pro-inflamatuar rolü

Ayşen Kutan Fenercioğlu[1], Nurver Turfaner Sipahioğlu[2], Mustafa Sait Gönen[2], Hafize Uzun[3], Günay Can[2], Ebru Taş[2], Zehra Kara[2], Hande Mefkure Özkaya[2]

1. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 34098 İstanbul, Türkiye E-mail: aysen.fenercioglu@iuc.edu.tr
2. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
3. İstanbul Atlas Üniversitesi

Anahtar Kelimeler: Diyabetes mellitus, prediyabet, 25-hidroksivitamin D3, pro-inflamatuar belirteçler, akut faz reaktanları

Amaç:
Çalışmamızda yeni tanı almış tip 2 diyabet (T2DM) ve prediyabet hastalarında serum 25-hidroksivitamin D3 (Vit D) eksikliği ve yetersizliğinin inflamasyonun başlaması üzerindeki pro-inflamatuar etkilerini ortaya koymayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem:
Çalışmamız, bir üniversite merkezinde yaşları 30-60 arasında değişen 291 katılımcıyla gerçekleştirildi. Çalışma grubu, yeni tanı almış herhangi bir komplikasyonu veya başka bir kronik hastalığı olmayan 84 prediyabet ve 94 T2DM hastasından oluşturuldu. Kontrol grubu, herhangi bir kronik hastalığı olmayan 113 sağlıklı katılımcıdan oluşturuldu. Katılımcıların serumlarında akut faz reaktanlarından C-reaktif protein (CRP), fibrinojen, ferritin ve pro-inflamatuar belirteçlerden interlökin-1β (IL-1β), interlökin-6 (IL-6), interlökin-8 (IL-8), tümör nekroz faktörü-α (TNF-α), nükleer faktör kappa-B (NF-κB) ve mitojenle aktifleştirilen protein kinaz (MAPK) bakıldı. İnflamasyon belirteçleri ve D vitamini düzeylerinin çalışma grubu ile kontrol grubu arasında karşılaştırılmasında ANOVA bonferonni ve Kruskal Wallis Dunn testleri kullanıldı. Diyabetik ve prediyabetik grupta, D vitamini düzeyi normal olanlar ile D vitamini eksikliği ve yetersizliği olanlarda inflamasyon belirteçlerinin karşılaştırılmasında Kruskal Wallis Dunn testi kullanıldı. D vitamini düzeylerine göre inflamasyon belirteçlerinin gruplar arası korelasyon analizi Pearson ve Spearman korelasyon testleri ile yapıldı.

Bulgular:
Yaş, cinsiyet ve BMI ile kovaryans analizi yapıldıktan sonra, diyabetik grubun D vitamini düzeyinin, prediyabetik ve kontrol grubuna göre anlamlı derecede düşük olduğu görüldü ($p<0,003$). Pro-inflamatuar belirteçler ve CRP'nin prediyabetik ve diyabetik bireylerde sağlıklı bireylere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu bulundu. Prediyabetik grupta IL-1β, IL-6, IL-8, TNF-α ve MAPK düzeylerinin D Vitamini yetersizliği ve eksikliği olanlarda D Vitamini düzeyi normal olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görüldü. Diyabetik grupta IL-1β, IL-6, IL-8, TNF-α, NF-κB, MAPK ve CRP değerlerinin D Vitamini yetersizliği ve eksikliği olanlarda D Vitamini normal olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi. Gruplararası korelasyon analizleri tüm gruplarda IL-1β, IL-6, IL-8, NF-κB,MAPK düzeyleri ile Vit D düzeyleri arasında negatif korelasyon olduğunu ortaya koydu.

Sonuç:
Çalışmamız hem prediyabetik hem de diyabetik hastalarda D vitamininin inflamasyonun başlatılmasında pro-inflamatuar etkilerini vurgulamaktadır.

Sözel Bildiri / Araştırma

Yüksek Riskli Human Papilloma Virüslerde Genotip İle Gelişen Patoloji İlişkisinin Araştırılması

Büşra Basmacı[1], Altuğ Kut[2], Hatice Cemre Güven[3], Funda Salgür[4], Ali Ayhan[5]

1. MAMAK LOKMAN HEKİM AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ, Ankara, Türkiye E-mail: busrabasmac@gmail.com
2. Başkent Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı
3. Yargıtay Başkanlığı
4. Başkent Üniversitesi Anabilim Dalı
5. Başkent Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: HR-HPV, HPV SEROTİPLERİ, SERVİKAL SMEAR, SERVİKAL KANSER TARAMASI

Amaç:
Çalışmamız ile HR-HPV genotipleriyle enfekte hastalarda serviksin kolposkopik olarak incelenmesinin, histopatolojik değerlendirmenin klinik öneminin ortaya konması, preinvaziv ve invaziv neoplazi bulunma olasılığı yüksek olan hasta gruplarının yönetimine katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem:
Çalışma retrospektif kohort tipinde tasarlanıp, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı'nda yapılmıştır. Çalışma hastenemiz Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniklerine 28.04.2011-31.12.2018 tarihleri arasında başvuran, HR-HPV DNA testi çalışılarak pozitif sonuçlanan 905 kadın dahil edilmiştir. Hastaların demografik ve patoloji verileri retrospektif kaydedilerek karşılaştırılmıştır. Gruplara göre frekans dağılımları arasındaki ilişkiler Ki-Kare testi ve Fisher's Exact testi ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak %95 güven aralığında, $p<0,05$ değeri kabul edilmiştir.

Bulgular:
HPV DNA testi pozitif olan 905 kadın hastanın; yaş ortalaması 39,8±11,1 (20-75 yaş, ort:38), gravida ortalaması 1,4±1,7 (0-10, ort:1), parite ortalaması 0,9±1,1 (0-8 ort:1) idi. 536 (%59,2) olguda tek bir HPV serotipi bulunurken, kalan 369 (%40,8) olgunun çoklu HPV serotipi bulunmaktaydı. HPV serotipleri 16, 18, 31, 33, 45 ve 58 (n=242, %26,7; n=168, %18,6; n=169, %18,7 n=45, %5; n=66, %7,3; n=66, %7,3 sırasıyla) olarak bulunmuştur. HPV16, HPV18, HPV33, HPV39 ve HPV56'ya sahip hastalar 40 yaş öncesi grupta anlamlı olarak daha sık görülmektedir (%32,5, %21,3, %6,3,15,9, %16,7 sırasıyla) ($p=0,001$, $p=0,02$, $p=0,04$, $p=0,04$, $p=0,009$ sırasıyla). HPV18, 31, 39, 68'ın yalnız bulunması ile diğer tiplerle birlikte bulunmasının smear sonucunu anlamlı olarak etkilediği sonucu bulunmuştur ($p=0,001$; $p=0,003$; $p=0,01$; $p=0,002$ sırasıyla).

Sonuç:
HPV16'nın en sık saptanan ve biyopsi sonuçlarına göre patolojik olma potansiyeli en yüksek olarak bulunan serotip olduğu, sigara kullanımının servikal preinvaziv lezyonların oluşumu riskini anlamlı olarak artırdığı bulunmuştur. 905 hasta arasından smearı normal olan 467 hastadan toplam 15 hastada (%3,2) yüksek riskli lezyon saptanmıştır. Ve bu 15 hastadan 9 tanesinin HPV 16,18 dışı diğer HR-HPV tipleriyle enfekte olduğu görülmüştür.

Poster Bildiri / Olgu

2 yılda 20 kilogram vücut ağırlığı kaybettiren iştahsızlığın nedeni ülseratif kolit olabilir mi?

Emre Vuraloğlu[1], Funda Salgür[1], Altuğ Kut[1], Hatice Cemre Güven[2]

1. Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi, Ankara, Türkiye E-mail: emrevuraloglu@gmail.com
2. Yargıtay Başkanlığı

Anahtar Kelimeler: iştahsızlık, karın ağrısı, kilo kaybı, ülseratif kolit

Giriş:
Ülseratif kolit kalın bağırsağın kronik ve tekrarlayıcı inflamasyonudur. Etiyolojide genetik, tetikleyici çevresel faktörler, bozulmuş mikrobiyota ve intestinal immünitede bozulma yer almaktadır. Belirtiler kanlı mukuslu ishal, tenesmus ve karın ağrısıdır. Laboratuvar bulgusu olarak hastalık aktivitesine bağlı sedimantasyon ve C reaktif protein (CRP) yüksekliği, anemi, lökositoz saptanabilir. Tanı, endoskopik ve histopatolojik incelemeyle konulur. Tedavide güncel ilaçlar 5-aminosalisilat(5-ASA), kortikosteroidler, antibiyotikler, immünsupresifler ve biyolojik ajanlardır.

Olgu:
58 yaşında kadın hasta 2 yıldır süregelen aralıklı karın ağrısı yakınmasıyla aile hekimliği polikliniğimize başvurdu. Hastanın ifadesine göre karın ağrısı iştahını azaltmış ve 2 yıl içerisinde istemsiz olarak 20 kilogram kaybetmiş. Eş zamanlı olarak koyu kırmızı renkli ishal atakları oluyormuş. Benzer yakınmalarla 2 yıldır dış merkezlere başvuran hastada ferritin ve hemoglobin değerlerinde düşüklük saptanmış oral demir preparatı başlanmış, ishal yakınmasına yönelik ise probiyotik önerilmiş ancak hasta tedavilerden fayda görememiş. Hastanın sigara ve alkol almadığı, tip-2 diyabetes mellitus tedavisi için SGLT2 inhibitörü, sitagliptin ve metformin aldığı ve hipertansiyon nedeniyle losartan-hidroklorothiazid kombinasyonu kullandığı öğrenildi. Soygeçmişinde annesinin serebrovasküler olay babasının miyokard infarktüsü geçirdiği öğrenildi. Hastanın fizik muayenesinde tüm sistem muayeneleri doğaldı.
İstemsiz bu derece kilo kaybı olan hastada ayırıcı tanıda maligniteler, çölyak, hipertiroidi ve enfeksiyon hastalıkları düşünüldü. Yapılan tetkiklerde patolojik bulgular; ferritin: 2 mcg/L, sedimantasyon 91 mm/saat, CRP 29,8 mg/L ve hemoglobin 7,7 g/dl olarak saptandı. İleri tetkik ve görüntüleme gereken hasta gastroenteroloji bölümüne yönlendirildi, hastaya kolonoskopi yapıldı. Sigmoid ve inen kolon distalinde mukoza ödemli, hiperemik, granüler, dokunmakla frajil, vasküler ağ silinmiş, erozyonlu eksuda alanları belirgin ve tanı ülseratif kolit ile uyumluydu. Gastroenteroloji 5-ASA başlayarak hastayı izleme aldı, 6 ay sonra kontrol kolonoskopi planladı.

Sonuç:
Olguda, belirgin kilo kaybıyla kanlı dışkılama varlığında ön tanı olarak malignite lehine düşünülse de inflamatuar barsak hastalığının akla gelmesi gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Koruyucu hekimliğin yanı sıra tedavi edici ve yönlendirici görevleri de olan aile hekimlerinin hastaları kapsamlı ve bütüncül yaklaşımla değerlendirip gerekli durumlarda ilgili bölümlere yönlendirmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Poster Bildiri / Olgu

Aile Hekiminiz Hayatınızı Nasıl Değiştirebilir? Aktif Şikayeti Olmayan Bir Hastayken Koroner Yoğun Bakım Servisine Yatırılmak: Bir Olgu Sunumu

Ekin Dikmen, Şerif Tuğberk Gezmez, Önder Sezer, Serdar Öztora, Hamdi Nezih Dağdeviren

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 22100 MERKEZ, Türkiye. E-mail: dikmenekin@gmail.com

Anahtar Kelimeler: aile hekimliğinin ilkeleri, stabil angina pektoris, koroner baypass (bypass),

Giriş:
Angina pektoris, miyokard iskemisine bağlı semptomları tanımlamak için kullandığımız birden çok semptomu ifade eden bir terimdir. Hastaların şikayetleri ve klinik bulguları değişken ve bazen sessiz olarak ilerleyebilmektedir. Bu olgu sunumunda eğitim aile sağlığı merkezimize (EASM) reçete tekrarı için gelen bir hastanın, aile hekimliğinin temel ilkeleri gözetilerek sunulan poliklinik hizmeti sayesinde koroner arter baypas ameliyatı olmasına kadar giden hikayesi üzerinden bu ilkelerin klinik pratiğimizdeki etkilerine dikkat çekilmek istenmiştir.

Olgu:
61 yaş erkek hasta, polikliniğimize reçetesinin tekrarı için başvurdu. Aktif şikayeti olmayan hastanın anamnezi derinleştirildiğinde yaklaşık 6 aydır olan, eforla artan (Kanada Kardiyovasküler Cemiyeti Angina Pektoris Sınıflaması Sınıf-3), istirahatle geçen baskı tarzında göğüs ağrısının ve sol kolunda uyuşma şikayetinin olduğunu belirtti. Poliklinikte çekilen elektrokardiyografi tetkiki normal sinüs ritmi çıkmıştır. Hastanın özgeçmişinde 40 yıldır günde 1 paket sigara kullandığı, diabetes mellitus tip 2, hiperlipidemi, hipertansiyon, 2013 yılında miyokart enfarktüsü nedeniyle balon anjiyoplasti operasyonu öyküsü (stentsiz, medikal tedaviyle takip) ve 2016 yılında akut koroner sendrom ön tanısıyla koroner anjiyografisi ve 1 stendi olduğu öğrenildi. Hastamız şikayetleri nedeniyle herhangi bir sağlık kuruluşuna başvurmadığından ve özgeçmişi nedeniyle stabil angina pektoris ön tanısıyla kardiyoloji polikliniği randevusu alındı. Hastanın kardiyoloji polikliniği başvurusu sonrası yatışı yapılmış. Yapılan koroner anjiyografisi sonrasında sol koroner arter proksimalinde %70 kritik darlık, sirkümfleks arterde %90 kritik darlık, sağ koroner arterde stent içinde ve sonrasında %70 diffüz darlık tespit edilmiş. Hasta çoklu damar hastalığı tanısı ile cerrahi konseyde değerlendirilmiş. Yatışından 3 gün sonra kalp damar cerrahisi servisine devredilen hastaya koroner arter baypas cerrahisi yapılmış ve 1 hafta post operatif servis yatışı sonrasında taburculuğu yapılmış.

Sonuç:
Bu sunumda gösterilmeye çalışıldığı gibi aile hekimliğinin temel ilkelerini benimsemiş bir uzman, özgün problem çözme becerisiyle ve kişi merkezli yaklaşımı sayesinde bir terzi gibi hastalarının ihtiyaçlarını ve beklentilerini biçimlendirerek hastasının en etkin sağlık hizmetinden faydalanmasını sağlar. Bu sunumda olduğu gibi bazen hastasının farkında olmadığı asıl ihtiyacını karşılayarak hayatını değiştirebilmektedir.

Poster Bildiri / Olgu

Bir Olgu Eşliğinde Aile Hekimliğinde Özgül Problem Çözme Becerisi

Şeyma Akçalıoğlu, Z. Yelda Özer, Esra Saatçı

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ, 01170 ÇUKUROVA, Türkiye. E-mail: seymakcalioglu@gmail.com

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, larenks kanseri, özgül problem çözme becerisi

Giriş:
Larengeal kanserler, baş-boyun kanserlerinin üçte birini oluşturur ve multifaktöriyeldir. Etiyolojisinde alkol, sigara kullanımı ile iş ortamında toksik maddelere maruz kalınması gibi davranışsal ve çevresel riskler bulunur. Hastalığın belirtileri larenksteki yerleşim yerine göre farklılık gösterir. Ses telleri düzeyinde başlayan bir kanserde ilk belirti ses bozukluğu veya ses kısıklığıdır. Ses tellerinin üst kısmında yerleşimli bir kanserde yutma sırasında belirginleşen kulağa yansıyan boğaz ağrısı, kitle hissi, konuşmanın değişmesi gibi belirtiler görülür.
Bu bildiride bir olgu sunumu eşliğinde aile hekimliği çekirdek yeterliklerinden özgül problem çözme becerisine vurgu yapmak istedik.

Olgu:
Altmış beş yaşında erkek hasta aile sağlığı merkezimize boğaz ağrısı, ses kısıklığı yakınmasıyla başvurdu. Fizik muayenesinde ateş:36,7 0C, tansiyon:117/75 mmHg, nabız:76 dk/ritmik saptandı ve patolojik bulgu yoktu. Özgeçmişinde; 26 yıl önce Behçet hastalığı tanısı vardı. Zaman zaman oral ve genital aftları görülmekle beraber hastalığı remisyonda olup yaralarına topikal tedavi uygulamak dışında sistemik tedavi almamaktaydı. On dokuz yıldır Tip 2 diyabet tanısı da olan hasta 2x1000 mg/gün metformin kullanmaktaydı. Alışkanlıklarında; alkol(-), sigara(+) 40 paket/yıldı. Bu bilgi doğrultusunda anamnezi derinleştirildiğinde yakınmalarının iki aydır devam ettiği öğrenildi. Soy geçmişinde özellik yoktu. Laboratuvar tetkiklerinde; Hemoglobin:14.5g/dL, WBC:8400/µL, Glukoz:123mg/dl, TSH:1.81mIU/L, T4:1.01ng/dL, CRP:1.4mg/L şeklindeydi. Hastaya sigara kullanımı nedeniyle oluşabilecek risklerden bahsedilerek Kulak Burun Boğaz polikliniğine sevk edildi ve yapılan takiplerde hastaya Kulak Burun Boğaz Hastalıkları uzmanı tarafından larenks kanseri tanısı konulduğu ve histopatolojik ve radyolojik incelemeler sonucunda radyoterapiye duyarlı lokal ileri evre olarak belirlenen hastalığın tedavisi için eş zamanlı radyoterapi ve kemoterapiye başlandığı öğrenildi.

Sonuç:
Birinci basamakta çalışan aile hekimlerine sorunlar, ikinci basamakta olduğundan farklı bir şekilde sunulur. Rahatsızlıkların prevalans ve insidansı hastanede görülenden farklıdır ve özgül bir karar verme süreci gerektirir. Larenks kanserleri önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Larenks ve baş-boyun kanserlerinin gelişiminde en önemli risk faktörü sigaradır. Bu olguda boğaz ağrısı ve ses kısıklığı yakınması ile başvuran hastanın ayrıntılı öyküsü alınmış ve özgül problem çözme becerisi ile doğru tanı konabilmiştir.

Poster Bildiri / Olgu

Daha Sağlıklı Bir Gelecek için Hastaları Güçlendirmek: Hipotroidi Hastası Olgu Sunumu

Sena Özge Koç[1], Özge Sarıgül[2], Ersin Akpınar[3]

1. Çukurova tıp fakültesi, 01000 Adana, Türkiye E-mail: kocsenaozge@gmail.com
2. Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi
3. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Hastayı güçlendirmek, Aile hekimliği, Hipotiroidi

Giriş:
Hasta güçlendirme yaklaşımı, sağlık bakım sistemlerinde küresel sağlığın ilgi odağı haline gelmiştir. Güçlendirme yaklaşımında hastaların kendi sağlık bakımlarını yönetme konusunda daha fazla yeteneğe sahip olması, hastaların sağlık süreçlerini ve sağlık sonuçlarını iyileştirmektedir. Bu nedenle sağlığın geliştirilmesinde, hastalıkların yönetiminde ve sağlık sistemlerinin sürdürülebilirliğinde hasta güçlendirme yaklaşımı anahtar bir role sahiptir. Hipotiroidi, tiroid hormonu yetersizliği veya nadiren etkisizliği sonucu ortaya çıkan, metabolik yavaşlama ile karakterize bir hastalıktır. Primer aşikâr hipotiroidide serum TSH yüksek, sT4 düzeyi düşüktür. Hipotiroidi nedenleri; Hashimato Tiroidi, Tiroid cerrahisi, RAI veya boyuna radyasyon tedavisi sonrası, ciddi İyot eksikliği veya İyot fazlalığı, Tiyonamid, Lityum, Amiodaron, Tiroiditler, Hipofiz veya Hipotalamus tümörleri, İnflamatuar hastalıklar, İnfiltratif hastalıklar, Sheehan Sendromu, Hipofiz veya Hipotalamus cerrahi veya ışınlanmasıdır. Hipotiroidide görülen belirtiler ve bulgular; halsizlik, yorgunluk, unutkanlık, kabızlık, ses kısıklığı, ödem, depresyon, hareket ve konuşmada yavaşlama, bradikardi, kalın kaba deri, diyastalik hipertansiyon, saçlarda dökülme, işitmede azalma, menorajidir.

Olgu:
52 yaşında kadın hasta halsizlik, yorgunluk şikayeti ile başvurdu. Yapılan fizik muayenesi doğaldı. Bilinen Hipotiroidi ve Osteoporoz tanıları mevcuttu. Levotiron 75mcg ve Fosavance 75mg/2800 IU kullanmakta olup yapılan kan tetkiklerinde TSH, T4, T3 normal aralıklardaydı. Hastanın geçmiş tıbbi kayıtları incelendiğinde 2021 yılında dış merkezde yapılan Tiroid USG'de: sağ lobda 3mm çapında bir adet hipoekojen nodül izlendiği saptandı. Hastanın Hipotiroidi açısından herhangi bir sağlık kuruluşundan takipli olmadığı öğrenildi. Şikayetleri olması ve uzun zamandır hastane takipli olmaması sebebiyle Tiroid USG istendi ve sonucuyla tarafımıza başvurması planlandı. Mevcut hastalığı ile ilgili yetersiz donanımı olması nedeniyle bilgilendirilerek hastanın tedavi ve takip sürecine olan uyumunun artırılması amaçlandı.

Sonuç:
Aile hekimleri olarak hastanın hastalığı hakkında bilgi ve becerisini artırmak, tutum kazanmasını ve bunu uygulamasını sağlamak hastanın verilen önerileri içselleştirmesi için önemli bir noktada durmaktadır. Aile hekimliği uygulamasında, hasta güçlendirmeyi teşvik etmek için zaten yönlendirilmiş birçok özelliğe sahip olduğu için ve yaygın varlığı, hasta güçlendirmenin ve kendi kendine yönetim eğitiminin tüm hastalara ve toplumlara yaygınlaştırılmasını sağlayabilir niteliktedir.

Poster Bildiri / Olgu

DOKSİSİKLİN KULLANIMINA BAĞLI GELİŞEN ÖZOFAGİAL ÜLSER: BİR OLGU ÖRNEĞİ

Zeynep Meryem Savat[1], Hilal Özkaya1[2], Hacı Ömer Ekici2[3], Başak Can2[3]

1. 1.BAŞAKŞEHİR ÇAM VE SAKURA ŞEHİR HASTANESİ, AİLE HEKİMLİĞİ KLİNİĞİ 2BAŞAKŞEHİR ÇAM VE SAKURA ŞEHİR HASTANESİ, İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ, 34480 BAŞAKŞEHİR, Türkiye E-mail: zmeryem.ms@gmail.com
2. 1.Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul
3. 2. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, İç Hastalıkları Kliniği, İstanbul

Anahtar Kelimeler: Doksisiklin, özofagial ülser, akılcı ilaç kullanımı

Giriş:
Doksisiklinin ana dermatolojik endikasyonu akne vulgarisdir.Sindirim yan etkileri daha sık görülür. Özofagus toksisitesi, tabletler yeterli su alımı ile azaltılabilmektedir. Gastrointestinal yan etkiden kaçınmak için doksisiklini yiyeceklerle birlikte almayı daha tolere edilebilirse, hasta uyumuna teşvik edilebilir. Bu olguda, doksisiklinin yanlış kullanımına bağlı genç hastada gelişen bir özofagus ülserinden bahsedilecektir.

Olgu:
Yirmi üç yaşında erkek hasta retrosternal yanma şikayetiyle polikliniğimize başvurdu.Hikayesinde akne vulgaris tedavisi için doksisiklin kullanımına başladığı,ilk 4 gün boyunca önerildiği şekilde suyla aldığı,5. gün ise susuz olarak doksisiklin kullanıp yattığı öğrenildi. Yatar pozisyonda midede yanma, batma ve ağrı hissi başlayan hastanın sabah polikliniğimize başvurduğu öğrenildi. Anamnezinde başka özelliği olmayan hastanın batın muayenesinde epigastrik hassasiyet mevcuttu.Gastroenteroloji kliniği önerisiyle hastanın oral alımı stoplandı, proton pompa inhibitörü (PPİ) infüzyonu başlandı ve endoskopi planlanarak gastroenteroloji servisine yatışı yapıldı.Hastanın özofagus-gastro-duodenoskopi raporunda özofagus orta kesiminde ortasında eksudası olan 5 cm'lik ülser,antral mukozada hiperemi ve ödem izlendi.Hastaya PPİ 2X1 ve antiasit verildi. Hastanın diyeti R1 sıvı diyetinden başlatıldı.Hastanın vitalleri stabildi. Kontrol hemoglobinde düşüş olmadı.R1 diyet ile oral alımı başlandı.Hastanın semptomlarının gerilemesi üzerine taburculuğa karar verildi.Taburculuk önerileri sert katı gıdalardan kaçınması,yumuşak gıdalar tercih etmesi; doksisiklin ilacını kesmesi önerildi.Taburculuk reçetesinde antiasit 3x2 ve PPİ 2x1 reçete edildi.

Sonuç:
Doksisiklinin sindirim yan etkileri daha sık görülür. Özofagus toksisitesi yeterli eş zamanlı su alımı ile azaltılmıştır.Olgumuzda anamnez ve endoskopik bulgularla, hastaya doksisiklin kullanımına bağlı ilaç özofagial ülser teşhisi konuldu.Doksisiklin tedavisi ve oral alımı kesildi. Antiasit ve PPİ tedavisi başlandı.İlacın süresinden bağımsız olarak tek doz kullanım sonrasında dahi özofageal ülser gelişebilmektedir. Doksisiklin, doğrudan etkiyle özofagus mukozasında hasara neden olur. Akılcı ilaç kullanımı ilkelerince ilaç kullanımında hasta uyumuna teşvik edilmelidir. KAYNAKLAR: 1.Doxycycline.Bonnetblanc JM.Ann Dermatol Venereol. 2002 Jun-Jul;129(6-7):874-82. PMID:12218915 2.Oral Tetracycline-Class Drugs in Dermatology: Impact of Food Intake on Absorption and Efficacy : PMID: 37508248 3.Drug-induced esophageal injury. Akademik Gastroenteroloji 2005;4(1):43-5 4.Esophageal ulcers induced by doxycycline. A Ramírez Ramos, G Valladares, C Barreda Costa PMID: 73368522

Poster Bildiri / Olgu

NONSTEROİD ANTİİFLAMATUAR İLACA BAĞLI GELİŞEN AKUT TÜBÜLOİNTERSTİSYEL NEFRİT: OLGU SUNUMU

Şeymanur Aslan[1], Hilal Özkaya[1], Eren Soyaltın[2]

1. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Aile Hekimliği, BAŞAKŞEHİR, Türkiye E-mail: cseymanur153@gmail.com
2. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Çocuk Nefroloji Kliniği

Giriş:
Tübülointerstisyel nefritler vasküler ve glomerüler yapıların göreceli olarak korunması ile tübülointerstisyel inflamasyonun ve hasarın görüldüğü hastalıklardır.Tübülointerstisyel nefrit tanısı alan yaş ortalaması 12 olan 27 hastanın dahil edildiği bir çalışmada etiyolojinin %44'ünün NSAİİ'lara (nonsteroid antiinflamatuar ilaç) bağlı oluştuğu gösterilmiştir.Bu olgu sunumunda ağrının semptomik tedavisi için NSAİİ kullanımı sonrasında tübülointerstisyel nefrit tanısı alan bir hastadan bahsedilmektedir.

Olgu:
On dört yaşında erkek hasta 3 gündür olan mide bulantısı, bel ağrısı, iştahsızlık ve halsizlik şikayetleri ile hastaneye başvuruyor.Hastadan alınan anamnezde 2 hafta önce diş apsesi nedeniyle amoksisilin klavulanik asit 1000mg 2*1, bir hafta boyunca kullandığı; ağrısı geçmeyince son 1 haftadır 25mg deksketoprofen trometamol etken madde içeren NSAİİ'ı 3*1 dozunda kulandığı öğrenildi.Özgeçmiş ve soygeçmişinde başka özellik yoktu.Hastanın fizik muayenesinde; ateş: 36,1 nabız:78/dk, arteryal kan basıncı:114/73 mmHg, sPo2:99, solunum sayısı:20 idi.Bilateral kostovertebral açı hassasiyeti ve batında minimal hassasiyeti mevcuttu.Diğer sistem muayeneleri doğaldı.Laboratuvar incelemesinde üre:70mg/dL(10.7-38.5mg/dL) kreatinin:2,52mg/dL(0,57-0,87mg/dL) magnezyum:2.5mg/dL(1,7-2,2mg/dL) fosfor:5.53mg/dL(2,9-5,1mg/dL); kan gazında Ph:7,30(7.35-7.45) bikarbonat:23mEq/L(22-28mEq/L) pCo2:46,5mmHg(32-48mmHg) laktat:0,8; tam idrar tetkikinde pH:5 (5-8) dansite:1.005(1.005-1.025) eritrosit +1; spot idrarda protein/kreatinin:200mg/g(0-150mg/g)dı.Üriner ultrasonografisinde her iki böbrek parankim ekojenitesinde artış mevcuttu.Akut böbrek hasarı ile tetkik edilen hasta diğer nedenler ekarte edilerek NSAİİ kullanımına bağlı gelişen tübülointerstisyel nefrit olarak değerlendirildi.NSAİİ kesildi.Hastaya 10 gün 75 cc/h %5 dekstroz %0,9 NaCl verildi ancak üre ve kreatinin normal sınırlara düşmediği görüldü.Hastadan renal tru cut biyopsi alındı.Patoloji raporu tübüler hasar bulguları lehine sonuçlandı.Hastaya metilprednizolon 3 gün boyunca 500mg/gün verildi.Sonrasında 60mg/gün olarak idameye geçilerek kademeli düşürülmesi planlandı.Taburculuk öncesi bakılan laboratuvar incelemesinde: üre:33,8mg/dL kreatinin:0,75mg/dL magnezyum:1.95mg/dL fosfor:4,17mg/dL idi.

Sonuç:
NSAİİ grubu analjezikler ağrının semptomatik tedavisinde birinci basamakta yer alır.Toplumuzda da sıklıkla ve kontrolsüzce kullanılan analjezikler yaş grubuna göre uygun endikasyonla, uygun dozda ve uygun sürede yan etkileri de göz önünde bulundurularak reçete edilmelidir.NSAİİ başlanan hasta ve çocuk yaş grubunda hasta yakını kulanımı hakkında bilgilendirilmelidir.Birinci basamak sağlık kurumlarında görev yapan hekimler anamnezde ilaç kullanımını dikkatlice sorgulamalıdır.Hastayı değerlendirirken kullanılan ilaçların mevcut durumun etiyolojisini açıklayabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Poster Bildiri / Olgu

Subklinik Hipotiroidizm: Ne Zaman Tedaviye Başlanmalı?

Özge Sarıgül[1], Sena Özge Koç[2], Ersin Akpınar[3]

1. Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi, 01010 Adana, Türkiye E-mail: ozge_sarigul@hotmail.com
2. Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi
3. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: Hipotiroidi, Ayrımlaşmamış hasta, Aile hekimliği

Giriş:
Hipotiroidi, tiroid hormonu eksikliği veya nadiren etkisizliği sonucu ortaya çıkan, metabolik yavaşlama ile karakterize bir hastalıktır. Primer aşikâr hipotiroidide serum TSH yüksek, sT4 düzeyi düşüktür. Serum sT4 düzeyinin normal, serum TSH düzeyinin yüksek olduğu durumlar subklinik hipotiroidi olarak tanımlanır. Hipotiroidide görülen belirtiler ve bulgular; halsizlik, yorgunluk, unutkanlık, kabızlık, ses kısıklığı, ödem, depresyon, hareket ve konuşmada yavaşlama, bradikardi, kalın kaba deri, diyastalik hipertansiyon, saçlarda dökülme, işitmede azalma, menorajidir. Subklinik hipotiroidide hormon tedavisi başlamadan önce Tiroid Fonksiyon Bozukluğunun kalıcı olup olmadığına karar verilir. Bu karar hastanın yaşı ve komorbiditelerine göre verilir.

Olgu:
26 yaşında kadın hasta halsizlik, saç dökülmesi şikayetleri ile başvurdu. Bilinen akne vulgaris ve B12 eksikliği mevcut olup herhangi bir ilaç kullanmamaktaydı. Soy geçmişinde annesinin hipotirodi hastası olduğu öğrenildi. Yapılan fizik muayenesi doğaldı. Yapılan laboratuvar incelemesinde; TSH: 5,36 mIU/L (0,38-5,33) T4:0,71 pg/mL (0,61-1,12) T3:3,98 pg/mL (2,3-4,2) B12: 168 pg/mL olup daha önce dış merkezde yapılan kan tetkiklerinde TSH yüksekliği mevcut olduğu öğrenildi. Tiroid otoantikorları için laboratuvar istemi yapılıp hastaya Tiroid USG planlandı. Vitamin B12 oral preparat reçete edildi.

Sonuç:
Halsizlik, saç dökülmesi gibi non-spesifik belirtileri olan ayrımlaşmamış hastalarda aile hekimleri ilk temas noktasını oluşturur. Ayrıntılı öykü, fizik muayene ile oluşturulan ön tanılar ileri tetkik, inceleme ve tedavi için yol gösterici olması açısından önemlidir. Subklinik hipotiroidizmli hastalar, tiroid hormonu eksikliğinin minimal düzeyi nedeniyle, günde toplam 25 - 50 mikrogram levotiroksin gibi düşük dozlarda kontrol altına alınabilirler. Bu başlangıç dozu, levotiroksin dozunun ayarlanmasına rehberlik etmek için TSH ölçümünün tekrarlanmadan önce altı ila sekiz hafta boyunca korunmalıdır. Hedef, TSH seviyesini normal sınırlar içinde tutmaktır; TSH seviyesi normalin üzerinde kalıyorsa levotiroksin dozu artırılmalı ve TSH seviyesi normalin altına düşerse azaltılmalıdır. Bir kez uygun tiroid hormonu dozu belirlendikten sonra, TSH ölçümünün sıklığı altı ila 12 ayda bir azaltılabilir.

Yazar Dizini

Acar, Ipek 10
Adahan, Didem 45, 57
Ağadayı, Ezgi 49
Akbayram, Hatice Tuba 56
Akçalıoğlu, Şeyma 63
Akçay, İbrahim Halil 30
Akpınar, Ersin 64, 67
Aksoy, Hilal 49
Aksu, Saliha Büşra 10
Aldemir, Fatihcan 47
Alkan, Merve 34
Arıcı Tınkır, Tuğçe 46
Arman, İkbal Hümay 20
Arslan, İsmail 18
Aslan, Şeymanur 66
Aydemir, Jale 58
Aydeniz, Sözdar 50
Aydoğdu Boyraz, Özlem 33
Ayhan Başer, Duygu 13, 27, 49
Ayhan, Ali 60
Babacan Gadiş, Tuğba 21
Bal, Okan 42
Baltacioğlu, Şeyma 44
Başara, Ekrem 14, 29
Basat, Okcan 39, 40
Basmacı, Büşra 60
Baygutalp, Fatih 30
Beydağ, Kerime Derya 9
Çakmak, Selin 11
Can, Günay 52, 59
Can2, Başak 65
Canbay Özdemir, Dilara 27
Cankurtaran, Mustafa 49
Çayır, Yasemin 30
Çelik, Mustafa 18
Cerlet, Büşra 25
Çetin, Hüseyin 54
Çevik, H. Bilgehan 47
Çevik, Hüsna 47
Çoruh, Bestegül 46
Çubukçu, Mahcube 21
Dağdeviren, Hamdi Nezih 62
Demir, Ilknur 31
Demir, Mustafa 56
Demiray, Seda 54
Demircioğlu, Arzu 27
Demirel, Yeltekin 12, 44
Dikmen, Ekin 62
Dindar, Mahmud Esad 26
Egici, Memet Taşkın 16, 36, 48
Ekici2, Hacı Ömer 65
Enginyurt, Özgür 46
Er, Zafer Cengiz 17
Erol, Ayşegül 53
Fidancı, İzzet 27, 49
Gedik Başaran, Elif 36
Gelgeç, İrem 28
Genişyürek, Hilal 12
Gezmez, Şerif Tuğberk 62
Gökdemir, Özden 42
Gönen, Mustafa Sait 52, 59
Gönenç, Işik 16
Gönenç, Işık 36, 48
Gümüştakım, Raziye Şule 13
Güneş Tetik, Merve 48
Güven, Hatice Cemre 25, 60, 61
İnanıcı, Mehmet Akif 28
Kanyılmaz, Beyza 15
Kara, Zehra 52, 59
Karabulut, Melisa 26
Kasım, İsmail 29
Kaşko Arıcı, Yeliz 46
Kaya, Arzu 26
Kaya, Memnune Çiğdem Apaydın 28
Kelleci Demir, Demet 23
Keten, Hamit Sırrı 51, 56
Kiliç Baygutalp, Nurcan 30
Kilinçarslan, Mehmet Göktuğ 43
Kirikcioğlu, Büşra Nur 43
Koç, Sena Özge 64, 67
Kocabaş, Ülviye 30
Körez, Kazım Muslu 35
Korkut, Burcu 45, 57
Kuğu, Nesim 44
Kumral, Damla Ilkem 31
Kut, Altuğ 25, 60, 61
Kut, Rabia Esra 25
Kutan Fenercioğlu, Ayşen 52, 59
Kuyucu, Yunus Emre 34
Layık, Hanım 9
Layık, Mehmet Emin 58
Marakoğlu, Kamile 35
Mercan Başpınar, Melike 39, 40
Mert, Alpaslan 22
Nemmezi Karaca, Sanem 12, 44
Önder, Özge Dilay 26
Özbahar, Feyza Nur 51
Ozcakar, Nilgun 42
Özcan, Muhammed Fazıl 47
Özdemir, Batuhan 18
Özdemir, Beyza 26
Özdemir, Merve 27
Özer, Z. Yelda 63
Özkara, Adem 29
Özkaya, Hande Mefkure 52, 59
Özkaya, Hilal 50, 66
Özkaya1, Hilal 65
Özmen Sever, Seda 37, 53
Özmen, Sema 37
Öztora, Serdar 62
Öztürk Emiral, Gülsüm 47
Öztürk, Güzin Zeren 10, 31, 53
Pekgör, Selma 33
Saatçı, Esra 63
Şahin, Erkan Melih 43
Şahin, Erkan Melih 19
Şahin, Serkan 17
Sakallı, Cezmi Serhat 18

Salgür, Funda 25, 60, 61
Sarıgül, Özge 64, 67
Savat, Zeynep Meryem 65
Sevinç, Nergiz 45, 57
Sezer, Önder 62
Şimşek Yurt, Nur 24
Şimşek, Engin Ersin 54
Sipahioğlu, Nurver 52
Soyaltın, Eren 66
Sur Ünal, Ülkü 26
Tağtekin Sezer, Binnur 32
Tanfer, Sıtkı Berat 54
Taş Uysal, Dersu 39
Taş, Ebru 52, 59
Telatar, Berrin 15
Tınkır, Murat 46
Tıplamaz, Sıtkı 28
Tüğen, Nesim 30
Türe, Eda 38
Turfaner Sipahioğlu, Nurver 59
Türksoy, Vugar Ali 17
Tuzcular Vural, Emine Zeynep 36, 48
Tuzcular Vural, Emine Zeynep 16
Üçer, Hüseyin 51
Ulucanli, Elif Nur 16
Ünalan, Gülru Pemra Cöbek 28
Ünlü, Ufuk 34
Usluoğulları, Fatih Hitami 28
Uyar Zekey, Kübra 55
Uzun, Hafize 52, 59
Vuraloğlu, Emre 61
Yarlıoğlu, Mikail 18
Yaşar, Şükran 40
Yavuz Ileri, Sara 41
Yavuz, Erdinç 24
Yengil Taci, Duygu 18
Yeşil, Öznur 19
Yiğit Oğuz, Merve 30
Yıldız, Zeliha 35
Yılmaz, Tarık Eren 14
Yılmaz, Tuğba 14
Yüncü, Halil 18
Zekey, Fethi Sada 17, 55
Zeren Öztürk, Güzin 37

22. ULUSAL AİLE HEKİMLİĞİ KONGRESİ

26-29 EKİM 2023

ANKARA

KONGRE KİTABI

www.tahud.org.tr